Wij vlaams nationaal

Beheer : Voldersstraat 71, Brussel 1. Tel. 12.51.60. pcr. 1711.39, Wij Vlaams-nationaal, Brussel 1. Redaktie : Sylvain Dupuislaan 110, Brussel 7. Tel. 23.11.98. Losse nummers : 8 f.

Verkrijgbaar bij alle dagblad-verkopers.

VOLKSUNIE

Weekblad — 14de jaargang nr. 41 — 12 oktober 1968.

studiedag zelfstandigen

landbouwers (zie blz. 5)

IN DIKKE MIST

Er is deze week niet veel aftekening gekomen in de regeringsprojekten over de zgn. kommunautaire betrekkingen. Voor zover de vaststelling nog gemaakt hoefde te worden, drong ze zich terug op : deze regering werkt volkomen in het luchtledige. Haar betrekkingen met de pers bijvoorbeeld zijn verbazend slordig : zelfs de traditionele « dingen die uitlekken » naar bevriende redakties zaten zo vol tegenstrijdigheden, dat ze slechts kunnen verklaard worden vanuit de veronderstelling dat er in de regering zelve niemand meer is die nog weet waar het juist naartoe gaat.

In al die verwarring is toch één ding duidelijk : de Walen blijven stug vasthouden aan hun prioriteitseisen en ze worden daarbij flink gediend door partijpolitieke maneuvers allerhande. Zo is tans volop de diskussie losgebarsten over het feit of de kulturele autonomie al dan niet ingeschreven kan worden in de grondwetsherziening. De oorsprong van de diskussie is, dat het vorig parlement verzuimd heeft een aantal grondwetsartikelen vatbaar voor wijziging te verklaren, die naar het oordeel van juristen juist in het kader van de kulturele autonomie zouden moeten veranderd worden — zo bijvoorbeeld het artikel 26. De diskussie had kunnen voorkomen worden, indien men destijds in het parlement het Volksunie-amendement terzake had aanvaard. Men deed het niet en vandaag wordt duidelijk, waarom. De juridische haarkloverij over de al dan niet wijzigbaarheid dreigt een eindeloze diskussie te worden en zolang ze duurt, blijven de hervormingen in de lade. Behalve natuurlijk de hervormingen die door de Walen geëist worden : de juridische diskussie is voor hen een welkom argument om te betogen dat zij toch niet eeuwig kunnen blijven wachten.

De diskussie laat de liefhebbers van het politiek maneuver overigens de nodige tijd, om hun spelletjes voort te zetten. Houben blijft de P.V.V. opvrijen met een hardnekkigheid die al lang niemand meer verbaasd. In een interview met « Het Laatste Nieuws » heeft hij deze week nog eens in zijn kaarten laten kijken : de P.V.V. blijft voor hem het sluitstuk van iedere hervorming.

En inmiddels worden de grendels langzaam maar zeker dichtgeschoven. « De Standaard » heeft in een stukje over de Voerstreek willen bewijzen, hoe « waardevol » de grendels voor Vlaanderen zijn : ze zouden immers beletten dat de Walen de Voerdorpen zonder meer terug bij Luik kunnen hechten.

De redenering gaat niet op : overal — te Brussel, in Vlaams-Brabant, in de platdietse streek en in alle sektoren van het openbaar leven — is Vlaanderen nog de eisende partij. Het dichtschuiven van de grendels betekent het bevriezen van een toestand die voor ons ongunstig is. Die voor ons des te ongunstiger is, omdat men weigert een grendel ter beveiliging van de vlaamse aanwezigheid te Brussel gelijktijdig in te bouwen.

Het weze nog maar eens herhaald : wij zijn radikale voorstanders van een federale formule ; maar als men daarvan niet wil weten, dan moet men het unitaire spel zuiver en eerlijk spelen, zonder grendels en zonder beknotting van de vlaamse meerderheid. Er is deze week gezegd geworden dat wat de regering wil, ergens tussen federalisme en unitarisme ligt. Men heeft dat gezegd om de Vlamingen ervan te overtuigen dat « het toch de goede richting ingaat ».

Maar juist tegen deze situatie gelden onze grootste bezwaren : we blijven de nadelen van het unitarisme houden, zonder de voordelen van het federalisme. Men ontfutselt ons in dit unitarisme-dat-zijn-naam-niet-meer-durft-zeggen de grote troef van het aantal.

Hoe dan ook en onafgezien van het onvermogen der kleurpartijen om hun eigen programma fatsoenlijk te verwezenlijken : het enige wat Vlaanderen nodig heeft, krijgt het tóch niet. Namelijk politieke zeggingschap, zelfbeschikking op de grootst mogelijke schaal binnen federaal verband.

EEN NIEUW JAAR

Zonder veel plichtplegingen (en zonder veel herrie) werd het nieuw akademisch jaar aan onze universiteiten ingezet. Het is nog te vroeg om juiste cijfers te kunnen geven, maar er wordt geschat dat de 24 instellingen voor hoger onderwijs zowat 63.000 tot 64.000 studenten zullen tellen, tegenover de 59.172 van het vorig jaar. Dat is een aangroei met 4.000 tot 5.000 studenten, hetzij met 7,5 tot 8,5 t. h.

Van de 15.000 studenten die zopas eerstejaars zijn geworden, zullen er aan het einde van dit akademisch jaar zowat de helft niet over de examensloot geraken; dit verschijnsel is overigens een van de belangrijkste problemen inzake universitair onderwijs.

Wat de vlaamse universiteiten betreft, blijkt er een gevoelige stijging te zijn van het aantal studenten. Gent zal waarschijnlijk de kaap van de 10.000 overschrijden; de aangroei wordt er geschat op 17 t. h.

In de nederlandstalige afdeling van de brusselse universiteit is er eveneens een stroomversnelling waar te nemen. Verleden jaar was er een aangroei van 251 studenten; dit jaar zou het cijfer rond 340 liggen.

Voor Leuven waren er nog geen cijfers beschikbaar, maar het blijkt vast te staan dat de groei sterker is in Leuven-Nederlands dan in Leuven-Frans. Voor het geheel van Leuven zullen er zowat 24.500 inschrijvingen zijn, tegen 22.753 vorig jaar.

Voor Antwerpen ontbreken momenteel nog alle gegevens. In Limburg werd op bescheiden, maar niettemin hoopvolle wijze een eerste akademisch jaar ingezet.

De gezamenlijke universitaire bevolking zal dit jaar vlak onder of boven de kaap van de 50.000 liggen. Daar dienen dan nog bijgevoegd de circa 14.000 studenten aan de gelijkgestelde inrichtingen en aan de instellingen voor hoger onderwijs.

Een vierde van het totaal, hetzij ongeveer 16.000 studenten, zijn meisjes. Een tiende, hetzij zowat 6.000 studenten, zijn buitenlanders. En overigens dient te worden aangestipt dat er nog altijd een 5.000-tal franstalige studenten meer zijn dan Vlamingen, wat in omgekeerde verhouding ligt tót de bevolkingscijfers.

Het aangroeien van de studentenbevolking heeft natuurlijk een gevoelige weerslag op onze begrotingen. Men schat dat in iedere bijkomende student een bedrag moet worden geïnvesteerd dat ergens tussen 300 duizend fr. en een miljoen ligt. Een eenvoudig rekensommetjes maakt duidelijk dat de stijging dit jaar ergens tussen één en drie miljard zal liggen.

Het bedrag is zo astronomisch, dat het meteen zéér duidelijk stelt: het gaat ons allen aan!

WIJ en gij

vlaams nationaal

OOK DE BOEREN...

Ik sta in de Volksunie omdat de Volksunie de belangen van de vlaamse mens, (hij weze arbeider, middenstander, bediende of student) ten volle behartigt. Maar ik voel ook mee met de vlaamse boer, met zijn arbeid, met zijn nooit aflatende zorgen, met zijn sociale noden. Waarom ? Heel eenvoudig, omdat ik vlaams-nationalist ben. En ik waardeer de inzet van de landbouwingenieurs, de konsulenten, de veeartsen en van alle wetenschapsmensen om de vlaamse boer ter zijde te staan.

De vorige verkiezingen hebben het bewijs geleverd dat de boeren — en vooral de jonge boeren — zich kunnen losdenken van een bepaalde politieke kleurpartij. Ook bij die mensen is de Volksunie aanvaard geworden.

Daarom ben ik verheugd vast te kunnen stellen dat de Volksunie een kongres houdt waarop de boerenleiders Persijn, Sels en andere zich zullen buigen over de problematiek van de vlaamse land- en tuinbouw.

Dàt is volksverbondenheid. Dàt is vlaams-nationale aktie, in tegenstelling tot het het pietluttig geleuter over links en rechts.

S.G., Merelbeke.

TWEEDE TAAL-LES

Ten onrechte reageert H.R. uit Mortsel pessimistisch op het artikel van de hand van senator Van Haegendoren.

Door de kwestie veel te skrupuleus te bekijken, verbergt H.R. zijn gebrek aan persoonlijke efficiënte inzet.

Fakultatieve franse lessen zouden dus wettelijk zijn in de leerjaren beneden het 5e lager, voor zover men de voorziene beperkingen in acht neemt. Beperkingen ? Maar die neemt men niet in acht.

Is 1 u. per dag soms niet méér dan de maximum toegestane 3 u. per week ? En als de school eindigt om 4 u. en de franse lessen beginnen op datzelfde uur, is er dan een onderbreking ?

HR.. zegt ook dingen waarvan hij niet op de hoogte is, zoals « alle leerlingen volgen de fakultatieve franse lessen ». Ik heb daar geen algemeen overzicht van, maar in de school waar mijn kind gaat, volgt slechts een minderheid die naschoolse franse lessen.

H.R. levert het bewijs dat het vlaamse volk schromelijk gebrekkig voorgelicht is. Elke WIJ-lezer zou de artikelen van de hand van senator Van Haegendoren moeten uitknippen en in een map bewaren, als dokumentatie.

R.B., Ledeberg.

HASSELT

Lezersbrief H.L., Hoeleden, in nr. 38 van 21 sept. '68 zou maar juist geteld bij de Virga Jessefeesten 3 leeuwenvlaggen gezien hebben te Hasselt. Door stads- en feestversieringen waren er op iedere mogelijke en onmogelijke hoek of straat vlaggen aangebracht waaronder de provinciekleuren (wit-rood), de stadskleuren (groen-wit), de driekleur (belgisch) en de leeuwevlag (mogelijk zelfs meer dan honderd). Ik heb ze niet geteld. Ik zou akkoord gaan, moest H.L. gesproken hebben van bitter weinig, maar dan geen aantal opgegeven hebben. En welke zondag is H.L. in Hasselt geweest ? Voor de tweede zondag, namelijk 25 augustus, was er wel wat nieuws te zien. Er was namelijk met de teerborstel gewerkt op eentalige franse plaatjes en op tweetalige.

J.J., Hasselt.

FRANSE LESSEN

Mag ik even terugkomen op het artikel van senator Van Haegendoren en de lezersbrief van H.R. uit Mortsel over dit onderwerp ?

Laten we in deze zaak de juiste terminologie gebruiken : de franse lessen die vanaf het 5e leerjaar, gedurende ten hoogste 3 uren per week, mogen gegeven worden tijdens de schooluren, heten officieel « fakultatieve leergang », omdat die leergang niet moét maar màg ingericht worden op de lagere scholen van de homogene taalgebieden of eentalige streken. Wat er buiten de school-uren wordt bijgevoegd heten we dan best «naschoolse franse lessen».

De reden waarom ze worden ingericht is dubbel : de onderwijzers enige frankskes laten bijverdienste ; schoolpropaganda, die het toch wel doet vooral bij de minst ontwikkelde ouders. Deze redenen worden vanzelfsprekend niet vernoemd. Het is m.i. de taak van de schoolpaktkommissie, ongezonde konkurrentie te beteugelen.

Er zijn wel enkele middelen of een aangepaste taktiek voorhanden om die naschoolse lessen te bestrijden. Ik meen echter dat het de moeite niet loont. Wat zouden we immers bereikt hebben als we er in slaagden, overal die naschoolse franse lessen te doen afschaffen ?

Veel belangrijker zou het zijn, de fakultatieve leergang van het leerprogramma te zien schrappen. Daarvoor bestaan meerdere en gegronde redenen zowel van politieke als van pedagogische aard.

A.M.D., Roeselare.

KREDIETBANK

Betreft : kredietbank in ekspansie, artikel in « WIJ » van 28 sept. 1968.

Indien volgens U de verdienste van de kredietbank tegenover ons volk groot blijft omdat zij de eerste grootbank was die zich principieel van het Nederlands bediende, (feitelijk alleen maar de normalizatie van ergerlijke toestanden), dan meen ik dat we hiertegenover de verdienste mogen stellen van een andere bank, een buitenlandse dan nog wel.

De pozitieve bijdrage geleverd door de bank van Parijs en de Nederlanden (wat een naam !) voor de verspreiding van onze kultuur, is niet onbelangrijk. En de redenen waarom men afkerig is van het mecenaat mogen nog zo uiteenlopend zijn : die bank heeft iets gepresteerd.

Als eerste grootbank dan nog wel !

Inderdaad, bij veel V.U.-jongeren zijn de bezwaren tegen het kapitalisme hoorbaar ; maar hun antikapitalisme is toch veelal van een heel bizonder soort : de grootte ervan is nl. omgekeerd evenredig met hun liefde tot de unitaire staat... Veronderstellen we echter een autonome vlaamse staat. Als we voorstander zijn van een vrije onderneming in een vrij land moeten we goed weten dat de enorme kapitalen die onze nijverheid nodig heeft, slechts kunnen voortkomen van de honderdduizenden partikuliere spaarders, grote en kleine. Dan zouden diezelfde jongeren stellig beroep doen op ons flamingantisme, dàn burgerzin, om in eigen ekonomie te gaan beleggen. En terecht ! Dàt is vaderlandsliefde.

Voor het overige : alle lof voor ons blad waarvan de stijging van het peil de laatste maanden duidelijk merkbaar is!

H.D., Brugge.

De redaktie draagt geen verantwoordelijkheid voor de inhoud der gepubliceerde lezersbrieven. Ze behoudt zich het recht van keuze en inkorting voor. Over de lezersbrieven wordt geen briefwisseling gevoerd.

van de redaktie

Brussel, 10 oktober 1968.
Betr.: V.U.-radio-uitzendingen.

We vroegen verleden week via deze redaktionele brief naar de mening van onze lezers over de V.U.-radio-uitzendingen "De Vrije Politieke Tribune".
We hebben daarop heel wat antwoorden gekregen en die waren allen - zonder uitzondering - pozitief. Onze lezers blijken het te waarderen dat de V.U. het middel gevonden heeft om tien minuten saaie toesrpaak te vervangen door tien minuten levendige radio. Ze zijn het er over eens dat de V.U.-formule de aandacht opeist, de lachers op onze kant krijgt en tòch essentiële dingen laat zeggen, dat ze fris is en jong en sprankelend.
Lezer F.E. te Antwerpen-II vond het uitstekend, doch voegde er aan toe : "Van de Volksunie verwacht men niets anders, daarvoor heeft ze toch ons vertrouwen gekregen. Bij elk initiatief van de V.U., hetzij in radio, TV, parlement of elders, voel ik telkens een sterke neiging om gauw een luxe-telegram met "proficiat" te zenden, maar de bedenking dat ik hierdoor vlug tot de bedelstaf zou gebracht worden, doet me die neiging snel onderdrukken...".
"Zo gaat het met mij en zo gaat het met vele anderen. Daarom : verwacht niet te veel reakties op uw verzoek, maar doe zoals de boer en ploeg voort".
De man heeft gelijk : u hebt het recht, van de V.U. gewoonweg het beste te eisen. Of we altijd er in slagen, aan die eis te voldoen : dat is dan een andere zaak.
N.B. - Deze rubriek heeft véél lezers : dàt hebben we alleszins kunnen vaststellen...

Wij

VAN DYCK - VAN DEN SCHOOR P.V.B.A.

SIERSCHOUWEN
OPEN HAARDEN
SIERMETSELWERKEN
BINNENHUISKUNST

Herentalsebaan 193 Deurne-Z. Tel. (03) 36 12 16

V.U.-AKTIE TE BRUSSEL

Op tientallen en tientallen plaatsen van de brusselse agglomeratie zijn deze reusachtige affiches (10 m2) in driekleurendruk verschenen. Tienduizenden aanplakbrieven met hetzelfde motief maar in klein formaat worden verspreid over heel de brusselse agglomeratie in de randgemeenten en in Vlaams-Brabant. Honderdduizenden kleefzegels — nog eens met hetzelfde motief — steunen deze kampagne. En over een paar dagen gaan een kwartmiljoen exemplaren van een speciale brabantse V.U.-krant de bussen in. De Volksunie voert te Brussel een moderne, grootscheepse en efficiënte propaganda en besteedt er grote sommen geld aan. Deze kampagne weze een aansporing voor de vele tienduizenden die uit Vlaanderen iedere dag naar Brussel gaan werken en een hart onder de riem voor de brusselse Vlamingen.

● BRABANTSE PROVINCIERAAD

volksunie en amnestie

(p.p.) Dinsdag 1 oktober startte ook in Brabant de gewone zittijd van de provincieraad. Onze V.U.-fraktie, die de kleinste is (zeven leden op de negentig), liet zich niet onbetuigd.

De vergadering werd geopend met de traditionele redevoeringen van goeverneur de Neeff. De goeverneur, die vorige jaren in zijn openingstoespraak steeds handelde over administratieve, ekonomische of sociale problemen, koos dit keer een onderwerp dat betrekking had op de mens in het geheel van zijn maatschappelijk samenzijn, op al wat hem begrenst in zijn streven en op al de mogelijkheden die hij in zich draagt. In een zeer ruim kader schetste hij verschillende grote problemen en deed de raadsleden de suggestie, even over deze problemen na te denken en stil te staan bij de huidige toestand, dit alles onder het motto « de mensheid zal geen ander lot kennen dan zij verdient ». Hierbij legde de goeverneur een speciaal aksent op de verdraagzaamheid.

Een beter ogenblik kon men zich niet indenken om een motie in te dienen over amnestie. Onze V.U.-fraktie deed het dan ook. De motie luidde als volgt : « Bij gelegenheid van de herdenking der Rechten van de Mens te Straatsburg tien jaar geleden, bijna vijfentwintig jaar na het einde van de tweede wereldoorlog wenst de provincieraad van Brabant een oproep te doen tot het verlenen van amnestie in België. Hij meent inderdaad, in een brede zin van humanistische en kristelijke levensbeschouwing, dat de toekomst van een land niet kan gebouwd worden op verbittering en haat. Gelet op de talrijke amnestiemaatregelen in andere landen sedert lang uitgevaardigd, dringt de provinciale raad van Brabant er bij de regering op aan, zo spoedig mogelijk ook in België in die zin beslissingen te treffen. »

Onmiddellijk stormde de C.V.P.-er Mot naar voren om, namens zijn fraktie, te verklaren dat de motie niet ontvankelijk was daar alleen de wetgevende instanties over deze problemen beslissingen kunnen treffen. Onder een geweldige warboel van heen-en-weer geroep beklom onze fraktieleider Van Droogenbroeck de tribune en wees op de pas uitgesproken woorden van de goeverneur over verdraagzaamheid. De heer Mot kwam terug tussen beiden om te verklaren dat de motie niet ontvankelijk was. Ondertussen wees de schuddebollende ouderdomsdeken Mortier, lid van een der verschillende C.V.P.-partijen, de F.D.F.-fraktie terecht « omdat er nog steeds geen franse vertaling van de motie was gevraagd »...

Van op de tribune werden verder pogingen gedaan om zich spoedig van de zaak te ontdoen... en reeds werd er gesproken van stemmen over de ontvankelijkheid. Opnieuw ging fraktieleider Van Droogenbroeck in de aanval en vroeg de voorzitter, minstens de tekst van de motie te laten drukken en ronddelen. Men beperkte zich tot een snel herlezen; daarna werd er onder algemene verwarring hier en daar een hand geheven zonder dat iemand juist besefte waarover er gestemd werd. En vóór iemand juist wist wat er gebeurde, riep de voorzitter « de motie is onontvankelijk verklaard, de zitting is geheven ! »

De gehele verdere namiddag werd er duchtig gediskussieerd over de wijze waarop sommige zaken in de provinciale raad tans worden afgewerkt. Hierbij zaten de C.V.P.-ers kennelijk verveeld met de nogal drastische wijze waarop hun fraktieleider Mot eens te meer zijn vlaamshaterij had weten te manifesteren. Er wachten de C.V.P. nog sombere vlaamse dagen !

● IN DE BIETEVELDEN...

mist en nevel over de dijle

(M. van Haegendoren). Eerste-minister Eyskens zette het beruchte bedrag voorop van 35 miljard voor 10 jaar universitaire expansie. Men mocht veronderstellen dat hier de overheveling mede ingerekend was, vermits de

(Vervolg blz. 4.)

OLIE UIT ROTTERDAM

Reeds woensdag steeg de beurskoers van de aandelen van een der grootste oliemaatschappijen. Het hing immers in de lucht, dat de regering het sein op groen zou zetten voor de principiële toelating tot 't leggen van 'n oliepijpleiding Rotterdam-Antwerpen. Na 'n nogal spektakulaire bijeenkomst van westvlaamse parlementsleden en de ministers van Openbare Werken en Verkeer in het kabinet van kamervoorzitter Van Acker, waarop de verzekering werd gegeven dat men de zeebrugse projekten deze keer een ernstige kans als wisseloplossing in het vraagstuk der oliebevoorrading zou geven, viel er een zekere stilte, bijna dadelijk verbroken door het tegenoffensief van de drie groten in de petroleumhandel, gevolgd door dat van de federatie der petrochemische bedrijven. Dat dit offensief uiteraard « gekontesteerd » werd door voorstanders van de zeebrugse projekten hoeft niemand te verwonderen : het is niet alleen mode geworden, doch de snelle evolutie in de techniek van de oliebevoorrading (mede met een vrij onverwachte belangstelling van westduitse zakenkringen voor Zeebrugge) maakt dat men deze projekten, ook zonder 100 % vaste gegevens, voortaan ernstiger moet opnemen. De opwinding, die zich in West-Vlaanderen en in zekere brusselse kringen naar aanleiding van het probleem had meester gemaakt, verplichtte tevens de regering, een uitwijkingsmaneuver uit te voeren.

Het is intussen zo ver : om de ekonomische expansie van Antwerpen niet in het gedrang te brengen en onder druk van de oliemaatschappijen, wier belangen momenteel en zelfs dringend gelijk lopen met deze van Antwerpen, besloot de regering de knoop door te hakken. Daar komt nog bij dat de oliemaatschappijen niet voor chantage terugschrikken, door te verklaren dat indien er geen pijpleiding Rotterdam-Antwerpen kwam, er van de « ekonomische nonsens » Feluy (vestiging van een petrochemisch bedrijf) niets in huis zou komen. Deze chantage op de regering (die de waalse vraatzucht niets kan weigeren en aan de oliemaatschappijen Feluy opdrong) heeft haar efekt niet gemist.

beroepshalve bekeken

De beslissing houdt volgende punten in : de pijpleiding mag alleen voor aanvoer van ruwe olie gebruikt worden ; andere belangstellenden dan de konstrukteurs (de 3 maatschappijen) moeten eveneens van de leiding gebruik kunnen maken wanneer de initiatiefnemers ze zélf niet gebruiken ; de aangevoerde olie mag alleen bestemd zijn voor de in België gevestigde raffinaderijen ; de gebruikers moeten er zich toe verbinden, gedurende vijf jaar een rechtstreekse olie-aanvoer van minstens 9,5 miljoen ton in de antwerpse haven handhaven, daarna zal deze voorwaarde eventueel herzien worden. De koncessie werd verleend voor 10 jaar. Binnen deze termijn zal gans het vraagstuk der oliebevoorrading moeten onderzocht zijn. Hier komt dan wat men in westvlaamse middens (wantrouwig gedachtig de ervaring) een doekje voor het bloeden noemt : het onderzoek van de zeebrugse projekten. Welke waarborgen ten slotte van Nederland zullen geëist worden, was op de dag van de beslissing nog niet duidelijk.

De zaak is dus onder druk van de ekonomische belangengroepen niet voor het parlement gekomen, zoals van diverse, ook V.U.-zijde, was gevraagd. Voor de « studiegroep » van de vlaamse C.V.P.-kamergroep — die met veel omhaal en « zelfzekerheid » had geëist dat eerst een grondig en globaal onderzoek zou gedaan worden vooraleer een beslissing te nemen — is het woensdag weeral eens de dag der ontmaskering geworden : zij die « het doet » telt ook in deze belangrijke aangelegenheid niet mee, ook al levert ze de voornaamste betrokken minister en geheel of gedeeltelijk de schepenkolleges van de twee bijzonderste betrokken havensteden.

De regering heeft alles welbeschouwd en in de gegeven omstandigheden van alle kwaden nog de beste gekozen. Aan deze vaststelling verbinden we de voorwaarde, dat het nu eens amen en uit moet zijn met de sabotage van de bestaande, reële kansen van Zeebrugge-Brugge. Dat de verruimde kommissie Verschaeve (voor het eerst) bijeenkwam daags van de regeringsbeslissing, onderstreept intussen het karikaturale van het belgisch « havenbeleid ».

DUIZELINGSBEGROTING

De begroting 1969 (264,6 miljard fr.) vertoont een stijging van 17 miljard tegenover de vorige begroting en beloopt, gezien over een periode van 10 jaar, meer dan het dubbele van de begroting van het eerste referentiejaar. Er is in deze begroting geen sprake van besparingen, de « overgangsregering » Eyskens redt zelfs de schijn niet. De aderlating in heel wat openbare sektoren gaat onverminderd haar fatale gang en men is er zelfs niet in geslaagd de bijkredieten voor 1968 onder het peil van de voor deze post voorziene cijfers te houden. De lopende begroting (met veel tamtam door mirakelman Vanden Boeynants sluitend ingediend), vertoont nu reeds een tekort van bijna zes miljard. Samen met het in te lopen verlies van 1967 zal dat in totaal 8 miljard zijn, terwijl de totale aangroei van de openbare schuld op 30 miljard geraamd wordt. Premier Eyskens heeft de kritiek op dit punt bij voorbaat willen ontzenuwen door voor de kristelijke werkgevers te verklaren, dat een aangroei van de openbare schuld verantwoord is wanneer deze aangroei door investeringen in openbare werken en door kredieten aan de nijverheid is veroorzaakt. We weten nochtans ook dat deze regering reeds begonnen is met een operatie ten bate van de niet-efficiënt beheerde waalse staalnijverheid...

Wat de belofte van geen nieuwe belastingen betreft : de « voorlopigheid » van de door de regering Vanden Boeynants verhoogde onrechtstreekse belastingen wordt bestendigd (wat had men anders verwacht ?) ; de belasting op de vennootschappen wordt verhoogd door de inwerkingtreding van een besluit der vorige regering, dat deze om elektorale redenen had achtergehouden ; de belasting op de Toegevoegde Waarde zal van volgend jaar af eveneens op een verkapte belastingsverhoging neerkomen ; de tarieven stijgen.

Men moet aanvaarden dat de tussenkomst van de staat in stijgende lijn gaat en dat zulks de uitgavenlast doet groeien. Doch elke regering maakt van deze toestand misbruik om haar gebrek aan moed tot werkelijke en mogelijke sanering te verdoezelen. De kristendemokratisch-socialistische regering Eyskens maakt op deze slechte regel geen uitzondering. De begroting 1969 brengt ons na de matte regeringsverklaring het tweede bewijs dat het kabinet Eyskens-Merlot inderdaad slechts een slechte belgische noodoplossing is.

(Vervolg blz. 3.)

vlaamse C.V.P. beweerde dat ze in het regeringsakoord begrepen was.

De eerste-minister is niet meer zo vast in zijn geloof als einde juni, want op een parlementaire vraag antwoordt hij dat hij het nog niet weet waar het geld voor de nieuwe franse K.U.L. zal gehaald worden. In parlementaire termen heet zulks « dat de modaliteiten nog ter studie zijn ».

Blijkbaar is het zo dat de heer Eyskens zelf geschrokken is voor het ongehoorde cijfer 17 miljard... Maar de vlaamse C.V.P. is ongeduldig om « het te doen », nl. Leuven-frans te strelen met het geld van alle Belgen.

In een speech te Antwerpen liet minister Lefèvre veronderstellen dat in de 35 miljard « alles » begrepen is.

In een persverklaring beweert minister de Saeger dat de overheveling, (nl. de 17 miljard die de vlaamse C.V.P. beslist wil kadeau doen aan een luxe franse K.U.L.) niet zal berekend worden op de kredieten van de universitaire expansie; antwoordend op een parlementaire vraag is de geachte minister van Openbare Werken voorzichtiger en verklaart zich onbevoegd.

Wij blijven bij onze mening, nl dat in totaal de overheveling niet veel duurder hoeft te kosten dan de expansie rond Leuven zelf zou gekost hebben.

De grond is elders goedkoper dan in het leuvense en om de toeloop van studenten op te vangen zou men toch zoveel moeten bij bouwen als er nu reeds staat, aan apparatuur zoveel bij kopen als men nu bezit.

Leuven-frans was er reeds geruime tijd van overtuigd dat er zou verhuisd worden. Maar heeft net zo lang weerstand geboden tot het moment gunstig was voor de huidige financiële chantage, die hun een luxe-universiteit moet bezorgen en daarbij voor les dames des professeurs een supermoderne Neue Stadt. Het hart van Wallonië is te demokratisch voor deze lui.

● ONDER DE STRAALMOTOREN...

mist en nevel over de woluwe

(M. van Haegendoren). Voor het bouwen van akademische ziekenhuizen voorziet het ministerie van Volksgezondheid 60 % van de kosten.

Er bestaat een nationale kommissie voor het ziekenhuiswezen die moet instaan voor de koördinatie inzake ziekenhuiswezen.

Senator Elaut heeft er in een parlementaire vraag naar geïnformeerd of deze kommissie geraadpleegd werd wat het franse ziekenhuis van de K.U.L. te Woluwe betreft. Het zou 5 miljard moeten kosten, waarvan dus meer dan 2 ½ miljard zouden afhangen van het advies van deze kommissie.

De minister moest bekennen dat de kommissie niet geraadpleegd werd. Het ziekenhuiswezen wordt in België beslist planmatig ter hand genomen!

Anderzins is daar steeds de onopgeloste vraag van de laag overvliegende vliegtuigen. De heer Woitrin heeft geschreven (en « scripta manent ») dat het onmogelijk is op deze plaats een ziekenhuis te bouwen.

Minister Bertrand schrijft (en « scripta manent ») dat de zaak nog dient onderzocht. Ook weer erg planmatig!

Hieruit blijkt dat de wil van Leuven-Frans steeds overheerst. Woluwe is een rijke buurt voor de professeurs de médecine en alle andere sociale en technische bezwaren moeten wijken voor de koppige geldzucht van deze heren.

En de vlaamse C.V.P. « doet het » en knikt...

● DE EKONOMISCHE RADEN

agentschappen van de n. i. m.?

(ACO) Het socialistisch lid van de bestendige afvaardiging van Antwerpen Cassiers, raakte tijdens de zitting van de provincieraad dinsdag jl. even het statuut aan van de Ekonomische Raad van de provincie.

Hij drukte zich zo vaag uit (hij had het over « herstrukturering ») dat niemand weet wat hij juist bedoelde. Die vaagheid had een reden : de B.S.P. wil de ekonomische raden omzetten in overheidsinstellingen, terwijl de meeste C.V.P.-ers zich verzetten tegen een poging om die raden rechtstreeks in te schakelen in het centraal overheidsbeleid.

Député Cassiers lichtte echter toch een tipje op van wat hij feitelijk op het oog heeft : hij acht het mogelijk dat de ekonomische raden instrumenten worden van een financieel beleid dat aan de top wordt gevoerd door de NIM (Nationale Investerings - Maatschappij) en gewestelijke door financiële organismen die a.h.w. de NIM regionaal zouden vertegenwoordigen. De ekonomische raad, als agent van de NIM...

Dat is een oud plan van de B.S.P. De uitvoering ervan kreeg een begin met de oprichting van de Nationale Investerings-Maatschappij, maar daarna viel alles stil. De verdere uitbouw kwam er niet. De C.V.P. begon vervolgens te regeren met de P.V.V. en zo geraakte het hele dossier in de vergeethoek.

Voor een toekomstig vlaams ekonomisch beleid is dat alles van belang. Indien de Nationale Investerings-Maatschappij inderdaad met gewestelijke organismen wordt aangevuld, zou er een nieuwe uitgebreide kringloop van overheidskredieten geschapen zijn.

Op zichzelf trekt het ons aan, op voorwaarde dat het goed beheerde instellingen zijn, onafhankelijk van partijpolitieke invloeden. De beslissingen zouden ook financieel-technisch verantwoord moeten zijn en niet eenzijdig ten gunste van Wallonië mogen uitvallen.

Tot nog toe heeft de Nationale Investerings-Maatschappij al te vaak haar middelen belegd in half-of geheel bankroete ondernemingen. Haar portefeuille is een van de slechtst samengestelde van heel het land. Indien de oprichting van gewestelijke investeringsmaatschappijen alleen leidt tot de decentralizatie van knoeiwerk ten gunste van waalse verlieslatende firma's, zit er voor Vlaanderen geen muziek in.

Tot zover een paar kanttekeningen op Cassiers' verklaringen in de antwerpse provincieraad.

Onderstreept moet ook worden dat voor de eerste maal C.V.P.-député De Vocht niet meer optrad als de verantwoordelijke voor de Ekonomische Raad van de provincie Antwerpen. Hoe groot (of hoe klein...) is de draagwijdte van die verandering?

WIM MAES

De antwerpse « Le Matin » bracht bij de dood van Wim Maes een beschouwing onder de titel « La mort d'un dur » — de dood van een harde. Voor deze laatste moniteur van het franskiljonisme, evenals voor allen die de vlaamse beweging niet in hun hart dragen, kon het niet anders of Wim Maes moest « un dur » zijn, een zware jongen die met wellust op de vuist ging en voor wie fiziek geweld zwaarder woog dan alle argumenten.

Wie Wim Maes gekend heeft, weet hoe onwaar dat is : niemand méér dan hij was een zachte. We hebben hem inderdaad dikwijls middenin het gevecht zien staan, daar waar de vuistslagen het talrijkst vielen en het hardst aankwamen. Maar we hebben hem véél vaker zien wenen. Tranen waarvoor hij zich niet schaamde. Tranen die hem onmiddellijk over de wangen liepen als hij overweldigd werd door een van de sterke gevoelens, die zo intens leefden in deze emotioneel geladen man : ontgoocheling, verontwaardiging, medelijden, kameraadschap, rechtvaardigheidsdrang. Nee, hij was geen « dur »; hij had integendeel een hart van koekebrood en één vriendelijk of één hard woord konden hem zo sterk aangrijpen, dat heel het expressief gezicht onder de grijzende kuif op slag de spiegel werd van zijn ontroering.

Hij was een leider — ja, inderdaad, dat bestaat : de geboren leider. Als hij zijn V.M.O.-jongens het bevel « komaan mannekes » gegeven had, dan volgden ze hem met blind vertrouwen — desnoods tot aan het eind van de wereld. Zijn leiderschap berustte niet op scholing of op intellektuele superioriteit; de kracht ervan school uitsluitend in deze dingen : wie hem volgde wist dat hij rotsvast op deze voor-man kon vertrouwen en dat hij niet in de steek zou worden gelaten — hij wist meteen dat hij niet « gebruikt » werd maar dat hij mee optrok voor een schone en idealistische zaak. Want bij Wim Maes was geen twijfel mogelijk : zijn hele menselijke, emotionele persoonlijkheid was met een soms ontzettende hunker gericht op het schone en het idealistische. Daar was geen plaats bij voor berekeningen, handigheid en kneepjes. De kracht die van dit natuurlijk leiderschap uitging was zo groot, dat Wim Maes vaak volgelingen heeft gehad die méér onder de invloed stonden van zijn persoonlijkheid dan van de zaak waarvoor hij vocht.

Zijn fizieke moed was onbegrensd, en toch was het nooit de overmoed van de « dur » die geen schrik kent en die stoïcijns de kwade dagen over zijn hoofd liet gaan. In de gevangenis zitten bijvoorbeeld was voor deze gevoelige, beweeglijke jongen een onafgebroken kwelling. Hij leed vreselijk onder het « een nummer zijn », onder het opgesloten zitten in een sisteem en een omgeving die voor misdadigers gedacht en ontworpen waren. De intiemen, zij die hem in de gevangenis bezochten, wisten dat; zijn verdriet rolde van zijn lippen en druppelde over zijn wangen. Maar hij was bereid, iedere minuut van zijn leven terug de kwelling van de gevangenis in te gaan als hij dacht, daarmee de zaak ook maar één millimeter vooruit te kunnen helpen.

Zijn fizieke moed — de vanzelfsprekendheid waarmee hij op de gevaarlijkste plaatsen ging staan — maakten indruk niet alleen op zijn volgelingen, maar ook op zijn tegenstrevers. « Pourquoi-Pas? » wijdde eens een lang artikel aan hem en moest zijdelings bekennen dat frankofoon Brussel ons een Wim Maes benijdde — omdat alleen een sterk ideaal iemand zo sterk kon aangrijpen. Rijkswachtofficieren namen temidden van een rel, tussen de hagel van matrakslagen en de waterkannonnen, kontakt op met hem : ze wisten uit ervaring dat hij niet de straat op kwam om bloed te vergieten of te zien vergieten. Zelfs als ze de indruk niet wilden geven, beschouwden en behandelden ze hem als een gelijke : een man van wie ze wisten dat hij kon bevelen en dat hij gevolgd werd. De eerlijkheid en de betrouwbaarheid van de jongen die ze honderden keren als een onverschrokken tegenstrever tegenover zich kregen, lieten niet na ook op hen indruk te maken.

Een taktikus van de politiek was Wim Maes allerminst. Een politieke partij zegde hem weinig, omdat hij vreemd stond tegenover de bepaling van de politiek zelve : de kunst der mogelijkheden. Hij was er van overtuigd dat er overal mogelijkheden waren, waar een groot hart klopte voor een goede zaak en waar sterke schouders zich onder de last zetten zonder het gewicht ervan te kennen. Hij heeft vaak ongelijk gehad. Maar wat véél belangrijker is : hij heeft vaak gelijk gehad, waar het intellekt en de politieke taktiek geen weg en geen mogelijkheid zagen. Hij heeft ons, politiekers, de les gegeven dat intellekt niet alles is en dat het geloof inderdaad bergen kan verzetten. Het geloof dan van een Wim Maes, want we zijn er rotsvast van overtuigd dat we in heel ons lang leven weinig mensen van zijn formaat en zijn kwaliteiten zullen ontmoeten.

Men zoekt naar namen, naar andere persoonlijkheden waarmee men hem zou kunnen vergelijken. En spontaan schiet een naam naar voor : dr. August Borms. Er zijn tussen die twee grote verschillen; de intellektueel en de volksjongen waren echter in de kern van hun wezen figuren van een verbazende verwantschap : in hen leefde de kracht van de ontroering, van de onverbreekbare trouw (en als men deze woorden neerschrijft, zou men ze in hoofdletters willen schrijven omdat ze toch zeker niet als klisjee zouden aandoen), van het simpel geloof dat offer en dienstvaardigheid en persoonlijke inzet en zichzelf-wegcijferen het belangrijkst en het sterkst zijn.

De weg en de metode van de V.M.O. verschillen van de weg en de metode van de vlaams-nationale partij. Wim Maes begreep dat en alhoewel hij huiverde voor « de kunst der mogelijkheden », was hij één en al loyaal tegenover de mensen die ze beoefenden op weg naar hetzelfde doel als het zijne.

Als men zoekt naar de kern van de dingen, naar de motieven die deze gevoelige en zachte jongen zozeer aangrepen dat zijn tegenstrevers in hem een « dur » meenden te moeten herkennen, dan hoort men hem altijd opnieuw zeggen, steeds met dezelfde bijna wanhopige hartstocht en met de grote verontwaardiging van een eerlijke bewogenheid : « Ik kan geen onrecht verdragen ».

We weten, Wim, dat je zou wenen moest je deze regels lezen. Moeten wij ons dan schamen voor de tranen terwijl we dit schreven?

dio Genes.

● SCHILTZ VAN EEN TAAK VERLOST

suksessen en tegenslagen der warenhuizen

ACO) Volksvertegenwoordiger Hugo Schiltz zal op de volgende jaarvergadering der aandeelhouders van Grote Bazar Antwerpen(tans met Supermarkten G.B. versmolten tot nieuwe G.B.-Bedrijven) geen vragen meer hoeven te stellen over de gang van zaken bij de Galeries Modernes in Nederland : N.V. Grote Bazar heeft haar nederlands patrimonium verkocht aan de Bijenkorf.

Dat stond in alle kranten. Men had er kunnen op wijzen dat Grand Bazar inzake voorlichting over deze operatie tekort heeft geschoten.

In Nederland werden de vakbonden en het personeel door de leiding van Galeries Modernes (dus door de Grand Bazar-mannen) niet tijdig ingelicht over de aanstaande verkoop. Terwijl de Bijenkorf de goede informatiepolitiek volgde en de betrokkenen op de hoogte stelde als het ogenblik ervoor gekomen was, heeft het personeel van Galeries Modernes nu aan den lijve ondervonden dat het belgische kapitalisme vastgespijkerd zit in nutteloze en anti-sociale geheimdoenerij. De nederlandse pers was hier over ontgoocheld.

Nog op een ander front werd er inzake voorlichting geblunderd. Een voorname aandeelhouder van Grand Bazar is de antwerpse portefeuillemaatschappij BUFA. Enkele dagen vóór dat de Bijenkorf de overname van Galeries Modernes bekend maakte, had bij BUFA de algemene vergadering der aandeelhouders plaats. Maar de raad van beheer van BUFA achtte het niet nodig, de aanwezigen in te lichten over de belangrijke wijziging in de samenstelling van het vermogen van Grand Bazar, d.w.z. van de maatschappij waarin BUFA het grootste deel van haar middelen belegd heeft. Zoveel belang hecht de BUFA-beheerraad aan de kleine aandeelhouders...

Tenslotte dient onderstreept dat de buitenlandse experimenten van de belgische grote warenhuisfirma's nu voorgoed ten einde zijn. Innovation heeft enkele jaren geparticipeerd in Innofrance en er tientallen miljoen fr bij verloren, alvorens de direktie besloot er definitief een einde aan te maken.

Priba was in Nederland evenmin suksesvol en likwideerde enkele jaren geleden heel haar bezit.

Ondertussen is er bij Sarma nog ander nieuws : de sedert lang door onenigheid geplaagde kinderen van de stichter Van Gysel hebben het blad omgedraaid en gaan uiteen. Jacques J. Dansette, gehuwd met een dochter Van Gysel, verruimde zijn aandeel en de amerikaanse firma Penney nam ook een ruim pak akties.

De zoon Van Gysel trekt zich terug uit de zaak.

Zo kwam een voortijdig einde aan een familiegeschiedenis die nog maar pas begonnen was en die tot de hoogste toppen van het ondernemerschap had kunnen leiden.

Wij nazijn

vlaams nationaal

« SCHAAMTELOOS »

De Noren zijn schaamteloze schoelies. De Noorse Kommissie voor de Nobelprijs van de Vrede, heeft besloten, de onderscheiding dit jaar toe te kennen aan de franse jurist René Cassin, mede-auteur van het UNO-Handvest voor de Rechten van de Mens.

Door deze beslissing dient de noorse kommissie een kaakslag toe aan alle rechtgeaarde en frankofone Belgen, die naam waardig.

Want Cassin was voorzitter van de straatsburgse rechtbank, die de taalklachten van een aantal frankofonen dierf verwerpen.

De flaminganten blijken dus zelfs in Noorwegen al over duistere handlangers en onvaderlandslievende agitators te beschikken.

AARDAPPELVERLOF

P.W. Segers heeft beslist dat de landbouwerszonen in het leger voor de tweede maal dit jaar een oogstverlof zullen krijgen, ditmaal om de aardappelen te rooien. Deze beslissing van Landsverdediging was dringend nodig, want het dreigt voor onze boeren met de aardappelen op een katastroof uit te lopen gezien het weder.

De beslissing van Segers verbaast ons nochtans. Op 23 september namelijk had onze senator Persijn de minister van Landsverdediging schriftelijk verzocht, een aardappelverlof aan de landbouwerszonen toe te staan. Op 30 september antwoordde P.W. dat het hem speet, maar dat het niet kon.

Twee dagen later stuurde senator Persijn fotokopie van het schrijven van P.W. Segers naar de minister van Landbouw; hij verzocht Héger, de beslissing van Segers ongedaan te maken.

Dat is dus blijkbaar gebeurd. Onthouden we vooral dat de regeling er kwam dank zij V.U.-senator Persijn, die méér gehoor vond bij Héger dan bij P.W. Segers!

VERLAAT SPAAK BELL ?

We vragen het ons af. Het ziet er een beetje naar uit dat het kontrakt te Kinsjasa en het ontvangen van de Orde van de Luipaard uit de handen van Moelele-killer Moboetoe de laatste grootse exploten geweest zijn van telefoonverkoper Spaak. Dood van een handelsreiziger!

Natuurlijk betekent zulks niet dat Spaak gewoonweg gaat teren op zijn niet onaanzienlijke bezittingen. Hij herbegint integendeel in een nieuwe zaak, maar ditmaal een trapje hoger : als prezident van de pasgestichte n.v. Inter Nuclear, een belgisch-duits-engels-italiaanse onderneming voor de vredelievende (en winstgevende) uitbating van de kernenergie.

Men is nooit te jong om te herbeginnen!

VOORUITGANG

Naar verluidt is het nederlandstalig onderwijs in de hoofdstedelijke agglomeratie er dit jaar lichtjes op vooruit gegaan. Juiste cijfers ontbreken nog, maar de vooruitgang blijkt onmiskenbaar.

Dit is een uiterst verheugend verschijnsel, daar we aan het tegenovergestelde gewoon geraakt waren : in lengte van jaren boerde het nederlands onderwijs te Brussel altijd maar achteruit. Er dient daarbij de belangrijke opmerking gemaakt, dat de vooruitgang niet het gevolg is van overheidszorg. Hoe zou het trouwens kunnen? De brusselse gemeentebesturen volharden in de anti-vlaamse boosheid en de opeenvolgende regeringen blijven tekort te schieten aan hun verplichtingen, onder meer inzake de bouw van nieuwe scholen.

UIT EIGEN KRACHT

De lichte (laten we niet te vlug triomf kraaien :) vooruitgang is het gevolg van een sinds lang ingezet sociologisch proces, dat tans zijn eerste vruchten afwerpt. Geleidelijkaan is de bevolking van de vlaamse scholen in het brusselse gewijzigd : oorspronkelijk waren het meestal kinderen van Ketjes, tans zijn het kinderen uit meer en meer vlaamsgezinde gezinnen die bewust voor het Nederlands geopteerd hebben Er groeit te Brussel een vlaamse middenlaag, die kultureel bewust is en die alle minderwaardigheid aflegt, die een kultuurtaal spreekt en geen dialekt

Deze vaststellingen staan in tegenstelling tot het « onomkeerbaar verschijnsel van de verfransing » waarover Simonet en geestesgenoten het zo graag hebben.

Ze bevestigen dat, mits een sterke vlaamse macht in een eigen politiek gezag, het tij te Brussel kan gekeerd worden.

HOE KOMT DAT, B.R.T. ?

Inzake nieuwsverstrekking gebeuren er in de B.R.T. dingen, waar een leek verbouwereerd zit tegen aan te kijken

Verleden maandag bijvoorbeeld werd door de Volksunie op de gebruikelijke wijze aan de pers en aan de B.R.T een persbericht over de zaak Allegheny-Longdoz te Genk overgemaakt. In het radionieuws van 19 uur — de belangrijkste, want drukstbeluisterde nieuwsuitzending — werd van dit persbericht een headline gebracht : het werd als allereerste omgeroepen.

In het T..V.-nieuws een uur later was er van het persbericht van de V.U. doodgewoon geen sprake; we hebben echter geen enkele reden om de redakteurs van moedwil te verdenken. Een volle dag later, in het T.V.-nieuws van dinsdagavond, werd het V.U.-bericht dan toch omgeroepen.

Wie raakt daar wijs uit ? We zouden het eens graag van de B.R.T. vernemen; wijzelf vermoeden dat er in het gebouw aan het Flageplein, naar administratieve geplogenheid, onoverwinnelijke muren tussen de verschillende diensten zijn opgetrokken.

morgen, zondag 13 oktober, beneluxzaal, kongressenpaleis brussel. 10 u 30 : sociaal-ekonomische belangen van de landbouw · voorzitter volksvert. l. sels, inleider senator persijn. 14 u 30 : sociaal-ekonomische belangen van de zelfstandigen ; voorzitter volksvert. j. olaerts, inleider volksvert. r. matthevssens.

LOUVAIN - LA - NEUVE
WAAROM 800 HA ?

Bij de opening van het akademisch jaar in de franstalige K.U.L. werd door prof. Woitrin de maquette en het plan voor de vestiging te Ottignies (— « Louvain-la-Neuve ») aan de pers en het publiek voorgesteld.

Op een oppervlakte van 129 hektaren komt de «neue Stadt», omgeven door een groene zone van 221 hektaren. De campus zal plaats bieden aan 20.000 tot 25.000 duizend studenten en aan evenveel akademisch en ander personeel, met hun gezinnen. Prof. Woitrin, algemeen beheerder van de franstalige K.U.L., achtte deze oppervlakten voldoende voor de huidige behoeften en de toekomstige expansie van Louvain-la-Neuve.

Hoe hebben we het nu? De 129 hektaren voor de stadskern, samen met de 221 hektaren groene gordel, vormen slechts 350 hektaren van de 800 waarvoor minister De Saeger de jeitelijke onteigeningsverbintenis heeft goedgekeurd.

We vragen ons af, waar die 550 hektaren plots naar toe zijn en waarom de franstalige K.U.L. zo sterk aandrong op de onteigening van 800 hektaren, nog vooraleer er enig plan of ontwerp voor Louvain-la-Neuve was opgemaakt. We vragen ons tevens af, hoe er kon worden uitgepakt met een maquette, op een ogenblik dat — volgens Woitrin zelf — de amerikaanse planoloog Victor Gruener niet eens weet waar de inplanting zal gebeuren.

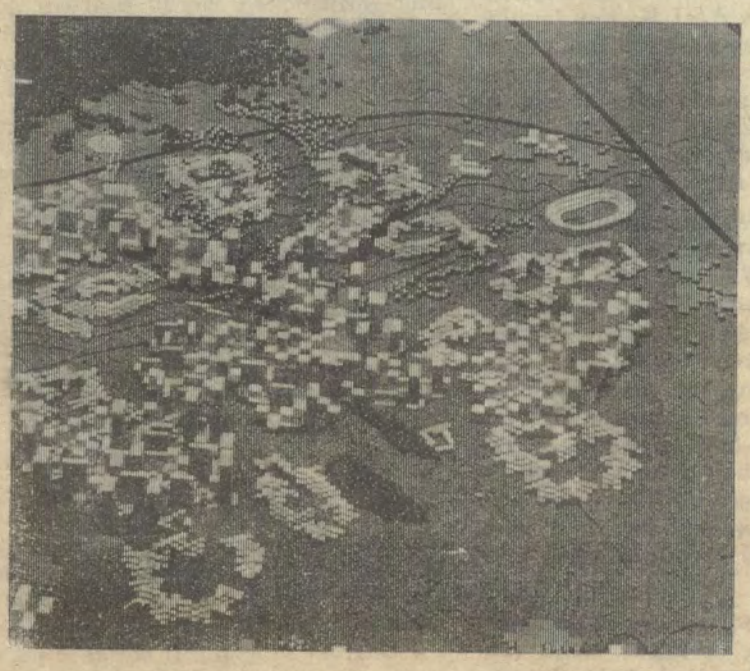

Met wie neemt men daar te Ottignies een loopje? Is men daar gewoonweg aan het bluffen of wordt er keihard gespeeld om miljarden en andere belangen?

Inmiddels is door het verzet van een aantal rond Ottignies gevestigde landbouwers een nieuw argument tegen de vestiging te Ottignies aan het licht gekomen : Louvain-la-Neuve gaat in Waals-Brabant in ieder geval enkele honderden hektaren onvervangbare landbouwgrond in beslag nemen. En vestiging « in het hart van Wallonië » zou ook dàt gebied voordeliger en logischer geweest zijn. Dat is echter — eens te meer — zaak der Walen!

Nu de voorstanders van le très grand Bruxelles hun driehoeks-droom niet hebben kunnen verwezenlijken, zetten ze alles op de as Woluwe Ottignies — te bate nog altijd van een « très grand Bruxelles ». En inmiddels trachten ze zoveel mogelijk uit de staatsruif te halen. Indachtig de belgische metode om de vraagstukken « op te lossen » door ze te verzuipen in een zee van geld en kredieten.

Men moet ook de gevolgen willen van wat men wil : de Vlamingen zijn bereid, hun aandeel te betalen in de door henzelf geëiste verhuis van Leuven-Frans. Ze zijn echter niet bereid, miljarden te spenderen voor een « neue Stadt », voor de luxe van mesdames et les professeurs en voor de waanzin van het ziekenhuis onder de traalmotoren te Woluwe

WIJ nazijn

vlaams nationaal

KIJK EENS AAN !

De achtbare heer Simonet, B.S.P.-burgemeester van Anderlecht en F.D.F.-bondgenoot in Gross-Brüssel, heeft aan de « Gazet van Antwerpen » een lezersbrief gestuurd, waarin hij tracht te bewijzen (maar dat is uiteraard onmogelijk) dat hij in zijn gemeente een rechtvaardig burgervader is die de Vlamingen geeft wat hen toekomt.

Zo schreef hij letterlijk : « Of beschouwt u het misschien als een mangel aan samenwerking van mijnentwege de toelating die ik, als hoofd van de politie, heb gegeven opdat op 24 augustus jl. tien sandwichmannen te Anderlecht zouden rondgaan met publiciteitsborden, de vlaamse ouders de raad, gevend hun kinderen naar vlaamse klassen te sturen ? »

DANKBAAR ZIJN

De heer Simonet is stellig van mening, dat heel Vlaanderen hem voor zo'n « geste » dankbaar moet zijn. Stel u eens voor : toelating geven aan tien Vlamingen die met een bordje door de straat wilden lopen. Hoe grootmoedig toch ! Simonet had met evenveel of even weinig moeite de toelating kunnen weigeren. Hij had zijn politie de opdracht kunnen geven, de tien « extremisten » (want je moet extremist zijn om vlaams onderwijs te eisen) op hun donder te slaan. Maar neen, hij gaf grootmoedig zijn toelating !

Dank zij Simonet en zijn geestesgenoten is het te Brussel zo ver gekomen dat normale dingen — kinderen in de school van hun moedertaal — moeten geëist worden bij middel van bordjeslopers. En dan durven zij er zich nog op beroepen dat zij « als hoofd van de politie » de sandwichmannen niet gewoonweg van de straat laten timmeren.

Zouden we niet uit louter dankbaarheid op onze blote vlaamse knieën de rest van ons leven moeten slijten in stomme aanbidding van het anderlechts genie ?

SOCIALE WETSVOORSTELLEN

Senator Wim Jorissen heeft opnieuw twee wetsvoorstellen, getuigend voor de sociale bekommernis van de Volksunie, ingediend. Het eerste strekt ertoe, zelfstandigen met een laag inkomen dezelfde voordelen toe te kennen in het ziekteverzekeringsstelsel als aan de gepensioneerde loon- en weddetrekkenden. Het tweede wil de bewijslast voor arbeiderspensioenen laten ingaan op 1 januari 1948 in plaats van op 1 januari 1946. Daardoor zouden onder meer heel wat oud-incivieken een volledig pensioen kunnen krijgen.

MOELELE

We zijn bepaald geen bewonraars van Moelele. De man heeft met zijn simba-revolutie dood en ellende gebracht over grote delen van Kongo. Maar wie zal in Kongo de « goeden » en de « slechten » uiteen houden ?

De wijze waarop Moelele door Bomboko uit Brazzaville werd gelokt, waar hij dan na de terugkeer van Moboetoe binnen de 24 uur werd gevonnist en terechtgesteld, is een aanfluiting van iedere menselijkheid en van iedere rechtsnorm.

Dat het leeuwenaandeel van onze ontwikkelingshulp naar Kongo blijft gaan en dat weldra misschien prinselijke en koninklijke belangstelling hun uitdrukking vinden in een bezoek aan Kinsjasa, kan echt niet door de beugel.

VLAAMSE AANWEZIGHEID

Voor hoeveel de vlaamse liberalen meetellen in de brusselse P.V.V.-P.L.P., kan men aflezen uit een stichtend statistiekje.

Op 61 P.V.V.-schepenen en burgemeesters in de hoofdstedelijke agglomeratie is er één enkele die als Vlaming geboekt staat, nl. te Koekelberg. Op ongeveer 300 blauwe hoofdstedelijke gemeenteraadsleden zijn er een vijftal Vlamingen en evenveel « zinnekes », die niet goed weten wat ze zijn en dan maar af en toe politieke snoek ook op de vlaamse vijver trachten te vangen.

ANTWERPEN 27 OKTOBER

Een van de laatste dingen waarmee Wim Maes vlak voor zijn dood bezig was, is de amnestiemeeting van 27 oktober aanstaande. De idee van deze meeting en van een hernieuwde amnestie-aktie was overigens het rechtstreeks gevolg van de amnestie-voettocht die mede door Wim Maes naar aanleiding van de jongste IJzerbedevaart werd ingelegd.

Inmiddels staat het vast dat het initiatief, waarvoor Wim Maes gewroet heeft tot de avond voor zijn dood, een sukses zal worden. Tot het beschermkomitee zijn reeds tal van prominenten toegetreden, o.a. J. van Overstraeten (V.T.B)., Van Opstal (V.O.S.), Valeer Portier (A.N.Z.), Ghekiere (K.V.H.V.),prof. Van Isacker s.j., pater van de Walle en talloze anderen.

De zaal Majestic te Antwerpen moet op 27 oktober te klein zijn. En in die zaal moet het startschot gegeven voor een aktie die nadien in heel Vlaanderen voortgezet en onderhouden zal worden. Een kwarteeuw na de oorlog is het méér dan tijd voor amnestie !

De nieuwe Luipaard-tank werd dezer dagen te Leopoldsburg aan de pers voorgesteld. Een indrukwekkend geval met minder prettige allures. En met minder prettige gevolgen ook en vooral voor de Vlamingen. Het enige wat we aan dit toekomstig schroot zouden kunnen hebben, zijn de onderhouds- en leveringsopdrachten voor onze industrie. Alhoewel de daarvoor aangewezen bedrijven in Vlaanderen liggen, dreigen de opdrachten eens te meer naar Wallonië te gaan. Maar dat kunt u beslist niet laten gelden als argument bij uw belastingontvanger.

VLAMINGEN IN DE A.S.L.K.

In ons blad van 21 september brachten we onder de titel « A.S.L.K. en de banken — De man met het deelteken » een kritische beschouwing over de Spaarkas en het door haar gevolgde beleid, dit naar aanleiding van de perskonferentie van direkteur-generaal De Guchteneëre (« de man met het deelteken »).

We hebben vanwege de zeer aktieve V.V.O.-afdeling in de A.S.L.K. een schrijven ontvangen, dat we zeer graag hieronder publiceren. Het is inderdaad zo dat in de A.S.L.K. sinds jaar en dag een sterke en dinamische groep Vlamingen aan vlaamse aktie doet ; deze groep heeft een paar jaar geleden op vrij ophefmakende wijze de fameuze belgische vijftig-vijftigverhouding verworpen en eiste de billijke verhouding 6/4, die een juiste weergave is van de bevolkingsverhouding in dit land. Daarnaast heeft de V.V.O.-afdeling, in moeizaam dag-aan-dag-werk, prachtig werk verricht ten bate van de vlaamse zaak.

We zijn er dan ook zeer verheugd om, dat de A.S.L.K.-mannen pozitief op ons blad reageren. Wie ons nummer van 21 september nog kan raadplegen, zal echter vaststellen dat de V.V.O.-afdeling van de Spaarkas in haar repliek het kader van ons artikel wel een beetje te buiten gaat. We laten haar echter graag onverkort en onverminderd het woord, omdat we haar repliek beschouwen als een voorbeeld van wat vlaamse aanwezigheid in de administratie, in de parastatalen en in de privee-sektor moet zijn.

Voor wat het eigenlijke A.S.L.K.-beleid betreft en de persoonlijkheid van direkteur-generaal De Guchteneëre, blijven we vanzelfsprekend bij onze mening.

« Het komitee van de Vlaamse Bond van de A.S.L.K.-Afdeling V.V.O. met 1.400 leden, dat nagenoeg alle nederlandstalige personeelsleden groepeert in hoofdzetel en agentschappen, wil graag enkele randbemerkingen maken naar aanleiding van uw artikel in « WIJ » van 21 september.

» Dit artikel is ten dele misleidend voor de vlaamse lezer, die de indruk moet opdoen dat de A.S.L.K. op vlaams gebied weinig zaaks is en dat er op andere punten, zoals beleid en kredietverlening, heel wat te zeggen valt.

» Op dit laatste moet de A.S.L.K. liefst zelf replikeren, maar toch wenst het komitee van de Vlaamse Bond volgende punten te onderlijnen :

» De Spaarkas is een der weinige parastatale en nationale financiële instellingen waar de verhoudingen relatief goed zijn op taalgebied.

» De Vlaamse Bond, Afdeling V.V.O., is op verre na niet tevreden met de huidige pariteit. Als eersten lanceerden wij jaren geleden de 6-4 personeelsverhouding in het voordeel van de Vlamingen. Het komitee zal daarvoor vechten tot het gestelde doel is bereikt.

» Door uw artikel voelen honderden en zelfs duizenden Vlamingen, personeelsleden van de A.S.L.K., hun familie, en ook vele andere medewerkers van de Spaarkas zich in hun beroepsbelangen geschaad. Geen woord over andere financiële mastodonten, banken, privéspaarkassen waar de taaltoestanden veelal werkelijk schandalig zijn.

» In persartikels, kommunikees, urgentieprogramma's, moties klaagde het komitee van de Vlaamse Bond de resterende wantoestanden aan op taalgebied, ook op het stuk van de kredietverlening. Het belegde perskonferenties, zocht kontakt met en steun bij parlementairen van alle opinie, met prominenten over heel het vlaamse land. Wij saneren dus zelf onze zaken terwijl in heel wat financiële instellingen de Vlamingen niet georganizeerd zijn en hun mond niet kunnen of durven opendoen om te protesteren.

» De enige doeltreffende manier waarop de Vlamingen de harde strijd van duizenden onder hen in de A.S.L.K. kunnen steunen is niet door ons in de steek te laten, maar wel door kliënt te zijn en te blijven. Hoe groter en hoe talrijker de inlagen, des de sterker zijn onze argumenten bij de Direktie en bij de Raad van Beheer.

» Op de argumenten betreffende de afremming van de bouwbedrijvigheid wensen wij dit te replikeren. Elke leek weet dat deze politiek niet bepaald wordt door de A.S.L.K., maar wel door de regering. Dat méér dan de helft van alle privé-woningbouw door de instelling gefinancierd wordt, daarvan geen woord. Evenmin van het feit dat verleden jaar door de A.S.L.K. een rekordaantal miljarden werd geïnvesteerd in deze sektor. Een feit is dat de A.S.L.K. méér investeert in de privé-woningbouw in Vlaanderen en langs de andere kant méér in de industrie van Wallonië. Tegen dit laatste kwam de Vlaamse Bond reeds dikwijls met klem tussenbeide.

» Wij zijn regelmatig in bitsig duel met Direktie en Raad van Beheer. In de Direktie is er heftig verzet tegen het invoeren van de 6/4-verhouding. Onze vlaamse beheerders helpen ons niet bij het invoeren van de 6/4-verhouding.

Zij nemen een negatieve houding aan tegenover de pozitieve aktie van de Vlaamse Bond. Zij steunen door dik en dun de 120 onwettig benoemde franstalige ambtenaren. Zelfs wanneer de Raad van State een aantal flagrante benoemingen vernietigt.

» Daarom vragen wij sterke hulp en steun van al onze vlaamse kliënten ».

DRIE FEESTDAGEN

We hebben in ons blad van verleden week 'n paar kommentaren gewijd aan de spreekbeurten die waalse politici gehouden hebben naar aanleiding van « les fêtes de la Wallonie », die in feite herdenkingsdagen zijn voor de septembermuiterij anno 1830 : bezegeling van de verdeling der Nederlanden en geboorte van de staat België.

Het is niet te laat voor een paar algemene nabeschouwingen.

De septemberdagen van 1830 worden in Vlaanderen nergens gevierd ; de voor de Walen zo belangrijke en vanzelfsprekende herdenking vindt bij de Vlamingen niet de minste echo.

De eigenlijke belgische nationale feestdag, 21 juli — die in feite een dinastieke feestdag is — is als volksfeestdag nooit van de grond gekomen. Het brussels Te Deum vindt nauwelijks een echo buiten de deuren van de katedraal ; de bevlagging beperkt zich tot een « must » op officiële gebouwen ; de jongste jaren is het bloedarme feest nog meer in de verdrukking geraakt door de veralgemeende vakantie.

In Vlaanderen wordt slechts 11 juli gevierd. Die viering zet zich van jaar tot jaar sterker door. De bevlagging neemt toe en — wat nog véél belangrijker is — weldra zal in de overgrote meerderheid van alle vlaamse gemeenten op de een of andere wijze 11 juli (het weze dan nog een werkdag) speciaal herdacht worden.

Een waalse septemberviering in het teken van de nostalgie naar het « Belgique latine », een tot enkele officiële plichtplegingen verschrompelde 21 juli en een steeds sterker gevierde nationale feestdag in Vlaanderen : uit deze langzame, logische en niet-geleide evolutie valt te leren, langs welke krachtlijnen het diepste aanvoelen en de intiemste overtuiging van de mensen in ons land zich beweegt.

V.U. IN V.N.

Mr Van der Elst is verleden maandag naar New-York vertrokken, waar hij een paar weken zal verblijven als lid van de U.N.O.-delegatie van ons land. Daar mr Van der Elst in de Kamerkommissie van Buitenlandse Zaken zetelt, werd hij door de minister van Buitenlandse Zaken uitgenodigd om deel uit te maken van de afvaardiging naar de algemene vergadering van de V.N.

Nu de Volksunie bij de jongste verkiezingen de derde partij in Vlaanderen is geworden, wordt men wel verplicht met haar rekening te houden en haar toegang te verlenen tot domeinen, die vroeger het jachtterrein van de traditionelen waren. Voor de jonge vlaamse diplomaten is een vlaams-nationale aanwezigheid in de sektor Buitenland een steun en een waarborg.

VERBELEN-FANS

Naar aanleiding van de aanhouding van Van Doren alias Van Look, medewerker van Verbelen tijdens de oorlog, heeft de onvermijdelijke resistentialist Halin een perskonferentie gehouden waarop hij onder meer de « sensationele onthulling » deed dat hij de vier voornaamste bondgenoten van Verbelen in België kende. Hij noemde ze bij name en daarbij bleek dat, naast o.m. Karel Dillen en Kamiel Van Damme, ook onze hoofdredakteur Toon van Overstraeten tot het luguber viertal behoort.

En zeggen dat we na de aanhouding van Verbelen een paar lezers verloren, omdat we een kritisch stukje geschreven hadden over de donkerste aspekten van de bezettingstijd...

Maar kijk : zó handig zijn we natuurlijk wel als ondergronders van het neo-nazisme !

WAALSE PETROLEUM

De Waalse Ekonomische Raad heeft laten weten dat hij wenst betrokken te worden bij de besprekingen en onderhandelingen betreffende de petroleumpolitiek en de havenuitrusting, « daar de waalse ekonomie er onmiddellijk belang bij heeft ».

De Walen zullen dat natuurlijk een zéér billijk standpunt vinden.

Even billijk achten ze, dat een louter uit Walen en frankofone Brusselaars samengesteld overlegkomitee eenparig en zonder raadpleging van welke vlaamse instantie ook besloten heeft, dat Allegheny-Longdoz te Genk geen staalgieterij mag krijgen en dat die staalgieterij naar de streek van Luik moet.

De vlaamse ekonomie heeft natuurlijk géén onmiddellijk belang bij de siderurgie. Want Sidmar — voor drie-vierden onafgewerkt — en Allegheny-Longdoz tellen gewoonweg niet mee...

VIOLEN STEMMEN, A.U.B.

De « Gazet van Antwerpen » was enkele dagen geleden van mening dat de regering aan het terugkrabbelen was inzake kulturele autonomie. Het blad schreef dat de deelsenaat opgegeven werd en vervangen door raden met verminderde bevoegdheid.

Dezelfde dag schreef « De Standaard » hoogst tevreden dat de senatoriale raden wetgevende bevoegdheid zullen hebben.

De « Gazet » heeft het bij het rechte eind en gaat trouwens konsekwent er mee door, de vlaamse openbare mening te waarschuwen voor de regeringsplannen.

Naar de invloeden, die « De Standaard » eens te meer doen waaien met de regeringswind, hebben we slechts het raden...

En het ziet er naar uit in ieder geval, dat de regering Eyskens ingenomen is met deze verwarring en tegenstrijdigheden : achter de mist van de schijnmaneuvers bereidt ze de slag voor...

LIMBURG IN VERWEER

De Limburgers, die het drama Zwartberg nog fris in het geheugen hebben, zijn ditmaal niet zinnens zich te laten doen : het verzet tegen de beknotting van de mogelijkheden van Allegheny-Longdoz te Genk is krachtig losgekomen. Verleden zaterdag en zondag werd te Genk en omgeving een aktie ingezet om te beletten, dat de voor Limburg bestemde staalgieterij uiteindelijk in Wallonië zou worden gevestigd.

Er zijn bij dit verzet twee belangrijke elementen, die waard zijn er even de aandacht op te vestigen.

In de eerste plaats wordt het verzet geleid door het Aktiekomitee Allegheny-Longdoz, dat samengesteld is uit arbeiders en technici van het bedreigde bedrijf. Destijds te Zwartberg werd de aktie geleid door het Aktiekomitee Zwartberg, dat eveneens de arbeiders en technici van de bedreigde mijn verenigde. Dit is een belangrijke tendens die dus een konstante blijkt te worden : niet de sindikale organizaties, maar wel de spontaan gevormde Aktiekomitees leiden de strijd op het vlak van de onderneming. Het zal niemand ontgaan, dat hierin een totaal nieuw element schuilt dat tekenend is voor een mentaliteitsverschuiving, waarvan de gevolgen nog nauwelijks te overzien zijn.

En in de tweede plaats hebben zich tans, anders dan te Zwartberg, de vier grote politieke partijen achter de aktie geschaard. Ook dit is een belangrijk nieuw element en het is duidelijk dat de elektorale doorbraak van de Volksunie-Limburg bij de jongste verkiezingen daarbij een beslissende rol speelt.

Het limburgs verzet is dus — dank zij de Volksunie — tans sterker dan ten tijde van Zwartberg. Het zal trouwens niet blijven bij de betogingen van het voorbije weekend die zaterdag door de Volksunie en zondag door het Aktiekomitee samen met de vier partijen werden georganizeerd : voor vandaag is opnieuw een grote betoging te Genk voorzien.

Dat het limburgs verzet spontaan in het teken gesteld wordt van de Vlaamse Leeuw en zich dus inschakelt bij het algemeen vlaams verzet tegen de « priorité pour la Wallonie », kan alleen de limburgse pozitie maar versterken. Het is tevens een teken aan de wand voor hen die het subtiele spel zouden willen spelen, in Limburg koud en te Luik warm te blazen : de traditionele partijen en de kleursindikaten.

Deze vrachtwagen van Allegheny-Longdoz opende de betoging te Genk die ingericht werd door het Aktiekomitee van de fabriek, met medewerking van de vier politieke partijen Met een vanzelfsprekendheid die enkele jaren geleden nog ondenkbaar was, werd deze betoging in het teken van de vlaamse leeuw gesteld.

LEZEN

Slechts een paar mensen kunnen door dit verhaal op het spoor komen van de administratieve identiteit van Nemrod, en dan nog moeten ze een uitstekend geheugen hebben. En als ze dat hebben, dan vermoeden ze wellicht toch al iets. Het eerste na-oorlogse in zekere zin politieke artikel dat Nemrod schreef, verscheen in het leuvense studentenblad « Ons Leven », zowat vijftien jaar geleden en was een aanval op de toenmalige C.V.P.-voorzitter Lefèvre. De achtbare voorzitter meende het toen nog zeer wazige gevaar van het vlaams (want belgisch is nooit gevaarlijk) nationalisme te mogen bestrijden met een pauselijke tekst. Wie echter de tekst zelf in bv. « De Linie » nalas, ontdekte al onmiddellijk dat er van enige veroordeling geen sprake kon zijn. Veroordeeld werd wél elk chauvinisme waarvan het belgisch patriottardisme een voorbeeld is ; aangemoedigd werd integendeel elke niet-gewelddadige strijd voor het eigen volksbestaan. Had de achtbare minister van staat en grote lezer te vlug gelezen, of leest hij in zijn teksten nooit iets anders dan wat hij er in wil vinden ? Misschien heeft de achtbare lezer Lefèvre in « Ons Leven » de onbeschaamde raad om te léren lezen nooit gezien. Aan de wens die tot slot werd uitgesproken dat, als hij dan toch zo trouw de pauselijke woorden wenste te volgen, hij er best kon voor zorgen dat het Verbond een regeringstoelage kreeg heeft hij in elk geval niet voldaan.

Zeldzaam zijn de mensen die iets anders lezen dan datgene wat zij willen lezen. En dit in een dubbele zin : bij het uitkiezen van de teksten die ze ter hand nemen en bij het lezen zelf, door het kiezen van zinnen of woorden of gedachten die zogezegd bij hun eigen woorden en gedachten passen. Zij zijn geen vrije jagers meer die op alle wild jagen. Zij zitten gevangen, zoals de jagers in onze beschaafde streken, in talloze reglementen. Zij hebben zichzelf opgesloten tussen door henzelf vaak onbewust getrokken grenzen. Een jager zonder meer, een lezer die het niet al weet maar nog steeds zoekt, verwacht echter ook het wreedste wild, de minst verwachte gedachte. Zelfs de woorden van de schrijvers laat hij hun geheim, omdat hij zeer goed weet dat elk woord leeft en inhoud krijgt in de tekst waarin het gelezen wordt. Geen schrijver hoeft trouwens alles te zeggen, ook niet alles wat nauw aansluit bij zijn onderwerp. Schreef de oude Voltaire al niet : « Le secret pour être ennuyeux, c'est de tout dire » ? Lezen is en moet een zoeken blijven. Ten minste voor wie zichzelf niet wil laten herleiden tot een nog niet gegrifte fonoplaat, waarop totaal passief alle woorden en gedachten worden opgenomen. Deze « fonoplaat-lezer » heeft natuurlijk al een voordeel, vergeleken met de willekeurig uitkiezende en even willekeurig verwerpende achtbare lezer Lefèvre. Hij gelijkt echter maar al te zeer op de geleerden over wie Schopenhauer schreef (en volgens hem zijn zij zeer talrijk), dat zij zich dom gelezen hebben.

Als lezen iets anders is dan louter tijdverdrijf (zoals slapen dat bij bepaalde mensen ook wel is), dan is dit wellicht niets anders dan een dubbele vorm van eerbied : een ernstig en eerlijk zoeken naar de zin van de tekst, zonder willekeur en uitgaand van de gedachte dat als de lezer het recht opeist zichzelf te zijn, datzelfde recht ook aan de schrijver die men toch ter hand heeft genomen toekomt. Maar het moet al evenzeer zelfrespekt insluiten ; wie dit respekt heeft, levert zich nooit over aan de gedachten van de schrijver. Hij maakt van zijn geest geen sportplein voor louter vreemde gedachten. De echte lezer speelt mee ; passief toekijken is hem te minderwaardig.

Wie weet dat zijn schrijven toch niet veel meer dan stamelen is, wie ondanks alle zelfoverschatting toch elke dag opnieuw als een jager op leeftocht uit trekt, wie in de strijd van de gedachten voor niemand de overwinning verzekerd acht, die mag wellicht zijn « kinderen » naamloos, zonder administratieve identiteit deze wereld insturen. Ze zijn maar wat ze zijn ; ze willen niet van willekeur weten, maar wensen al evenmin een passief aanvaarden.

NEMROD.

IN MEMORIAM WIM MAES

HUN MENING

Dat de oprechtheid, offerzin, idealisme en toewijding van Wim Maes ook op andersdenkenden indruk maakten, is gebleken uit de perskommentaren naar aanleiding van zijn dood. Vlaamsgezinde kranten zoals « De Gazet van Antwerpen » en « De Standaard » gaven — met voor hen vanzelfsprekende nuanceringen — onverholen blijk van waardering en bewondering; in « De Standaard » schreef l.d.l. een stuk dat ditmaal van echte ontroering getuigde en waaruit bleek, dat hij Wim Maes inderdaad uitstekend heeft gekend en begrepen. Maar ook joernalisten zonder enige simpatie voor of binding met de vlaamse beweging — zoals Desguin in de antwerpse « Matin » — bleken getroffen te zijn door de persoonlijkheid van Wim Maes en lieten doorheen zerpe kommentaar echte ontroering doorschemeren

« Voor wie met hem nauwer kontakt kon hebben was hij echter een eenvoudige volksjongen, gevoelig, minzaam, zeer eerlijk en oprecht, zonder veel zin voor nuances. Hij was een natuurkracht met wie (over Vlaanderen) niet te redeneren viel : hij wilde de totale ontvoogding van zijn volk, hij hield van dat volk en zijn land met het geweld van een vaak blinde passie.

« Ook in vlaamsnationale kringen werd Maes vaak bekampt, maar iedereen zal toegeven dat de leider van de V.M.O. ondanks fouten en vergissingen altijd een eerlijk man, een oprecht idealist was die ook eerbied had voor zijn tegenstanders. Hij was een schone mens. »

l.d.l. in « De Standaard ».

« Willem Andreas Maria Maes was een man vol goede wil, vredelievend en beschaafd. En toch greep hij herhaaldelijk naar het sterke wapen van de aanwezigheid met zijn militanten. Dat zulks aanleiding moest geven tot ernstige konflikten was haast niet te vermijden, maar men zou ongelijk hebben hem niet bepaalde verdiensten toe te kennen. De franstalige pers in ons land die toch voldoende bekend is om haar rabiate anti-vlaamsgezindheid, spaarde haar lof niet toen Wim Maes zich in keurig Frans liet interviewen.

« Wim Maes was een omstreden figuur, maar ook veel tegenstanders beschouwden hem als een eerlijk man en een vurige strijder.

« Gazet van Antwerpen ».

« We willen geloven dat zijn opgewondenheid, oorzaak van laakbare daden, haar oorsprong vond in het verward romantisme dat al zoveel uitspattingen heeft veroorzaakt, niet alleen in ons land. Een bepaalde eerlijkheid zonder twijfel, want hij vocht voor een ideaal dat reeds tijdens zijn prille jeugd gestalte had gekregen. En duidelijk een fizische moed, daar hij de man was van de gevechten en daar hij niet aarzelde, persoonlijk de rizikos te nemen in de botsingen die hij uitlokte. Ambitie ? We zijn er niet zeker van. Hij liet dat aan de anderen, grote liefhebbers van mandaten en prebenden. Ziedaar de laatste groet die men kan brengen aan een man die verwoed zijn gevecht leverde tegen de gedachten die wij vertegenwoordigen en verdedigen. Aan een man die op het front stond er niet er achter.

G. Desguin in « Le Matin ».

PRINSELIJKE BEGRAFENIS

« Nu zien we pas hoe graag Wim Maes door onze mensen gezien werd ». In deze korte zin van een eenvoudige volksmens die met ons stond te kijken naar de begrafenisstoet, ligt heel de sinteze besloten van de gevoelskoncentratie die vorige dinsdag te Brasschaat tot uiting kwam. Meer dan duizend mensen hebben er urenlang geduldig gewacht in de druilerige regen van deze droevige herfstdag, tot de dienst in de al te kleine kerk gedaan was. Het kon hen echter niet deren, ze wilden er bij zijn tot het einde, allemaal.

Zelden hebben we op een begrafenis zovelen zien wenen, zelden was er zulk een massaal verdriet. Velen konden hun ontroering nauwelijks meester toen op het einde van de dienst « Mijn Vlaanderen heb ik hartelijk lief » weerklonk. Ook niet toen de kanselredenaar, e.h. Frans Van Aert, pastoor, alluzie maakte op het vlaams idealisme met de volle inzet van de persoon bij Wim Maes.

Maar het hoogtepunt van deze uitvaart kwam toen Wim Maes, onder de leeuwenvlag, bijna 5 km lang kerkhofwaarts gedragen werd op de schouders van zijn mannen, voorafgegaan door de traag dreunende trommen van het V.M.O. - trommelkorps, gevolgd door mevrouw Maes, haar kinderen en de familie, een bos van vlaamse vlaggen en een lange rij V.M.O.-mannen die de bloemenkransen meedroegen.

Het was een uitvaart geheel in de stijl van dit in de grond romantische strijdersleven : een donkere herfstdag, vallende bladeren, druilerige regen en een nat glimmende kilometers lange oude kasseiweg, midden door de velden en de bossen van Brasschaat.

Op de stedelijke begraafplaats schaarden de rouwenden zich dan voor de laatste maal rond het vers gedolven graf, bekroond met het berkenkruis waarop we lazen « Wim Maes, geboren 8-8-1925, overleden 2-10-1968 ». Na het gebed van de priester sprak Bob Maes, stichter van de V.M.O., zijn dode vriend toe, eenvoudig en voor de vuist. Hij herinnerde aan de eerste aktie en beschreef Wim Maes als een gevoelsmens aan wie het mede te danken is dat vandaag aan de brutale onderdrukking van de volkse strijd een einde is gekomen. Wim Maes, aldus Bob Maes, was vatbaar voor lof en kritiek. Kritiek van tegenstanders deed hem glimlachen, van medestanders deed hem pijn. De toekomst zal uitmaken wanneer sommige kritiek juist of onjuist is gebleken. Wim Maes werd vooral gedreven in zijn gedragingen door een diep ingeworteld rechtsgevoel en door kameraadschap. Bob Maes besloot zijn sterk inslaande rede met een eenvoudig « Wim, houzee voor uw laatste reis ».

Karel Dillen stelde terecht vast dat op deze dag duizenden en nog eens duizenden meerouwden met de familie en de vlaamse beweging om het verlies van een echte vriend, een idealist in de ware zin van het woord. Een eenvoudige volksman zei me dezer dagen, aldus Karel Dillen : « Ik heb altijd gevoeld dat Wim Maes gelijk had ». Pater Stracke zei tot Wim Maes toen hij hem leerde kennen : « zo heb ik mij u steeds voorgesteld ». Beide uitspraken leggen de ziel bloot van Wim Maes, zoals de vele vlaamse mensen haar hebben aangevoeld. Wim Maes was niet buitengewoon geleerd, doch voelde intuïtief aan wat er schortte en voelde ook intuïtief hoe hij het moest doen. Karel Dillen beloofde dat Wim's werk zou voortgezet worden zoals trouwens ook de derde en laatste redenaar onderstreepte, dr. Goemans, een van Wim's trouwste vrienden, met wie hij vooral de laatste maanden in het kader van de nieuwe amnestieaktie nauw had samengewerkt. « Nu rust op uw gelaat de vrede die gij in uw leven zo zelden gekend hebt. Vandaag eren wij uw gaven als mens en als leider, als man zonder persoonlijke ambities, als ongekunsteld man, als niet bijzonder geleerd maar met een groot en ruim hart ». Dr. Goemans herinnerde aan de strijd tegen de franse preken, aan de strijd voor de vervlaamsing van de kust, aan de kamp om de Voerstreek, aan de manifestatie van Straatsburg, aan de aanstekelijke geestdrift van Wim Maes die overtuigde ook wanneer men soms aarzelde om te doen wat hij wou doen. Achteraf is dan vaak gebleken dat Wim Maes het toch juist had gezien.

Tot besluit betuigde dr. Goemans het innig medevoelen van alle aanwezigen en allen die in gedachten mee rouwden, aan de echtgenote en haar kinderen. Hij beloofde hen alle steun in de zware tijd die nu op komst is en tevens dat wij allen ons ten volle zouden inzetten ter verwezenlijking van Wim's grote ideaal : de volledige amnestie voor alle getroffenen van een wrede en onmenselijke repressie.

Met het zingen van het Wilhelmus en de Vlaamse Leeuw en het strooien van bloemen op het graf besloot deze rouwdag voor de vlaamse beweging, nadat bij het zinken van de kist de trompetten het « Te Velde » hadden geblazen.

Allen zijn we stil en mijmerend weggegaan van deze tans voor ons gewijde plaats.

DE AANWEZIGEN

Onder de aanwezige personaliteiten was er een zeer sterke afvaardiging van Volksunie-parlementsleden : Jorissen, Bauwens, Schiltz, Roosens, Diependaele, Wouters, Sels, De Commer, Defacq, Raskin, Anciaux, Mattheyssens, Van Haegendoren, Ballet, Belmans, Lootens, Wannijn en Goemans De partijleiding, de partijraad, het weekblad « WIJ » en de provinciale en gemeentelijke frakties waren talrijk vertegenwoordigd. We noteerden verder de aanwezigheid van Am. Verbrugghen, W. Hermans, meester Van Nijvel, Pater Brauns, Donckerwolke, Grammens enz. We verontschuldigen ons dat we niet alle voor-aanstaanden kunnen vermelden.

BLOEMEN

Een zee van bloemen heeft Wim Maes op zijn laatste gang vergezeld. We noteerden er van het V.U.-partijbestuur, van talloze V.U.-afdelingen zowel arrondissementeel als gemeentelijk, van het Amnestiekomitee, Were Di, de Pallieters, Broederband, dr. Goemans, VUJO-Antwerpen, Vlaamsnationale Studentenunie, Odal, Vlaamse Hulpdienst, verscheidene plaatselijke IJzerbedevaartskomitees, Van der Paal, St. Maartensfonds, het Vlaamse Sindikaat, uiteraard tal van V.M.O.-afdelingen, de V.M.O.-leiding, en van zeer veel partikulieren. Een opvallend grote en mooie krans met als opschrift « Camarade Wallon » viel in deze bloemenzee op.

PROTESTEREN KONTESTEREN EN / OF... STUDEREN

de akademische poorten werden - meestal stil en bescheiden - opnieuw geopend : een kier op het lange (en hete ?) akademiejaar 1968-69. in de leuvense hallen verscheen reeds een s.v.b.-delegatie met protestborden tegen...'t amerikaans imperialisme. mexico-city heeft reeds zijn doden, neergeveld op welk veld en in dienst van wie of wat ?

Rezultaten van de studentenrevolte — hoe beperkt ook — bleven in ons land niet uit : de Jezuieten gaan St Ignatius delen met de leken, « rektor » De Somer maakt schoon schip met « leerstoelen », beperkte inspraak of zeer schuchtere medebeheervormen aan de meeste universiteiten. En op regeringsvlak : een onvoldoend voorbereide « konferentie voor universitaire vernieuwing ».

Wankelt het « establishment » ? Hebben de studentenleiders — onafhankelijk van welke machten en invloeden ook — de strijdobjektieven duidelijk afgelijnd ?

Of brengen beiden de levensnoodzakelijke vorming en opleiding van elitekaders op het hellend vlak ?

In de gehele uitdaging van de maatschappelijke strukturele onaangepastheid staat het onderwijs-in-zijn-geheel op de voorgrond. De studentenleiders hebben fundamenteel gelijk, wanneer zij het niet-universitair hoger onderwijs en het sekundair (middelbaar) onderwijs bij de noodzakelijke omwenteling willen betrekken en betrokken zien.

Maar zij hebben ongelijk, te menen dat deze fundamentele vernieuwing van het onderwijs zal voortvloeien uit een chaos van gestoorde lessen en gebroken schoolgezag. M.O.-leerlingen op straat (in plaats van op school) veranderen niets aan het echte establishment, te weten : de school voor de jeugd en voor een of ander schoolnet, maar niet van en door de jeugd; de school : macht-en jachtterrein in plaats van leerschool van vrijheid en dienstbare burgerzin.

Kontestatie en protest moeten de vrucht zijn van studie en eerlijke, geestelijk-vrije inbreng. De universiteiten moeten richtinggevend worden in het zoeken naar menselijke oplossingen voor al de noden en vraagstukken van onze samenleving en dat op nationaal en op mondiaal vlak.

In dat licht is het onaanvaardbaar, de vitale werking van het wetenschappelijk onderwijs te verlammen, omdat enkele studentenleiders — vrij laat en nogal naïef — de macht van de « 200 familles » hebben ontdekt en kommunistische rauwkost eten over het amerikaans imperialisme.

Kapitalistische koncentraties, waterstofbom-monopolies, oostelijke en westelijke imperialismen, welvaartegoïsme en verdrukking allerhande schreeuwen inderdaad om kritische studie, hervormingsideeën en -ontwerpen, edelmoedige menselijke inzet, kontestatie en protest zonder berekening.

Dat de studenten zich de wereldhervorming en de ongenadige strijd tegen iedere bevriezing van macht (d.i. misbruik van gezag) tot levensdoel stellen, is helemaal niet gek. Integendeel, zij kunnen niet anders, willen zij de zin van hun hogere opleiding en roeping trouw blijven.

Maar wij nemen het niet dat zij — onderwijl financieel gesteund door de honderdduizenden bescheiden werknemers — de chaos om de chaos, de revolte om de revolte zouden gaan hanteren, zonder kritische benadering van en bezinning op de maatschappij die zij vernieuwen willen. En wij nemen het zeker niet, dat zij hierbij — wellicht onwetend — instrumenten zouden zijn van één « establishment », dat slechts de ontwrichting van een ander « establishment » wil bereiken.

Het komt erop aan de lessen te trekken uit de ervaringen met alle politieke en maatschappelijke stelsels en ideologieën, om koel wetenschappelijk, in volle vrijheid en met geestdriftige inzet nieuwe wegen te banen op ieder vlak van de menselijke samenleving.

Niet revolte om de chaos, maar revolte voor een menselijke vormgeving én van de nationale én van de mondiale samenleving.

De meest zinvolle en direkte revolte is dan gericht op een pozitieve waardering van de universiteit als vrij laboratorium voor onderzoek van de samenlevingsproblematiek.

Vietnam, Biafra, Tsjecho-Slovakije roepen zowel volkenrechtelijke als ekonomische problemen op; ruimtelijke ordening en tewerkstelling roepen zowel politieke als wetenschappelijke problemen op; honger en geboorteregeling vereisen maatregelen die slechts van uit een veelzijdige benadering kunnen worden aangepakt, enz. enz.

De studenten moeten de « gevestigde machten » en de hele samenleving wakker schudden en dwingen uit hun zelfgenoegzaamheid, verstarring en egoïsme te treden.

Het revolteterrein van de universiteitsstudent is daarom op de eerste plaats het wetenschappelijk onderwijs zelf, omdat van daaruit de ammekeer dient bewerkt.

Uit kracht van wetenschap, d.w.z. uit kracht van nieuwe inzichten en veroveringen.

De studentenrevolte moet er een blijven in de studie zelf en, derhalve, mede in de organizatie en doelstellingen van de universiteiten.

De struktuur en de werking van onze universiteiten zijn niet zozeer een « establishment », maar een hopeloos verouderd instituut. Ik geloof in gemoede niet dat de drie grote K's zich wezenlijk verzetten tegen universitaire vernieuwing. Wel hebben zij mede schuld aan de verstarring door het volhouden van een onecht gezag.

De studenten moeten zich aandienen als een onweerstaanbaar ferment van dinamiek en geestelijke vrijheid, als dienaren van de waarheid. Zij moeten niets zo maar slikken, doch door en dank zij de universiteit — smeltoven en reaktor — onwaarheid, onrecht, onaangepastheid aantonen en de wegen van herstel trachten aan te wijzen.

Wezenlijk is een universiteit een haard van onrust in iedere gevestigde maatschappij, omdat naar waarheid streven steeds als een bedreiging wordt aangevoeld door hen die er gekomen zijn en menen dat het zo goed is.

Maar onrust uit eerlijke, verantwoorde kritiek is niet hetzelfde als ongekontroleerde herrieschopperij, die gemakkelijk tot een aanfluiting wordt van een ware universitaire revolutie.

Het jaar 2000 zal niet gebaat zijn bij de negentiendeeuwse « ismen ».

Vrede en een betere spreiding van de rijkdommen der aarde zullen slechts de vrucht zijn van wetenschap en dienstbaarheid.

Brengt, studenten, zonder eerbied voor heilige huisjes, op dwingende wijze de problematiek van nu op het forum. Maar dat kan u pas indien u studeert.

Ik hoop dat « het betrekken van N.U.H.O. en M.O. » bij uw revolte niet betekent dat de leerlingen op straat lopen, in luide stoeten (en buiten iedere verantwoordelijkheid van de oproerkraaiers), maar dat dit inhoudt dat u alle betrokken machten — politieke, pedagogische en sociale — met hun neus in de onderwijsrealiteit duwt en stuwt naar de fundamentele revoltuie : opvoeding in en naar vrijheid in een school die gemeenschap is.

M. Coppieters.

de WIJ de wereld

vlaams nationaal

H.M.S. "FEARLESS"

De britse regering heeft af en toe nog gelegenheid aan boord van een oorlogsbodem besprekingen te voeren, waarvan de stijl ons herinnert aan de grote tijd van « Brittania rules the Waves ». Dat is natuurlijk maar schijn. Ze heeft intussen nog eens de gelegenheid om met de vertegenwoordigers van Rodezië van gedachten te wisselen, deze keer aan boord van de kruiser « Fearless » (zonder vrees). Of er nu minder moet gevreesd worden voor een toestand, die zoals destijds « hopeless » was voor de regularizatie van de brits-rodezische verhoudingen moeten we afwachten. Wel waren de omstandigheden gunstiger dan bij de vorige twee brits-rodezische konferenties, die eveneens aan boord van een britse kruiser plaats grepen. Nota bene, en dat tipeert toch eens weer de schijnheiligheid van de Britten : in de territoriale wateren van Engelands (en Europa's) laatste kolonie in Europa !

Het geschil tussen de regering van Ian Smith en de britse regering brak drie jaar geleden uit toen de blanke minderheidsregering van Rodezië weigerde in te gaan op de wens van Londen, om in een versneld tempo de 4 miljoen zwarte bewoners van deze kroonkoloniemet-zelfbestuur (maar dan louter in blanke handen, gebazeerd op een blanke minderheid van een kwart miljoen zielen) deelachtig te maken aan het bestuur van Rodezië en pas tot de onafhankelijkheid over te gaan, wanneer het tot een vorm van zwart-blank samenbestuur zou gekomen zijn. De blanke minderheid weigerde het heft uit handen te geven en na een periode van « trekken en steken » kwam het zo ver dat de regering van Salisbury eenzijdig de onafhankelijkheid van Rodezië uitriep en zich meteen zelf van het Britse Gemenebest uitsloot. De regering te Londen weigerde deze daad van rebellie tegen de kroon te erkennen en gestuwd door de landen van de derde wereld, vooral van de onafhankelijke afrikaanse landen, ging ze zelfs akkoord om in het kader van UNO ekonomische sankties tegen Rodezië af te kondigen. Maar Londen ging dan weer niet over één nacht ijs en legde weinig geestdrift aan de dag om de ekonomische sankties strikt toe te passen, ook omwille van de slechte konditie van de britse handelsbalans, waarin nu juist Rodezië een zekere rol speelde. De diehards in Salisbury namen de handschoenen op en poogden zo goed en zo kwaad als het kon de rodezische ekonomie drijvende te houden. Ze slaagden daarin aanvankelijk met een betrekkelijk sukses wat niet belet dat de ekonomische « blokkade » stilaan maar zeker toch een verzwakking van de rodezische ekonomie veroorzaakte. Dit heeft tot spanningen in de rodezische blanke minderheid geleid, ook omdat men door de afzondering in het gezelschap dreigde terecht te komen van Zuid-Afrika en portugees Afrika, waarvan de hulp trouwens niet zo expliciet werd verleend al zijn er zeker langs allerlei kanalen uitwisselingen gebeurd. Deze spanningen leidden onlangs tot een breuk in de partij van Ian Smith, waarbij deze erin slaagde de invloed van zijn al te konservatieve rechtervleugel te verminderen. Daardoor is dan een klimaat ontstaan, waarin een nieuwe poging tot verzoening kon ondernomen worden.

Er zijn voor de houding van de rodezische blanke minderheid verschillende verklaringen. Na het drama, dat de onafhankelijkheid van Kenia vooraf ging, was de vrees bij de blanken van Rodezië groot, dat ze bij een al te bruuske onafhankelijkheid onder voorwaarde van zwarte regeringsmeerderheid van het zelfde laken een broek zouden krijgen. Doorgaans hebben de Britten in hun kolonien wel tijdig voor inlandse kadervorming gezorgd, in tegenstelling met andere koloniale mogendheden, waarvan ons bloedeigen België wel een bijzondre slecht voorbeeld is geweest. Ook het nigeriaanse drama was voor sommige blanke reaktionairen een « argument » om hun neo-kolonialisme te rechtvaardigen, al heeft dit drama rechtstreeks niets met een blank-zwarte tegenstelling te maken, tenzij dat de Britten in Nigeria, dat ze als het schoolvoorbeeld van welbegrepen en zorgvuldig voorbereide dekolonizering voorstelden, nalieten met de etnische tegenstellingen rekening te houden. Maar uiteindelijk kan Rodezië niet aan de algemene afrikaanse regel ontsnappen en speelt zoals gezegd ook de verzwakking van de blanke ekonomie in het voordeel van de totale ontvoogding van de inheemse bevolking. Ook de onwettigheid van het regime liet niet na indruk te maken op vele Britten in Rodezië.

Het blijkt er voor Ian Smith (wiens pozitie is verzwakt) op aan te komen een eervolle overeenkomst met Londen te bereiken, terwijl Wilson een zij het dan minder uitgesproken sukses dan gewenst niet zou versmaden, nu hij van zijn partij op bijna mirakuleuze wijze groen licht voor zijn ekonomische politiek verkreeg. Een politiek sukses als met Rodezië zou hij als toemaat niet versmaden. De kansen daartoe zijn gestegen al is het zo dat de eenzijdige rodezische onafhankelijkheidsverklaring toch een feitelijke toestand in het leven riep, die maar al te duidelijk Engelands verzwakte pozitie als wereldmogendheid aantoonde.

Pierre Salinger, perschef van wijlen John Kennedy, zet zich nu in voor de kieskampagne van Humphrey buiten Amerika. Hij is op rondreis in Europa en hield o.m. een perskonferentie te Brussel. Een man, die van alle markten thuis is en heel wat moeite heeft om zijn nieuwe boss enig overtuigend « koloriet » bij te zetten.

DEZE WEEK IN DE WERELD

- *De Gaulle verleent steun aan universitaire hervormingsplannen van Faure tegen Debré en rechtse gaullisten in en dringt aan op een samenwerking resp. fuzie van Citroën-Renault-Peugeot, vooraleer op europees niveau een dergelijke operatie aan te gaan (met Fiat, Italië bij vb.).*
- *Mogelijk ontslag van Doebtsjek-Tsjernik als gevolg van te hoge russische eisen in ruil voor (gedeeltelijke) militaire ontruiming te Praag gelogenstraft.*
- *Gesprek Wilson-Ian Smith aan boord van het britse oorlogsschip « Fearless » in haven van Gibraltar.*
- *Simba-leider Moelele door militair gerechtshof in Kongo terdood veroordeeld en genadeverzoek door Moboetoe afgewezen. Verontwaardiging te Brazzaville.*
- *Mitterand afgetreden als leider van de linkse partijfederatie in Frankrijk.*
- *Amerikaanse minister Rusk meent dat bombardementen op Noord-Vietnam moeten worden voorgezet. Prezident Johnson zou vice-prezident Humphrey, prezidentieel kandidaat, ietwat vrijer hand laten inzake beloften voor de buitenlandse politiek.*
- *Zogenaamd « vredesplan » van israëlisch minister van buitenlandse zaken Abba Eban in de UNO-assemblee voorgelegd.*
- *Amerika kondigt tegen einde 1968 een bemande vlucht rondom de maan aan.*

Voor jonge mensen met slechts weinig ervaring van de ernst van het leven ligt het paradijs in de toekomst. Voor ouderen die weinig geleerd hebben uit ervaring die zij toch konden hebben, ligt het paradijs in het verleden. Maar geen van beide groepen is in staat, dit paradijs nauwkeurig op de kaart van de menselijke mogelijkheden aan te duiden. De jeugddroom rekent met een goedheid die nog nooit in die mate bestond in de voorbije eeuwen ; de droom over het verleden meent dat mislukking en boosheid slechts vandaag geboren zijn. Dromen houden geen rekening met wat op de kaart van de menselijke mogelijkheden kan getekend worden.

Te vaak krijgt men de indruk dat ook de berichtgeving over de gebeurtenissen in de wijde wereld enkele kenmerken vertoont van het dromen. Soms lijkt het wel alsof staten, en landen, volkeren en steden als het ware in het ijle zweven, overal en tegelijk nergens zijn. Zo worden wij verzocht te geloven dat het enige land dat in 1939 bereid zou geweest zijn Tsjecho-Slovakije te helpen tegen de duitse bezetting, de Sovjetunie was. Maar de nieuwslezers vertellen er niet bij dat in 1939 Tsjecho-Slovakije en de Sovjetunie geen enkele gemeenschappelijke grens hadden. Elke hulp veronderstelde dat sovjettroepen doorheen Polen of Roemenië, of door beide, trokken. Tenminste gedeeltelijk zouden twee toen heftig anti-russische en anti-kommunistische staten langs die weg kunnen bezet geworden zijn. Wie de landkaart lezen kan, ontdekt zélf de propagandaleugen uit de officiële monden.

Dat een gewone burger zich misleiden laat is niet goed. Maar het is dodelijk als zij die de leiding hebben over grote machten al evenmin de werkelijkheid van de kaart kunnen aflezen. Over Wilson, de prezident van de Verenigde Staten die hier in Europa na de eerste wereldoorlog « vrede » kwam stichten, is bekend dat hij al in de war geraakte als men hem over eenzelfde gebied twee kaarten op een verschillende schaal voorlegde. Niemand kan nu nog betwisten dat de grenzen van Tsjecho-Slovakije werden afgetekend op grond van de vervalste kaarten die Marazyk en Benesj langs hun kontakten in Parijs wisten te doen aanvaarden.

ZELF KONTROLEREN LANDKAART LEZEN

Hoe noodzakelijk het is een landkaart te kunnen lezen, blijkt vandaag zeer duidelijk door de berichtgeving over de oorlog in Biafra. Berichten die onze wapenhandelaars en petroleumbazen niet aangenaam zijn, komen zeer moeilijk door. Maar andere worden desnoods meerdere keren herhaald : zo het bericht dat de laatste grote biafraanse stad Oemoealia « praktisch omsingeld » is. Want — en nu komt het — de federale troepen van Nigeria zijn tot op 40 km genaderd, uit de richting van Aba. Wie de landkaart bekijkt — wat de nieuwslezer zeker niet heeft gedaan — ontdekt dat de afstand tussen Aba en Oemoealia minder dan 50 km bedraagt. Meerdere dagen na het « omsingelingsbericht » werd — officieel ! — Okigwi veroverd. Okigwi ligt op meer dan 30 km van Oemoealia. Het bericht dat de stad Ikot Ekpene heroverd werd door de Biafranen, was voor onze goedingelichte en duchtig kontrolerende B.R.T. het vermelden niet waard : het strookte wellicht niet met het « omsingelingsbericht ». De afstand tussen Oemoealia en Ikot Ekpene is op de kaart inderdaad méér dan 50 km.

Op de kaart bekeken een zeer eigenaardige « omsingeling » ! Wat dan weer de mogelijkheid niet uitsluit dat, als deze tekst verschijnt zaterdag, Oemoalia toch door de Nigerianen kan veroverd zijn. Maar wie de kaart leest, kan zich afvragen wié er dan wel omsingeld is ! Aba ligt op ongeveer 55 km van Port Harcourt : het heeft maanden geduurd om die afstand af te leggen. Enoegoe en Onitsha (in het noorden) liggen ongeveer 80 km van elkaar : maar de weg is onzeker voor de federalen. De federale regering eist Rode Kruisvliegtuigen op om niet alleen munitie, maar ook manschappen te vervoeren (weer eens door een neergestort toestel aan het licht gekomen !). Officieel wordt erkend dat de veroverde steden leeg zijn. De verschrikking en de ernst van deze strijd staat op de landkaart geschreven : een gemotorizeerd leger dat maanden nodig heeft om de afstand Brussel-Antwerpen af te leggen, vecht niet tegen een kleine bende maar tegen een wanhopig volk.

BEDACHTZAAM

Zelf zijn wij in onze verkiezingsstrijd wel gewoon aan demagogische beloften. In de Verenigde Staten gaat het al niet anders. Het grote verschil is echter wel dat het daar niet gaat om beloften van een toekomstig parlementslid, maar om uitspraken van mensen die morgen over een van de twee grote wereldmachten zullen beschikken. Hoe ondoordacht gesproken wordt illustreert dit feitje. Kandidaat Humphrey verklaarde in Philadelphia : «Ik meen dat, onderhandelingen of geen onderhandelingen, wij in het begin van 1969 of einde 1968 kunnen beginnen met de terugtrekking van sommige amerikaanse strijdkrachten uit Vietnam». 's Anderendaags verklaarde zijn eigen partijgenoot en prezident Johnson : «Geen mens kan voorspellen wanneer amerikaanse troepen naar huis zullen kunnen terugkeren».

Zo iets kan meetellen in een verkiezingsstrijd !

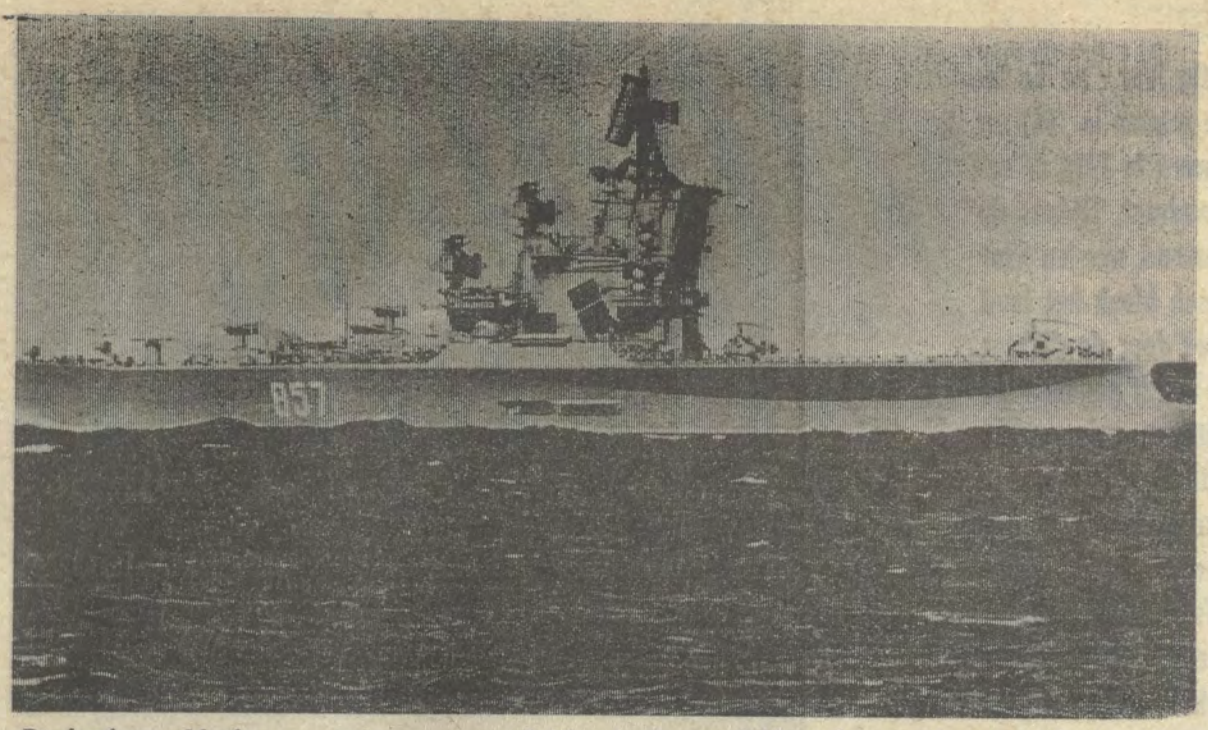

De kruiser « Moskva » — uitgerust met helikopters en geleide tuigen — is zopas de russische Middellandse Zee-vloot komen versterken. Deze vloot, met bazissen in Egpte, Syrië en Algerië, is een belangrijk en vrij nieuw element op de strategische wereldkaart.

SPORT EN TECHNIEK

In Ulbricht-Duitsland is de jeugd goed georganizeerd. Een organizatie draagt zelfs de aangenaam klinkende naam « Gesellschaft für Sport und Technik ». Gedurende de gehele voorbije zomer werden zo maar 600.000 jongens en meisjes in kampen geoefend en gedrild; zij leerden valschermspringen en radioverbindingen verzorgen. Hoezeer dit alles een militaire voorbereiding is, blijkt o.a. uit het feit dat de leiding wordt waargenomen door een generaal-majoor. Betekent dat niets ? Waarom schreeuwde de pers enkele jaren geleden dan zo, toen een foto ontdekt werd van een jongen in de Bondsrepubliek die eens een « helm » had mogen opzetten. Toén was de wereldvrede bedreigd...

DUIDELIJKE LONGO

De sekretaris-generaal van de grootste west-europese kommunistische partij, de Italiaan Longo, was niet onduidelijk in zijn beoordeling van het optreden van de sovjettroepen in Tsjecho-Slovakije. In het partijblad « L'Unità » schreef hij zonder meer dat de Sovjets schuldig zijn aan het hervatten van de koude oorlog en dat de italiaanse kommunistische partij geen deel zal nemen aan de geplande bijeenkomst van de kommunistische partijen in november. Gelukkig dat een doorwinterd kommunist het zegt. Veronderstel eens dat een anti-kommunist zo iets zou durven zeggen...

BRANDPUNT MIDDEN-OOSTEN

Nauwelijks 15 maanden geleden was het Midden-Oosten « tot rust » gekomen door de overwinning van Israël. Een herbewapening lag trouwens niet binnen de mogelijkheden van de arabische ekonomie. Sovjetrusland dat bekommerd is om zijn invloed in dit gebied, heeft er dan voor gezorgd dat de arabische militaire macht terug werd opgebouwd. Volgens engelse berekeningen zou de arabische gevechtsklare luchtmacht nu al 785 eenheden tellen tegenover 270 voor Israël. Het aantal manschappen zou nu zijn : 353.000 Arabieren tegen 255.000 Israëlis. Voor wat artillerie en zeemacht betreft, zouden de verhoudingen al evenzeer in het voordeel van de arabische staten liggen. Maar iedereen weet dat dit niet (altijd) het laatste woord is.

EDGARD FAURE

Terwijl we deze rubriek schrijven, weten we nog niet welk lot de franse Assemblée aan Edgar Faure's hervormingsplannen voor het universitair onderwijs zal voorbehouden; als u dit zaterdag leest, is de beslissing waarschijnlijk reeds gevallen en is meteen het antwoord gekend op de kardinale vraag, of de gaullistische meerderheid uiteindelijk bereid was om zich in blok achter Faure te scharen, zonder diens wetsontwerp al te zeer te verminken of te ontkrachten. Edgar Faure's hervormingsontwerpen hebben in de Assemblée een merkwaardige situatie doen ontstaan : de oppozitie — en vooral dan de linkse oppozitie — steunde van meet af aan de teksten, terwijl de meerderheidspartij — de gaullistische U.D.R. — sterk verdeeld bleek. Tijdens het Kamerdebat verleden week en begin dezer week waren het U.D.R.-woordvoerders, die het scherpst de teksten van de U.D.R.-minister aanvielen, amendeerden en bestreden.

Dat er rond Faure merkwaardige situaties ontstaan, zal niemand verbazen die hem kent : hij is immers op zichzelf reeds een merkwaardigheid.

Hij is een levend bindteken tussen de IVde en de Vde — gaullistische — Republiek. Tijdens de IVde bracht hij het tweemaal tot eerste-minister; hij behoorde tot de Radikale Partij.

Edouard Herriot, die bij het kiezen van zijn omgeving doorgaans blijk gaf van veel mensenkennis, had van meet af aan Faure's intellektuele gaven en persoonlijkheid onderkend en hem de weg naar omhoog vergemakkelijkt. Het einde van de IVde Republiek, dat naast vele onbenulligaards toch ook enkele markante politiekers de genadeklop gaf, maakte geen einde aan Faure's carrière. Als handige taktikus en opportunist kon hij zich, zonder zelf gaullist te worden, door de gaullisten doen aanvaarden. De Vde Republiek was ingenomen met een dergelijke medewerker, wiens intellektuele inbreng naar waarde werd geschat en wiens sprong van de IVde naar de gaullistische Republiek het regime de reputatie schonk, oog te hebben voor kontinuïtiet en plaats voor allen die zich rond de Gaulle wilden scharen, onafgezien hun politieke herkomst. Mannen zoals een Malraux of een Faure hebben aan het gaullisme de faam bezorgd, een « rassemblement » te zijn waarin vele strekkingen zich konden verenigen tot een partij van nationaal belang en met nationale bekommernissen.

Faure is zich echter nooit gaullist gaan noemen. Hij is blijven herhalen dat hij zich niet rekent onder « de discipelen van de generaal », maar dat hij de Gaulle begrijpt. De franse prezident heeft zich de ervaring van de gewezen Radikaal zonder veel omhaal te nutte gemaakt; hij vertrouwde Faure voortdurend belangrijker opdrachten toe. Hij stuurde hem naar de kommunistische landen en o.m. naar China : Faure keerde van daar terug om de baanbreker te worden van het aanknopen van diplomatieke betrekkingen tussen Peking en Parijs. Dit was in de buitenlandse politiek van de Gaulle een belangrijk moment; dat hij zich toen van Faure bediende, bewijst wat een belangrijke plaats hij hem tussen zijn medewerkers gaf.

Als minister van Landbouw is Faure later de hardnekkige verdediger geworden van de Gaulle's opvattingen over de europese integratie. Toen Faure de leiding van het departement van Landbouw kreeg, was de franse boerenstand volop in beweging gekomen en volgden de gewelddadige landbouwersmanifestaties zich op in alle hoeken van Frankrijk. Faure boekte een voor de Gaulle beslissend sukses, toen hij tijdens de meirevolutie van dit jaar er in geslaagd bleek te zijn, de boeren van de straat te houden : de revolutie sloeg niet naar het platteland over en uiteindelijk was dat een der beslissende troeven om de prezident toe te laten de situatie terug in handen te nemen.

De Gaulle heeft deze prestatie naar waarde geschat : Faure is minister van Onderwijs geworden in de huidige regering en kreeg de opdracht, aan de studentenonrust in Frankrijk eens en voor goed een einde te stellen door het universitair onderwijs te hervormen. Deze hervorming was dringend nodig. De franse universiteit had bijna twee eeuwen lang haar napoleontische strukturen behouden en kon zich niet uit zichzelf aanpassen aan de totaal gewijzigde opdrachten en behoeften.

Faure heeft het probleem radikaal aangepakt, met een hervorming die zich niet beperkt tot lapmiddeltjes. Een konsekwente decentralizatie, de inrichting van een sluitend medebeheer — ook door studenten — zijn er de belangrijkste kenmerken van. De konservatieven — waaraan het in de U.D.R. niet ontbreekt en die sinds de mei-revolutie hun adem teruggevonden hebben — bliezen groot alarm en noemden Faure's plannen rondweg «kommunistisch» of « anarchistisch ».

Tussen de minister van Binnenlandse Zaken Marcellin en Faure kwam het tot hooggoplopende twisten, toen de eerste een genadeloze repressie in de studentenwereld wou ontketenen en de tweede hem dat belette. Debré viel het ontwerp Faure aan. Maar de generaal zélf bleek eens te meer in een gevaarlijke situatie onbegrensd vertrouwen te hebben in de man « die geen discipel van hem is, maar die hem begrijpt » : hij drukte in de ministerraad de ontwerpteksten er door.

De epiloog kwam deze week in de Assemblée en die kent u wellicht reeds. Het nieuws van de jongste dagen uit Parijs heeft nog eens extra de aandacht gevestigd op de belangrijke plaats die de niet-gaullistische gaullist Faure inneemt op de Gaulle's schaakbord.

A.N. Tovano.

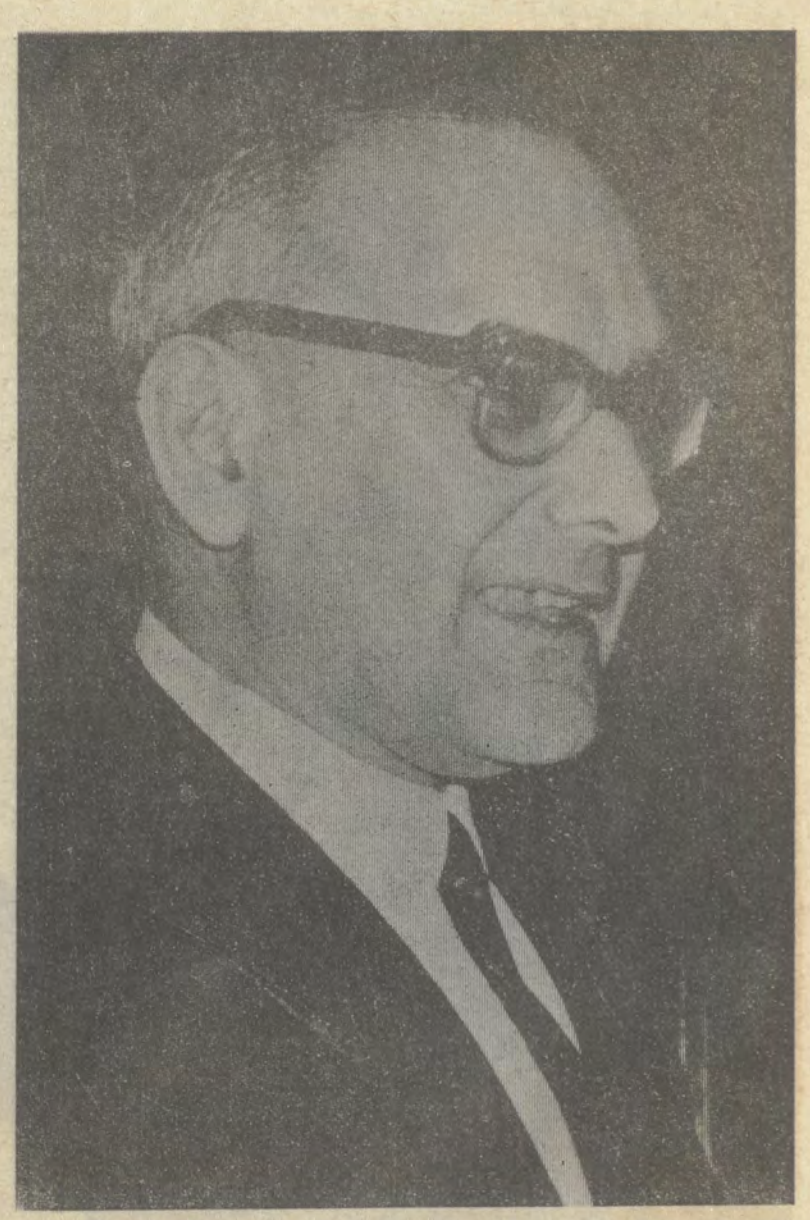

Marcelo Caetano, die aangeduid werd als opvolger van de portugese eerste-minister Salazar, is sinds jaren een intiem medewerker van de gewezen premier. Uit zijn eerste beleidsdaden valt op te maken, dat hij tegenover de oppozitie wellicht een gematigder koers zal varen.

De finse republiek bestaat vijftig jaar : na de ineenstorting van het tsaristische regime in 1917 en na een bloedige burgeroorlog werd in 1918 de republiek Finland definitief gegrondvest. Tijdens de halve eeuw dat de republiek bestond, werden haar geen beproevingen bespaard. Toch bleek het land der duizend meren — zoals het door de dichter Runeberg in de nationale himne wordt genoemd — zowel naar binnen als naar buiten een der meest soliede staten die na 1918 ontstonden.

Wellicht lag de bazis voor deze soliditeit in het feit dat Finland een nationale en geen pluri-nationale staat was — zoals Polen, Tsjecho-Slovakije of Zuid-Slavië, hoewel er een kleine zweedssprekende minderheid bestaat, die zich echter evenzeer Fins voelt als de finssprekenden. Deze minderheid is echter nooit, zoals elders, een vreemde centrifugale en staatsontbindende kracht geweest, hoewel de verhoudingen op een bepaald ogenblik wel scherp geweest zijn.

50 JAAR FINSE REPUB

Bij de herdenking van het vijftigjarig bestaan der finse republiek interesseert ons, als nationalisten, in de eerste plaats niet zozeer de staat zelf die zijn jubileum viert als het volk dat in die staat zijn politieke uitdrukking kreeg.

Reeds zeer vroeg waren de Finnen gevestigd in het gebied tussen botnische en finse golf. De stammen die zich in dat woudrijke, woeste gebied vestigden waren uit Azië gekomen, reeds voor de eigenlijke grote volksverhuizingen in Europa begonnen : zij vermengden zich niet of verdreven de aanwezige skandinavische stammen. De finse schrijver Linnankoski geeft op poëtische wijze in een stuk getiteld « St. Jansnacht-droom » deze tocht van zijn volk vanuit de aziatische steppen naar het Noorden weer — waarbij hij tevens de vestigingen in Hongarije. Estland en Ingermanland vermeldt. Deze stammen behoorden tot de grote fins-oegrische taalfamilie (oegrisch : Hongaars) — en de naam duidt de twee voornaamste ondergroepen aan. De finse ondergroep omvat naast verscheidene uitgestorven talen of dialekten, o.m. het Karelisch, het Laps, het Estisch en Livs. De fins-oegrische taalgroep is een der vier groepen van de Oeral-Altaïsche taalfamilie — die o.m. ook zo verscheiden talen als het Turks, het Japans, Koreaans en de Eskimotalen omvat. Het Fins is dus geen indogermaanse taal — en ook de volksstammen die vanuit Azië gekomen waren, behoorden niet tot de indo-germaanse volkerenfamilie. De mongoolse stammen ondergingen echter, zoals reeds gezegd, evenals in Hongarije een sterke beïnvloeding door germaanse en slavische elementen. Samen met de oorspronkelijke stamkenmerken ontstond zo de huidige fenotipische gestalte van het finse volk, dat zich niet alleen door zijn taal van zijn slavische en noordgermaanse buren onderscheidt.

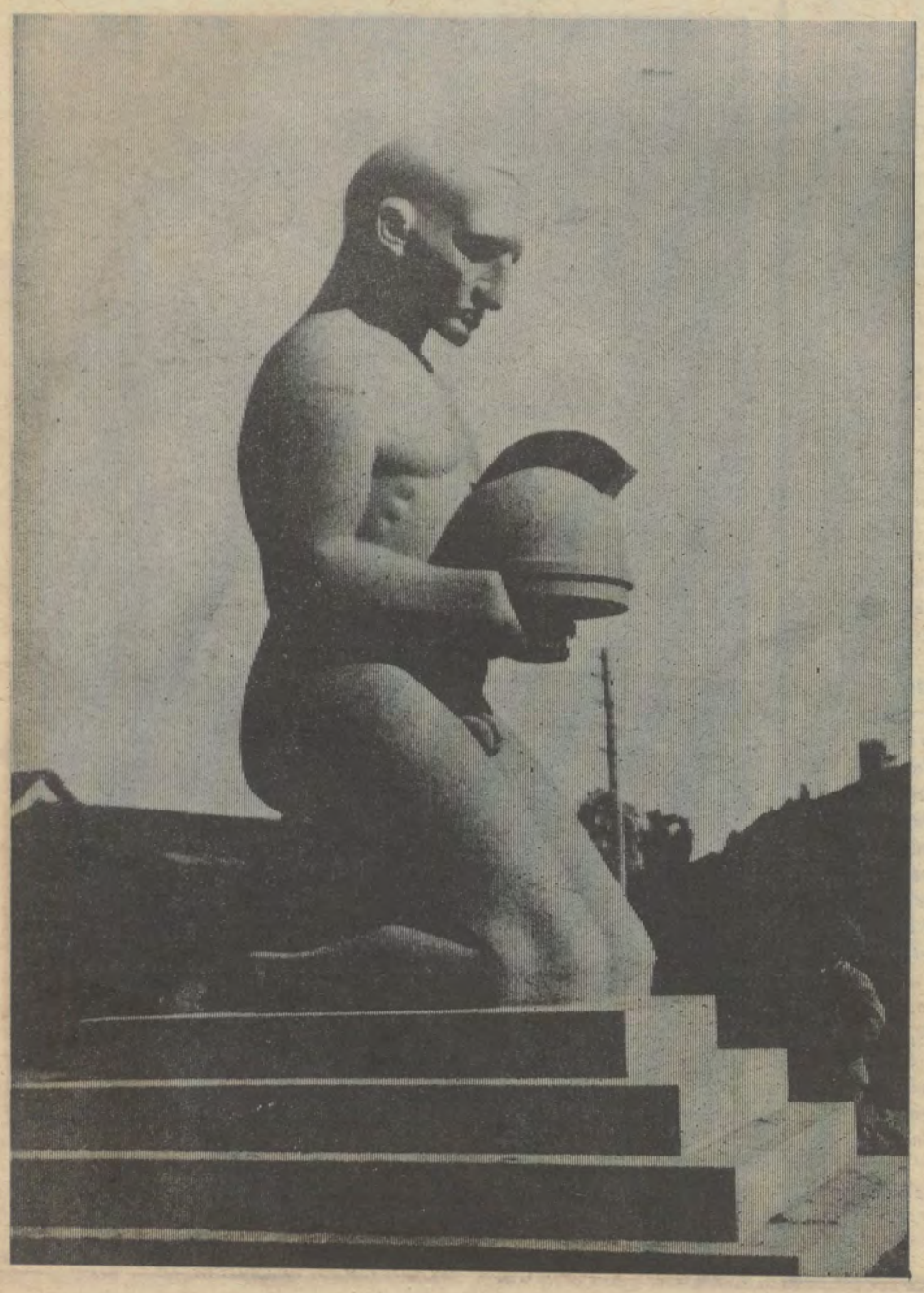

Toen de finse stammen hun huidig woongebied bereikten en er zich vestigden, waren het geen nomaden meer. Zij bezaten reeds een primitief-ontwikkelde landbouwtechniek, die zij noodgedwongen moesten verder ontwikkelen; het klimaat en de vaak moerassige bodem dwongen hen ertoe. De kontakten met de germaanse volksstammen moeten toen reeds een diepgaande invloed uitgeoefend hebben op hun maatschappelijk en geestelijk leven : in de myten en sagen komen herhaaldelijk aanduidingen voor van een dergelijke invloed, de Thor-figuur bijvoorbeeld. Het Fins heeft trouwens oergermaanse leenwoorden bewaard, waardoor het ook voor de germaanse taalstudie van belang bleek. Deze oriëntatie naar het Westen is van uitzonderlijk belang geweest voor de verdere evolutie van het finse volk. Want door de kerstening vanuit Zweden in 't begin der 13de eeuw richtte Finland zich niet naar het grieks-ortodokse kristendom van Rusland, maar naar het latijnse van het Westen.

Bij de grote volksverhuizingen door heel Europa — waarbij germaanse stammen onophoudelijk naar het Westen en Zuiden drongen — volgden de slavische volksstammen dit spoor. In het Noorden had de finse bevolking met deze slavische opmars af te rekenen. Het Westen reageerde echter : zowel de keizers van het duitse rijk in Centraal-Europa als de duitse zwaardbroeders, als de Denen in de baltische landen, als de Zweden onder de krijgshaftige bisschop Thomas die naar de Newa oprukte, trachtten die slavische expansie in te dijken.

Finland werd hierbij opmarsgebied en grensmark voor de Zweden, die in 1362 de oostelijke grenzen vastlegden en de veroverde provincie tot een integrerend rijksdeel verhieven. Reeds toen tekende zich Finlands betekenis en taak af : een voorpost te zijn tegen het expansieve Slavendom.

Wat gebeurde er met het finse volk echter? De slavische opmars en de zweedse tegenaanvallen maakten de ekonomische toestand er alles behalve rooskleurig. Ook kultureel was de situatie uiterst slecht : het Fins was geen geschreven kultuurtaal en alles wat met het openbaar leven te maken had gebeurde in het Zweeds. De verbinding met Zweden was vaak zeer los : vooral vanaf het einde der veertiende tot het begin der zestiende eeuw, in de periode dat het centrale gezag in Denemarken gevestigd was en men reeds alle moeite had om de Zweden in het staatsverband te houden. Zo konden de kerkelijke gezagdragers in Finland een eigen administratief sisteem ontwikkelen... tot Gustaaf Vasa zijn sterk centralistisch gezag vestigde en ook Finland moest bijdragen tot de ekonomische bloei van het land en de militaire roem van de zweedse koningen.

De reformatie zou mede de bazis leggen voor een eigen nationale kultuur : de bijbelvertaling van Mikael Agricola en zijn alfabetische woordenlijst betekenden een eerste stap op de weg naar de kultuurtaal. Een tweede belangrijke stap zou de opening zijn der Akademie van Turku in de 17de eeuw : zij zou later het centrum worden der romantische en nationale beweging.

Intussen maakte Finland al de perikelen mee die veroorzaakt werden door de botsingen tussen russische en zweedse expansiedrang. Vanaf Gustaaf Vasa tot 1940 kende Finland niet minder dan

BLIEK

twaalf grote oorlogen : een ervan duurde zelfs vijfentwintig jaar. Op 300 jaar tijd was Finland ongeveer tachtig jaar in oorlog met Rusland : driemaal werd het volledig bezet, geplunderd en te vuur en te zwaard vernield. Finland had zich sedert zijn kerstening steeds naar het Westen gericht, zowel door zijn godsdienst, als door zijn rechtswezen dat in het oude germaanse recht der Gothen wortelde, door de onderlinge menselijke verhoudingen die geen slavernij of lijfeigenschap kenden en door de bouw- en woonwijze. Na de katastrofe echter, die volgde op de ondergang van Karel XII, en na Gustaaf III werd het de Finnen meer en meer duidelijk dat Zweden geen veilige beschermheer was tegen een steeds machtiger wordende buurstaat die reeds verscheidene malen het land had overrompeld. Na de triomf van Moskovisch Rusland, en na een door Peter de Grote ingezette europeanizering was het schrikbeeld van de vroegere barbarenstaat ook verminderd. Bij de door een zeer menselijke drang tot veiligheid ingegeven overwegingen kwam ook nog de langzaam-ontkiemende nationale gedachte die meer en meer veld won. Finland bleef niet gesloten voor de grote europese gedachtenstromingen van Romantiek en Aufklärung — en in de 18de eeuw wijdden professoren van de universiteit van Turku zich aan de studie van de nationale problemen en aan het onderzoek van het verleden van het finse volk, van zijn taal en zijn kultureel patrimonium. Verenigingen werden daartoe opgericht, en een nationalistische stroming ontstond, die de onafhankelijkheid wenste, los van Zweden en van de weifelende politiek van Gustaaf Adolf IV. Toen in 1808 de legers van tsaar Alexander Finland binnenrukten, verzette het finse leger zich nog hardnekkig. Intussen brak echter in Stockholm de revolutie uit en de annexatie door Rusland werd een feit.

AANHECHTING BIJ RUSLAND

Deze aanhechting — in de vorm van een autonoom grootvorstendom — met behoud van zijn op westeuropese leest geschoeide wetten en instellingen, lag zelfs in de politieke lijn van partijgangers der onafhankelijkheid als Y.M. Sprengporten. Alexanders toegevendheid, na een aanvankelijk centralistischer houding, werd ingegeven zowel door de weerstand der Finnen zelf als door een evolutie in de tsaristische opvattingen over de landsorganizatie. Ook een nieuwe bedreiging door Napoleon zal wel meegespeeld hebben, om zo vlug mogelijk een einde aan de strijd te maken. Deze beslissing was gelukkig voor Finland en voor zijn verdere bestaan : de betrekkelijke onafhankelijkheid waarvan het land genoot verschafte de nodige tijd om een zelfstandige natie te vormen, de bazis te leggen voor een kulturele bloei, een ekonomische opbouw en een demografische opgang, die van groot belang zouden blijken in de 20ste eeuw. Vergeten wij niet dat in het begin der 15de eeuw Finland een bevolking had van 250.000 mensen, dat in de helft der 18de eeuw het aantal inwoners nog maar 425.000 bedroeg en dat het eerste miljoen pas in 1815 bereikt werd. Een despoot als Nikolaas I, die zijn broer opvolgde, zou wellicht het finse volk niet kunnen uitroeien hebben, maar zou toch diens demografische, ekonomische en kulturele pozitie sterk hebben kunnen verzwakken : op het ogenblik dat hij het gezag in handen kreeg, in 1825, had Finland reeds zijn betrekkelijke autonomie benut om tot een eigen nationaal leven te komen. Toch was er alles behalve eensgezindheid bij de Finnen.

De enen hielden het met Rusland, dat aan de gekultiveerden grote mogelijkheden bood in administratie, leger, marine en diplomatie. Anderen wensten een terugkeer naar Zweden, juist omdat zij vreesden eens mede de gevolgen van Ruslands internationale politiek te moeten ondervinden.

De revolutionaire beweging in Europa van 1830 en 1848, en de reeds oudere nationale stroming der romantiek gingen niet aan Finland voorbij. De taal werd ook de duidelijkste en meest-sprekende uiting van volkseenheid en volksbewustzijn. Het Zweeds was tot dan toe steeds de officiële taal geweest, en ook nog onder het russische voogdijschap bleef die taal de enige officiële in het bestuur. De propaganda voor het Fins als kultuurtaal werd aanvankelijk door de Russen — uit anti-zweedse beweegredenen — geduld. Toen zij echter een fanaal bleek, waarheen de nationale beweging zich richtte als naar een eerste stap tot volledige vrijheid, werden maatregelen genomen en kwam er verbod tot het drukken in het Fins.

TAALSTRIJD BEVRIJDINGSOORLOG

Een der belangrijkste figuren in deze strijd voor de taal was J.V. Snellman, die met zijn blad « Saima » grote invloed op studenten en intellektuelen uitoefende. In die periode zou ook Elias Lönnrot de « Kalevala » optekenen, dit beroemd-geworden (door Wies Moens in het Nederlands vertaalde) epos der Finnen. Omstreeks de helft der 19de eeuw begon de opbloei der finse literatuur. In het openbaar leven moest de finse taal haar plaats nog veroveren, en ook het onderwijs was nog in het Zweeds. De finse volksvergadering had een belangrijk aandeel in het veroveren van een demokratisch stelsel, dat na een periode van onderdrukking en poging tot herstel van het absolutisme, o.m. door de russische goeverneur-generaal Bobrikov die in 1904 door de jonge finse nationalist Schaumann werd neergeschoten, eindelijk zou ingeluid worden door de wet van 20 juli 1906 — waarbij vrijheid van mening, vergadering en bijeenkomst werd gewaarborgd. De eerste verkiezingen grepen plaats in maart 1907.

De sociaal-demokratische partij, die in 1899 gesticht was, werd overwinnaar met 80 zetels; de andere partijen samen haalden 120 zetels. Toen de oorlogsdreiging groter werd, trachtte het russisch imperialisme ook de finse autonomie meer en meer te beknotten. Het werd nu duidelijk, dat alleen een losmaken van alle banden met Rusland de vrijheid van mens en natie kon waarborgen. De beslissing daartoe werd nog verhaast door de bekendmaking van een programma van de tsaar in 1914, dat volledige russifikatie van Finland voorzag. De finse « aktivisten » besloten de zijde van Duitsland te kiezen. In 1916 vormden finse vrijwilligers het 27ste Bataljon Pruisische Jagers. Toen in 1917 de revolutie in Rusland uitbrak, werd de toestand voor Finland onzeker. De verkiezingen van oktober 1917 deden de sociaal-demokraten hun meerderheid verliezen. Ten overstaan van de situatie in Rusland moest het probleem van het opperste gezag een oplossing krijgen. Op 6 december 1917 riep de Kamer de onafhankelijkheid van Finland uit : een gewapende macht werd gevormd onder bevel van luitenant-generaal Mannerheim, die in het tsaristische leger had gediend. Inmiddels hadden zich reeds afdelingen rode wachten gevormd : de socialisten die zich bij hun verkiezingsnederlaag niet konden neerleggen begonnen de vijandelijkheden in Zuid-Finland, namen Helsinki en Tampere in en stichtten een volkskommissariaat onder Kullervo Manner, dat als tegenregering funktioneren moest. Mannerheim, die met zijn troepen de russische garnizoenen die niet weggetrokken waren, ontwapenen en terugdrijven wilde, stond nu voor een dubbele taak : een bevrijdingsoorlog te voeren tegen de Russen — en een burgeroorlog tegen de roden die door de Russen ondersteund werden en van wapens en munitie voorzien. Svinhufvud, de regeringschef die zich aan arrestatie had weten te onttrekken door zich verborgen te houden in Helsinki, vroeg hulp aan Zweden dat zich beriep op zijn neutraliteit en weigerde, en aan Duitsland, dat een expeditiekorps zond. Einde april was de burgeroorlog gedaan, waren de Russen verdreven en was Finland onafhankelijk. Svinhufvud werd regent en een ogenblik was er zelfs een monarchistisch intermezzo toen prins Frederik van Hessen tot koning werd gekozen : de kandidaat weigerde echter na de ineenstorting van Duitsland. Svinhufvud trad af en Mannerheim werd prezident van Finland.

De uitroeping der republiek betekende geenszins dat hiermee alle problemen opgelost waren. De verhouding met de Sovjetunie bleef zeer gespannen, tot in 1923, jaar waarin een verdrag tot stand kwam over de grensregeling. In het binnenland waren er zowel het taalprobleem — een kleine zweedssprekende minderheid zag met lede ogen haar kulturele suprematie verdwijnen — als het probleem der partijen : een aangroeiend socialisme en kommunisme lokte aan de andere kant een scherpe nationalistische reaktie uit — en in 1932 deed de Lappobeweging met generaal Wallenius een mislukte statsgreep. In 1933 wisten sociaaldemokraten en kommunisten een verkiezingsoverwinning te behalen : er waren echter slechts 65 t. h. der kiezers opgekomen, meestal in de steden. Datzelfde jaar sloot Finland aan bij de Oslo-staten. Toen in 1939 het duits-russisch pakt gesloten werd, eiste Stalin dat de baltische staten en Finland tot de Sovjet-invloedssfeer zouden behoren. Hitler gaf toe, de spanning rond de poolse korridor die tot de oorlog leiden zou, was toen op zijn toppunt. De sovjets eisten steunpunten en grondgebied : de finse regering was wel bereid tot toegevingen maar de onderhandelingen strandden op de omvang der russische eisen.

FINS-RUSSISCHE OORLOG

Toen weigerde de Sovjetunie de finse regering te erkennen. Een regering onder de kommunist Otto Kuusinen werd opgericht en een verdrag met hem ondertekend. Einde 1939 braken de vijandelijkheden uit : Frankrijk en Engeland beloofden hulp in de vorm van een expeditie-korps maar alles bleef bij een groep vrijwilligers (de Vlaming Stefaan Laureys, die in 1944 werd ter dood veroordeeld door het belgisch gerecht en gefuziljeerd, behoorde tot die groep). De aanvankelijke suksessen der Finnen werden gevolgd door een Sovjetoffensief : het finse front werd bij Summa in februari 1940 doorbroken. Er werd onderhandeld : Finland moest belangrijke koncessies doen en een politiek van neutraliteit voeren. Toen in juni 1941 de duitse veldtocht tegen de Sovjetunie begon, mobilizeerde Finland : toen de Sovjets aanvielen, trad het aan de zijde van Duitsland in de oorlog. De ineenstorting van het Derde Rijk en de vrede van Parijs, getekend op 10 februari 1947, dwong Finland tot afstand van de heroverde gebieden, tot een oorlogsschade van 300 miljoen dollar, tot een beperking van zijn gewapende macht en een neutraliteitspolitiek.

LEEFKRACHTIGE NATIE

Dat Finland zijn onafhankelijkheid veroveren kon en ze ook bewaarde, heeft het niet alleen aan een hardnekkig verweer te danken, maar ook aan de wijsheid en de diplomatie van zijn politici : het heeft op korte tijd de politieke, ekonomische en financiële gevolgen van oorlog en nederlaag kunnen overwinnen.

Finland is daarenboven — en hier willen wij wel de aandacht op vestigen — als het ware het schoolvoorbeeld van wat een kleine natie op geestelijk terrein vermag, wanneer ze over voldoende politieke zelfstandigheid beschikt om naar eigen kultuur te beschermen. Het analfabetisme was er reeds voor de oorlog zeer gering : amper 1,5 t. h.

Beeldhouwkunst en architektuur ontwikkelden zich, met een sterk eigen nationaal patrooon. In de muziek werd de naam Sibelius wereldberoemd. En tenslotte bewees de jonge finse literatuur, dat ook de taal van amper vier miljoen mensen in staat is een wereldfaam en een internationale verspreiding te krijgen. Noemen wij slechts de namen van een Sillanpää, een Linnankoski en een Mika Waltari.

Het politieke Finland heeft, zoals Ornulf Tigerstedt jaren geleden schreef, zijn gelaat naar het Oosten gekeerd, doorheen heel zijn geschiedenis — omdat het vandaar uit herhaaldelijk bedreigd werd. Maar zijn geestelijk gelaat is naar het Westen gericht : vandaar kwam zijn geestelijke kracht, kwamen de ideeën die zijn bestaan als natie hebben geschraagd, de idee van de menselijke vrijheid en waardigheid en de idee van het nationalisme die het bestaansrecht van elk volk proklameert.

J.D.

BIJ DE FOTO'S

Op blz. 12 boven : een houten dorpskerk, bouwjaar 1758, te Keurun.
Blz. 12 onder : het gedenkteken van de gesneuvelden van de vrijheidsoorlog te Savonlinna, een werk van Waïno Aaltonen.
Bonn blz. 13 : zonsopgang in Noord-Finland, gebied bewoond door Lappen en... rendieren.

haar eigen WIJsje
vlaams nationaal

BANG IN HET DONKER

Er zijn zo van die kleine feiten in het alledaagse leven van het gezin die zeer duidelijk de opvoedingsmetodes aanwijzen, zo men al het woord « metode » hier moet gebruiken. Men kan misschien beter spreken van opvatting. De manier waarop een vader met zijn kleine spruit omgaat en de wijze waarop moeder reageert of zich op de golflengte van haar man inspeelt of omgekeerd geeft al dadelijk enig idee of beiden of een van hen het goed of verkeerd voorhebben.

Neem nu eens het bang zijn van kleine kinderen in het donker. Het is een algemeen verschijnsel en de meesten van ons zijn dat ook geweest toen ze klein waren.

Zover onze herinnering teruggaat weten we, dat wij bang waren om 's avonds de trap op te gaan om te gaan slapen als er geen licht brandde. Nu is de huisverlichting veel uitgebreider dan vroeger (en dat vroeger is eigenlijk nog niet zo lang geleden). Maar men kan er zuinig of royaal mee omspringen, men kan er ook kleine kinderen mee plagen. Dezer dagen lazen we in het vraag- en antwoord-rubriekje van een volks damesblad de klacht van een jonge moeder over dat bangzijn van haar 3-jarig zoontje in het donker. Ze vroeg advies over het gedrag van haar man, die veel van het jongetje houdt doch het altijd plaagt door het kind soms in de donkere gang te sturen, wel wetend dat het voor die donkere gang schrik heeft. Ze was het daarmee niet eens, ook al beweerde haar man dat het kind van jongsaf moet leren zijn schrikgevoelens overwinnen Te veel toegeven aan dat schrikgevoel vond die man verkeerd en als argument waarmee hij de diskussie wou kapotslaan, gebruikte hij de dooddoener « ik wil van mijn jongen geen meisje maken » !...

Afgezien van het feit dat deze man het ter zake bij het verkeerde eind heeft moeten we hem (en zijn talrijke geestesverwanten) er attent op maken dat het niet om zijn kind alleen gaat doch ook om het onze, om dat van de moeder. Opvoeding is een zaak die allebei de ouders aangaat, doch dat beseffen vele mannen (nog) niet. Ze houden er een paternalistische opvatting op na of zijn slechts bereid, de opvoedingsverantwoordelijkheid te delen met de echtgenote wanneer het om meisjes gaat. « Hou jij je maar bezig met de meisjes, hoe en wat mijn zoon moet worden is mijn zaak ». En dan maar het kind uitlachen omdat het bang is in een donkere gang of op een donkere slaapkamer, in plaats van even het licht aan te knippen als zoontje iets moet gaan halen of als het bedtijd is even bij dat zoontje blijven, een verhaaltje vertellen tot het in slaap valt of zo maar even in de kinderkamer blijven zitten of rondscharrelen. Of dat heel eenvoudig aan moeder overlaten.

Dat uitdagen is natuurlijk grondig verkeerd Het is niet de juiste manier om een natuurlijk schrikgevoel te overwinnen en het bezorgt kinderen soms maar kompleksen, die (uitgesproken of niet) vaak een taai leven hebben, want zijn er ook geen volwassenen die zich in het donker alles behalve lekker gevoelen ? Men kan er uiteraard geen statistische gegevens over verzamelen, maar er zijn wel meer volwassen vrouwen en zelfs mannen die zich in duistere ruimten onbehaaglijk gevoelen. Het klassieke voorbeeld, dat slechts één aspekt van het verschijnsel is, kennen we allemaal : wie een griezelverhaal in de stilte van de avondlijke huiskamer leest en dat alleen doet, schenkt vaak onder invloed van de lektuur plots meer dan gewone aandacht aan geluiden, die hij of zij anders niet eens hoort.

We zouden daar lang kunnen over voortbomen. Mannen met frontervaring bij voorbeeld zouden er heel wat kunnen over vertellen, al gaat het hier dan om zeer uitzonderlijke omstandigheden. We willen alleen maar aantonen dat dergelijke schrikgevoelens niet alleen in de kindertijd voorkomen doch ook bij volwassenen, dat er dus helemaal geen reden is om er als volwassene mee te lachen en een zogenaamde metode aan te prijzen, die er geen is en integendeel soms het verkeerde effekt heeft. Dit schrikgevoel slijt wel af naarmate het kind opgroeit en verdwijnt bijna of helemaal later. De ervaring heeft geleerd dat naarmate men het kind mee helpt deze schrikgrens te overschrijden, het schrikgevoel vlugger de plaats ruimt voor een grotere zelfzekerheid.

Dit verschil van inzicht vechten de ouders best zelf uit, er zit niet anders op. Het is zo met alle opvoedingstaken : men moet het als ouderpaar zoveel mogelijk samendoen, verschillend in schakering en in detail, doch één in de algemene lijn. Vooral bij jonge kinderen komt het er op aan, zich trachten in te leven in zijn zeer levendige verbeeldingswereld en deze verbeelding in de rechte banen te oriënteren. We doen dat onder andere door de uitdaging van de duisternis aan het gevoel van het kind mee te ondergaan en het helpen die uitdaging te overwinnen. Opvoeding is nu eenmaal helpen en leiden. Niet hulpeloos alleen laten en denken dat we nu eens getoond hebben wat een kranige en wijze kerels we zijn. Het is de rol van de vrouw, sommige verkeerde opvoedingsinzichten af te remmen of bij te schaven, er blijft heus wel mannelijkheid genoeg in de opvoeding in een harmonisch gezinsverband. Naar ons gevoel zelfs nog te veel in deze tijd van massale verheerlijking van — dwaas — geweld. Maar dat is een tema voor een andere keer.

OPVOEDING

Het stadsbestuur van Frankfurt heeft toelating verleend om op reklamezuilen in het stadscentrum niet alleen reklameteksten voor bepaalde produkten aan te plakken doch ook citaten uit dichtbundels, romans, filozofische werken en dies meer. Vaak moeten mensen ergens in de stad lange tijd wachten, al dan niet zittend aan een terras, in hun wagen of aan de bushalte. De vroede vaderen van Frankfurt zijn van mening dat ze die wachttijd nuttig kunnen doden door interessante literaire teksten te lezen en eventueel te herlezen. De bedoeling is sommige teksten ook te illustreren met reprodukties van kunstwerken, foto's en dies meer.

Misschien volgen onze vroede vaderen ook eens het voorbeeld van hun kollega's uit de Goethestad. Zou dat nu zo gek zijn, op reklamezuilen gedichten van Gezelle, Van de Woestijne en onze andere literaire beroemdheden — vergeet de dames niet a.u.b. — in grote letter te kunnen lezen. En overwegen ?

Op de « kappersolympiade » te Wenen oogstte deze oostenrijkse kreatie heel wat sukses.

APARTE EMANCIPATIE

Een emancipatie waarover men weinig hoort of leest in de toenemende diskussie en gedachtenwisseling over de vrouwelijke emancipatie, is deze in de kloosterorden. Het gaat daarbij natuurlijk niet alleen over vrouwelijke orden.

Vooral in Amerika en in Nederland bereiden de religieuzen — of zijn ze er volop mee bezig — een vernieuwing voor, gesteund op de besluiten ter zake van het vatikaans koncilie. Ze worden hierbij geremd door het konservatisme van sommigen de angst voor het nieuwe van velen.

De vrouwelijke religieuzen staan in dit vernieuwingswerk duchtig hun man. Heel wat amerikaanse en nederlandse vrouwelijke kongregaties spannen zich al geruime tijd in om hun levensgewoonten, kledij, werkvoorwaarden e.d.m. aan te passen aan hun sociale werking in de wereld van vandaag. De oude kloosterkledij was een beletsel geworden, een anakronisme (hoe schilderachtig soms ook) en de wijziging in de kledijgewoonten en voorschriften van de religieuzen mag simbolisch genoemd worden voor deze bijzondere vorm van emancipatie.

Aan konfliktsituaties ontbreekt het zeker niet. De katolieke wereld telt immers niet minder dan 1.130.000 vrouwelijke religieuzen (tegenover slechts 336.000 mannelijke kloosterlingen), verdeeld over ca 3000 orden. Vooral in de anglo-amerikaanse en germaanse landen laat zich bij hen een krachtige vernieuwingsdrang gelden. De kongegratie der religieuzen te Rome verbood echter in tal van gevallen sommige vernieuwingsmaatregelene, doch in toenemende mate zonder gevolg. Zo ontbonden de amerikaanse Glenemarysisters zich zelf als kongregatie, toen Rome hen verbood hun leefwijze aan te passen aan hun sociale werking in de achterbuurten. Ze zijn nu als partikuliere vrouwenvereniging werkzaam. De amerikaanse zusters van het H. Hart liggen in open konflikt met hun (mannelijke) geestelijke overheid en Rome omdat ze weigeren hun lekenkledij af te leggen die zij nochtans noodzakelijk achten — nogmaals — voor hun sociaal werk. Ook in Nederland zijn er wrijvingen, sporadisch in andere landen eveneens.

De incidentie en deze spanningen waarbij we vaststellen dat heel wat zusterkongregaties voet bij stek houden — niet uit rekalcitrantie doch uit overwegingen van bittere noodzaak en konfrontatie met schrijnende werkelijkheid — bewijzen alvast dat én de vernieuwing in de kerk voortschrijdt ondanks alles én dat als begeleidingsverschijnsel zich een begin van vrouwelijke inspraak in en verzet tegen een exkluzief door mannen geleide instelling aftekent. Ook deze specifieke vorm van vrouwelijke bewustwording bewijst dat de eisen tot vrouwelijke ontvoogding, in algemene zin dan, zich steeds scherper stellen.

SAKOERA IN LIMBURG

Enkele maanden geleden hadden we het in deze rubriek over de « Research Group Hasselt » naar aanleiding van een tentoonstelling van deze groep in Kariatide te Brussel. Einde vorige maand stelde een andere limburgse groep jongere beeldende kunstenaars in Limburgs's hoofdstad ten toon, de groep « Sakoera », die zijn mooie naam ontleent aan het japanse woord voor kersebloem, simbool van jeugd en frisheid. Er bestaat trouwens een zeer mooi japans hoflied uit de 17e eeuw van die naam, wereldbekend geworden sinds de vertolking ervan met Koto-begeleiding door Harry Belafonte.

Sakoera-Limburg ontstond in 1964 met Hoeven, Wordragen en Froyen en stelde in de loop der jaren herhaaldelijk ten toon o.m. in het kader van « Artistiek Trefpunt » te Stevoort en in de St. Baafsgalerij te Gent.

Sakoera Limburg is geen school in de eigenlijke zin van het woord doch een vereniging waarvan elk lid de vrije teugel aan eigen inzicht en eigen mogelijkheden laat. De bedoeling is, kunstenaars — vooral jongeren— samen te brengen, hen van gedachten te doen wisselen en tot schepping te prikkelen. De groep doet aan voorlichting en gaat regelmatig tentoonstellingen bezoeken te Brussel, te Luik, te Hasselt, te Eindhoven, te Maastricht en elders. Op een maandelijkse bijeenkomst worden dan de indrukken uitgewisseld en getoetst aan eigen ervaring. Een tweede doel is meer mogelijkheden tot tentoonstelling aan de jongeren bieden en nieuwe vormen in dit verband te zoeken. Zo werden reeds tentoonstellingen ingericht in openlucht (Sterrebos), in tekstielzaken en in banken. Momenteel zijn de schilderkunst, de keramiek en de grafiek in Sakoera vertegenwoordigd.

In het zaaltje van het Vormingscentrum te Hasselt hadden we gelegenheid nader met het werk van deze entoeziaste groep kennis te maken. Gaston Jeurissen, zoon van de V.U.-senator, is schilder en keramist, public relationsman van de firma Jeurcloo en technisch knap. Zijn werk varieert tussen subtiel aanvoelen en hang naar monumentaliteit. Theo Hoven, voorzitter en medestichter van de groep, is onderwijzer en geschoold grafikus. Zijn werk is vooral gekenmerkt door een charmerend lijnenspel. Hij streeft een grote eenvoud na in een sterk gestileerd en vaak dichterlijk geïnspireerde figuratie. Jan Froen is de volgende in de bent, kunstschilder en scoutsleider, evolueerde geleidelijk vanuit het koloristisch expressionisme naar een konstruktief abstrakte vormgeving. Zijn kollegaschilder Gerard Geens, houdt vooral van een subtiel kleuren- en lijnenspel. Zijn werk vertoont verwantschap met de keramiek van Jeurissen al streeft het naar zelfstandigheid, ook door het experimenteren met verschillende technieken : een artiest in volle evolutie met eveneens een sterke neiging naar abstraheren, vertrekkend van konkrete vormen.

De Nederlander Martin van Wordragen, die reeds 15 jaar te Hasselt woont en werkt — en er zich best thuis gevoelt — wordt als etalagist voortdurend gekonfronteerd met vormen, lijnen en kleuren. Men kan zijn werk geen vrijetijdsbesteding meer noemen, het is voldragen, in zijn felle kleurenkontrasten en scherpe lijnvoering. De jongste aanwinst van de groep, Gaby Konings, leraar, doch in jaren de oudere, is de meest figuratieve van de groep met een nogal frivole inspiratie.

Al deze Sakoera-leden hebben al heel wat individuele tentoonstellingen achter de rug. Zij zijn dus niet aan hun proefstuk, wat de graad van volwassenheid verklaart die uit hun jongste Sakoera-manifestatie duidelijk bleek. Indien Sakoera verder en regelmatig jongeren kan aantrekken dan zal de groep nog lange tijd haar simbolische naam alle eer aandoen.

De afstomping van het TV-kijken zoals Sakoera-schilder G. Konings het in dit doek tot uitdrukking heeft willen brengen.

MOMENTOPNAME

SVEVO

Van de beroemde duits-italiaanse auteur Italo Svevo verscheen voor enkele tijd een nederlandse vertaling van zijn hoofdwerk « La Coscienza di Zeno » (Bekentenissen van Zeno). Italo Svevo, die eigenlijk Hector Schmitz heette en van duitse afkomst was (Svevo = de Zwaab), schreef buiten enkele novellen en een autobiografie slechts 3 romans. De eerste « Una Vita » en de tweede « Serilita » vonden weinig weerklank. Hij wou het schrijven eraan geven, toen hij James Joyce ontmoette en onder diens invloed weer aan 't schrijven ging : zo ontstond op veertien dagen tijd zijn laatste en grootste roman, die in 1923 verscheen. Svevo stierf in 1928 ten gevolge van een auto-ongeval. Pas nadat zijn werk in het buitenland vertaald werd, kreeg het ook in Italië groter bekendheid. Werkelijk beroemd werd Svevo pas na de jongste wereldoorlog.

Zopas verscheen een engelstalige pocketuitgave van « Senilita » bij de Bantam Books (As a Man grows old) en ook in het Nederlands werd dit boek vertaald en verscheen onder de titel « Een man wordt ouder » in paperback bij Van Ditmar, Amsterdam. Voor Vlaanderen bij De Branding, Korte Winkelstraat, Antwerpen. Prijs 148 fr.

TIJDSCHRIFTEN

« Bild der Wissenschaft » wordt uitgegeven door de Deutsche Verlagsanstalt, Stuttgart. Deze zeer mooi uitgegeven publikatie die zich specializeert op het gebied der natuurwetenschappen en der techniek, bevat artikels van wetenschapsmensen uit de meest diverse gebieden : van matematika en fizika tot archeologie, etnologie en psichologie.

Het septembernummer bevat o.m. een artikel over luchtfoto's door satelieten, een studie over het geluid vanuit psichologisch standpunt, en een artikel over het Dal der Koningen in Egypte. 100 blz. tekst en prachtige illustraties : DM 4 per nummer.

Het tweede nummer in de derde jaargang der Were-Di-Jeugdbrieven is gewijd aan het « Europa der Volkeren ». De teksten zijn van Roeland Raes, Raj Van Hulse en Johan Velghe. Zij formuleren het standpunt van de volksnationalist ten aanzien van de europese eenwording op een bevattelijke en toch allerminst oppervlakkige wijze. Bestemd voor de jeugd, kan het echter ook voor vele ouderen nog van nut zijn.

Prijs per ex. 20 fr. Abonnement op de hele reeks (vijf nummers) : 75 fr. Verkrijgbaar op het sekretariaat, Jordaenskaai 3, Antwerpen.

« Mozaïek » is de literaire publikatie van een studiegroep van katolieke hoogstudenten, die reeds heel wat uitgaven op haar lijst heeft staan, o.m. de belangrijke studie : « Federalisme : utopie of werkelijkheid » die door deze groep werd uitgegeven, en die nu reeds aan haar zesde druk is (208 blz. - 95 fr.).

Het twaalfde nummer van « Mozaïek » doet zijn naam eer aan : het is inderdaad een mozaïek van diverse namen, met de meest-verscheiden literaire produkties, zowel naar vorm als naar stijl en waarde.

Stippen wij slechts aan dat Gerd De Ley en Chris Bouchard aforismen ten beste geven waarvan sommige door hun puntigheid opvallen. Verkrijgbaar Kulturele Werkgroep, Fr. Erlingerstraat 20, Brussel à 30 fr.

RIK WOUTERSSTUDIO

Tot 17 oktober expozeerde in deze VTB-studio, E. Jacqmainlaan 126 te Brussel de opwijkse kunstschilder Jan Mannaert, leerling van het St. Lukas Instituut te Brussel. Mannaert gebruikt bij voorkeur tempera en stelt ook akwarelstudies ten toon. In zijn werk vertrekt hij meestal van een figuratief element en streeft koloristisch vooral de harmonie na. Hij verwezenlijkt vaak prachtige kleurenkombinaties en heeft zin voor verfijnde afwerking.

WILLEM PAERELS

In het Paleis voor Schone Kunsten te Brussel werd een eerder beperkte retrospektieve gehouden van het werk van Willem Paerels, geboren te Delft doch die een groot deel van zijn leven te Brussel doorbracht. Paerels had het vooral voorzien op de lichtwerking in zijn schilderijen en liep daarbij in het spoor van het grote voorbeeld Vermeer.

Het PVSK kondigt voor dit seizoen behalve Amerikaanse Naieven nog « Minimal Art » aan (dec.), Alechinsky (jan.-febr.), een retrospektieve van de grote duitse expressionist Max Beckmann (medio jan.-maart) en een expozitie van de italiaanse surrealist Cremonini.

PRIJS SCHILDERKUNST 1968

De kulturele kommissie der provincie West-Vlaanderen kende de Prijs voor Schilderkunst 1968 ex-equo toe aan Wilfried Deneckere (Kortrijk) en Godfried Vervisch (Voormezele). Van de 188 werken werden er 54 voor tentoonstelling geselekteerd, die respektievelijk te Brugge, Izegem en Wervik zal doorgaan.

JOERNALIST IN ROOD CHINA

De kanadese joernalist Charles Taylor leefde en werkte anderhalf jaar in Peking als korrespondent van het blad « Globe & Mail » van Toronto en bereisde grote delen van de chinese volksrepubliek. Hij kan dus met heel wat meer gezag en ervaring spreken dan zij die China alleen leerden kennen tijdens een veertiendaags bezoek. Reportages van zulke reizen verschenen er bij de vleet. Het boek van Taylor is daarentegen geschreven met de ervaring en vanuit de optiek van een bewoner, die de chinese mentaliteit kent en die houdt van het land en de mensen... wat objektiviteit niet uitsluit, integendeel.

Hij heeft in dit boek niet getracht over alle aspekten van het huidige China uit te weiden. Hij beperkt zich tot een aantal onderwerpen die hij belangrijk acht : de atmosfeer van Peking, de jeugd, de politieke leiders. De korrespondent die in Peking verblijft is er, vergeleken met andere totalitaire staten, vrijer en de Chinezen zijn op het stuk van censuur der berichten aan het buitenland toleranter dan bij vb. de Russen, misschien ook omdat voor elke buitenlandse korrespondent een chinese staat, en men vreest voor tegenmaatregelen. Het werk van de korrespondent in China bestaat hoofdzakelijk in lezen : de engelstalige telexdienst van Nieuw China en een aantal kranten. Daarbij is het voor de joernalist nodig «tussen de regels» te lezen. Want in het land zelf wordt de izolatie-taktiek zeer streng toegepast, zowel tegenover het eigen volk als tegenover de buitenlanders « Er is de Chinezen niets te dol om de buitenlander verre te houden van de werkelijke levensomstandigheden in het land » zegt de auteur. die verslag uitbrengt over zijn menigvuldige ervaringen en reizen en de daarbij vastgestelde situaties in verband o.m. met de verhouding tussen de geslachten met de zogezegde « spontane » manifestaties, met de kampagne tegen het revizionisme, met de vervreemding der intellektuelen – en tenslotte met de vrees der chinese leiders. dat het « revizionisme » traag maar zeker het halen zal. China staat voor een eeuwenoud dilemma. De kommunisten wéten dat elke dinastie er is ondergegaan aan tirannie, korruptie en traagheid. Zij zijn gedoemd, de machtskoncentratie in de partij nog verder door te voeren — maar juist die koncentratie brengt korruptie teweeg. De kritiek die Milovan Djilas in « De Nieuwe Klasse » heeft geuit, is meer dan waar ook op de chinese kommunisten van toepassing : « De wereld heeft weinig voorbeelden gekend van grotere opofferingsgezindheid. Diezelfde wereld heeft waarschijnlijk ook nimmer zulke karakterloze mislukkelingen en stompzinnige verdedigers van dorre formules aanschouwd als de chinese kommunisten, toen zij eenmaal de macht in handen hadden. »

De eenentwintigjarige studente Lin Hsi-ling zei reeds in 1957 : « Alle heersende klassen in de wereld hebben één ding gemeen : hun demokratische opvattingen zijn beperkt. Ook de vorm van demokratie, die de partij in haar vaandel geschreven heeft, kent beperkingen. Zij willen het volk onderdrukken, zij bedrijven een politiek die ten doel heeft het volk te misleiden. Wij jongeren hebben hersens, maar waarvoor ? Om ons bij de neus te laten nemen ? Wij wensen vrijuit te kunnen spreken. »

Wat er van die moedige studente geworden is. weet niemand. Inmiddels heeft de grote kulturele revolutie het chinese imago opnieuw een flinke deuk gegeven. Mao wou de chinese mentaliteit volledig en blijvend veranderen door de revolutie... Maar er zijn dingen in de mens die sterker zijn dan alle sistemen. Het Westen heeft de mogelijkheden om aan de derde wereld de onaantrekkelijkheid van het chinese patroon aan te tonen : daartoe zal het echter vanuit nieuwe politieke inzichten moeten handelen...

Het boek van Charles Taylor is interessant om de feiten die erin bijeengebracht zijn, maar ook om de juiste probleemstelling en om het dieper inzicht van de doorwinterende joernalist, die achter de potemkinse dorpen van de propaganda de werkelijkheid ziet.

Charles Taylor : « Joernalist in Rood China » — Zwarte Beertjes 1170. Uitgeverij A.W. Bruna & Zoon Utrecht — 190 blz.

Jacques Brel als Don Quichotte in het openingsstuk van de Nationale Opera te Brussel : « L'homme de la mancha ». Brel, wiens chansonnier-stem tans de hulp van luidsprekers niet kan missen, wordt zeer uiteenlopend door de critici beoordeeld in deze hoofdrol.

PLATENRUBRIEK

BRAHMS : SIMFONIE NR. I IN C KLEIN

Deutsche Grammophon Gesellschaft — 138.924 SLPM — 375 fr.

Met deze meesterlijke uitvoering van Brahms' machtigste simfonisch werk, onder leiding van de dinamische von Karajan, bekwam deze plaat de begeerde «Grand Prix du Disque».

Johannes Brahms (1833-1897) wachtte tot zijn drie en veertigste jaar om een simfonie uit te geven. Wij staan hier dan ook niet voor het werk van een beginneling, zoals het nr. I zou kunnen doen vermoeden, maar wel voor een schepping van een rijp en geniaal talent dat tien jaar lang de gedachte en de motieven aan een simfonie in zich liet sluimeren.

Het is een dreunend en veelzijdig werk, waarin zowat alle snaren van de romantiek worden bespeeld : vrome gelatenheid, gespannen verscheurdheid, tere elegieën, zangerige vreugdetema's. Romantiek, maar dan moeten wij er steeds bij bedenken, dat Brahms een eigen zeer romantisch gevoel in zuivere klassieke vormen wenste weer te geven. Hierdoor verkrijgt zijn werk een groot innerlijk dinamisme, zoals Van Ackere het treffend uitdrukt. En van dit dinamisme is de eerste simfonie wel het prachtigste voorbeeld. Indien we aan onze lezers een van de vijf simfonieën van Brahms kunnen aanbevelen is het de eerste.

Vooral dan in een uitvoering door de Berliner Philharmoniker dat zijn wereldroem onder Karajan nog heeft kunnen verstevigen. Hendrik Diels zegt van Karajan, dat zijn faam op echt kunnen gevestigd is en niet op show en dat hij met de Berlijners van niemand konkurrentie hoeft te duchten.

MOESSORGSKY-RAVEL : BEELDEN UIT EEN TENTOONSTLLING

Columbia FCX 518 — 295 fr.

Onder leiding van dezelfde Karajan voert The Philarmonia Orchestra de bekende « Beelden » uit van Moessorgsky, georkestreerd door Maurice Ravel.

Wat men in dit populair koncertstuk het meest moest bewonderen, de originele opvatting of de briljante orkestratie, valt moeilijk te zeggen.

Zoals bekend gaat het om de beschrijving van een wandeling door een tentoonstelling van schilderijen in 1784 van een zekere Hartmann, die voorgoed zou vergeten zijn zonder deze unieke publiciteit. Op de plaat worden volgende delen gespeeld : « Gnomus », geheimzinnig en luguber, « Het oude kasteel » weemoedig, de vrolijke «Tuilerieën» en de zware « Bydlo » zijnde een poolse ossewagen. Verder wandelt men langs het guitige kuikenballet, de humorvolle ruzie tussen een arme en een rijke jood, de snaterende markt van Limoges, de dramatische « Katakomben » en de huiveringwekkende legende van de heks Baba-Yaga, om eindelijk te belanden in een majestatische apoteose bij de poort van Kiev. Met telkens daartussen het ritmische onvergetelijke wandelmotief.

Het is inderdaad beschrijvende muziek, een ietwat neerhalende term, maar dan van een schitterende kwaliteit.

STEF.

ZUIDAFRIKAANSE LETTERKUNDE

Onze kennis van de zuidafrikaanse literatuur is gewoonlijk gebazeerd op wat er in onze school-bloemlezing als dun aanhangsel werd bijeengebracht. Ze was dan in vele gevallen nog afhankelijk van de kennis en de goede wil van de leraar. Dat de zuidafrikaanse letterkunde inmiddels niet zo maar een te verwaarlozen aanhangsel is van onze nederlandse literatuur maar dat zij, hoe innig verbonden met de onze ook, eigen wegen ging en een eigen plaats is gaan innemen in de wereldliteratuur, dat werd reeds herhaaldelijk bewezen door de publikaties van zuidafrikaanse dichters en prozaschrijvers.

Het zijn deze publikaties ook die de belangstelling in Vlaanderen deden toenemen : na de lijvige geschiedenis der Z.A. letterkunde van dr. Rob. Antonissen verschenen er grotere en kleinere overzichten, publikaties en artikels : van prof. Coetzees « Moderne Afrikaanse Literatuur » en « Moderne Zuidafrikaanse Liriek » van Jozef Deleu (beide hier besproken) tot het speciale Zuid-Afrikanummer van Dietsland-Europa, waarin o.m. ook het ontstaan der afrikaanse taal wordt geschetst.

In « Zuidafrikaanse Letterkunde » — een lijvige, geanoteerde bloemlezing uitgegeven in het kader van de nederlands-belgisch-zuidafrikaanse kulturele overeenkomsten door het Departement van Kultuursake, 'Pretoria, wordt dit ontstaan der afrikaanse taal eveneens in 't kort beschreven in het eerste hoofdstuk, waarna een vergelijkend overzicht tussen Nederlands en Afrikaans gegeven wordt door Meyer de Villiers.

Elk hoofdstuk wordt voorafgegaan door een korte tipering der periode, elk auteur door een bio-bibliografische inleiding met een korte kenschetsing van zijn werk. De zuidafrikaanse literaire produktie is in de vroegere periode vooral lirisch geweest : toch zijn er, in 't bizonder van de huidige generatie, belangrijke fragmenten uit het proza-werk aangehaald, zodat ook dat aspekt der jonge zuidafrikaanse literatuur aan de lezer niet ontsnapt.

Deze lijvige nieuwe bloemlezing, in de eerste plaats bestemd voor de hogere klassen van het middelbaar onderwijs, zal ook voor iedereen die de literatuur van de stamverwante dietse natie van naderbij kennen wil, een zeer goede inleiding zijn. Mooi en handig uitgegeven, helemaal geen « schoolboek », is het verkrijgbaar bij de uitgeverij Meyers en Trefois, Melle.

TV - TV - TV - TV - TV - TV - TV - TV - TV - TV -

FOLKLORE MIDDELKERKE

Tijdens de zomermaanden gonst het aan onze kunst niet alleen van vakantiegangers, ook van toeristische bedrijvigheid : vooral in badplaatsen zoals Heist en Middelkerke komen binnen- en buitenlandse badgasten buiten de zee- en strandgenoegens aan hun trekken. Te Middelkerke richt de gemeente sedert vijf jaar een internationaal volksdansfestival in waaraan de belangrijkste groepen uit Europa en Amerika hun medewerking verlenen.

Het is naast dat van Schoten het meest bekende festival in ons land. Dit jaar bood het gedurende enkele weken twee verschillende programma's aan de toeristen. De beste delen uit het tweede programma bracht regisseur Roger De Pooter samen in deze dokumentaire die wordt geprezenteerd door Jef Boschmans. Het meeste sukses ging naar Tsjecho-Slovakije en Polen die dansen brachten waarin reeds meer choreografische elementen te bespeuren waren dan in de autentieke volksdans. Folklore Middelkerke, een lust voor oog en oor, brengt volgende groepen in beeld :

l'Ecole Ventadour de Tulle (uit Laguenne — Frankrijk); The Irish Folk Dance Society (Dublin — Ierland); Ensemble Ostravica (Frydek Mistek — Tsjechoslovakije); Volksdansgroep Reinout (Dendermonde); Ensemble Lublin (Lublin — Polen); Southend Scottisch Pipe Band (Southend — Engeland).

Zondag 13 oktober om 17.15 u. (Brussel Ned.)

EEN HEER OP BEZOEK

Een eenakter die zich afspeelt in dezelfde kamer waar twee mensen leven en een derde op bezoek komt. De gebroeders Clarck en Ged Marshall zijn werkloos en delen dezelfde armoedige kamer waar zij het bezoek krijgen van een opschepperige ambtenaar van het ministerie van maatschappelijke voorzorg. Ged heeft namelijk bij het ministerie een aanvraag voor werkloosheidsvergoeding ingediend. De ambtenaar toont zich daar zeer skeptisch tegenover en staat op het punt Clarck en Ged met en cinisch kluitje in het riet te sturen, wanneer hij door Clarck gedwongen wordt te blijven. Dan worden de rollen omgekeerd : de broers onderwerpen de ambtenaar aan een kruisverhoor over diens bekwaamheid als vertegenwoordiger van het ministerie...

De auteur van dit stukje indringend psichologisch toneel is een nieuwkomer voor wat de televizie betreft : Roy Minton. Het is een produktie in de reeks Half Hour Story van de britse Rediffusion Television.

Zondag 13 oktober om 21.35 u. (Brussel Ned.)

T.V. is al lang over het stadium heen dat het louter als ontspanningsmedium werd beschouwd. De schooltelevizie heeft tans haar plaats veroverd in het onderwijs; de naschoolse vorming krijgt een krachtige impuls van de T.V.-kursussen. Onze foto : Herman Vermeylen, Kris Smets, prof. Engels en Renate Wedewardt prezenteren de duitse les.

GENOEG OM JOU TE LATEN HANGEN

Leo Derksen vormt één van de gewaardeerde punten op het repertoire van de nederlandse televizie — AVRO. Naast ernstige stukken en blijspelen schreef Leo Derksen ook een thriller, Genoeg om jou te laten hangen, die u dinsdagavond ziet. Op voorwaarde dat u de onwaarschijnlijkheid in dit stuk accepteert, zal u een heel onverwachte ontknoping meemaken.

Op een avond zit advokaat Brox op een bank tegenover een villa. Het lijkt een heel rustige avond te worden totdat plots vanuit het huis een man opdaagt die het lichaam van een vrouw in de garage sleept en wat later wegrijdt met zijn wagen. Brox gaat even kijken, doet een ontdekking en belt aan, wanneer de man weer terug is... Moord, chantage ? Het wordt een merkwaardige zaak en meer dan ééns zal u op een dwaalspoor zijn.

Dinsdag 15 oktober om 20.25 u. (Brussel Ned.)

TEN HUIZE VAN JORIS DIELS

Maandagavond gaan we op bezoek bij één van de meest bekwame regisseurs en merkwaardige akteurs van het nederlands taalgebied. Joris Diels is Antwerpenaar en heeft nog onder de leiding van dr Oskar de Gruyter gewerkt. Later heeft hij zelf een zeer belangrijke rol gespeeld in het antwerps toneelleven en tot in 1944 was hij direkteur van de KNS. Zijn Vondel-opvoeringen en Shakespeare-kreaties met Ida Wasserman in de titelrol waren in Antwerpen telkens gebeurtenissen. Na de oorlog werkte Joris Diels een tijd lang in Parijs als scenarioschrijver. In 1948 vestigde hij zich definitief in Nederland waar hij eerst als gastregisseur en dan als vast regisseur verbonden was aan de Haagse Comedie, waar hij o.m. met werk van Brecht, Frisch, Anouilh triomfen heeft gekend. Ida Wasserman, de vrouw van Joris Diels, staat zowel in Nederland als in Vlaanderen bekend als de grootste aktrice die we bezitten.

Maandag 14 oktober om 21.15 u. (Brussel Ned.)

MAGESIEN

Woensdag start het nieuwe satirisch programma van Jan Van der Straeten die sinds jaren zijn naam zet achter Echo. Het gaat in deze uitzending over het monument dat van alle mogelijke kanten benaderd en bekeken wordt. De betekenis en de zin van het monument wordt gezocht in gesprekken met kunstenaars en psichologen. Er zijn sketchen en liedjes en technisch gezien wordt een overvloedig gebruik gemaakt van eidofoor en film. Maar er is ook een paneel waarin Paul Geert en Alwin Keyman zitten. Gastprezentator is drs P., een zwitserse Hollander die bij onze Noorderburen met een op plaat opgenomen parodie op de smartlap furore maakt. In de uitzending, die voordien wordt opgenomen in het amerikaans teater met een voor de gelegenheid samengesteld testpubliek, zitten verder enkele verrassingen en een running gag. Reakties op het programma komen aan bod in de radio-uitzending Ook Dat Nog vrijdag a.s.

Woensdag 16 oktober om 21.05 u. (Brussel Ned.)

HET AFSCHEID

Sedert enkele jaren heeft de vlaamse filmproduktie een ernstige poging ondernomen om aansluiting te bekomen bij het internationale filmniveau. Deze werd mede mogelijk gemaakt door een subsidiëringspolitiek van de Minister van Nederlandse Kultuur. Het Afscheid — dit is inmiddels gebleken — is een stap in de goede richting : met deze vlaamse film werd een internationaal peil bereikt. Op het filmfestival te Venetië kreeg de prent trouwens de prijs Il Timone d'Oro.

Roland Verhavert, geboren op 1 mei 1927 in het land van Waas, was aanvankelijk filmkritikus, daarna scenario-ontwerper en regisseur bij de televizie. Tans doceert hij aan het Hoger Rijkstechnisch Instituut voor Toneel en Kultuurspreiding te Brussel. De lange speelfilm Meeuwen sterven in de haven heeft hij in 1955 als korealisator mede verwezenlijkt. Daarnaast staan nog een aantal korte films op zijn naam : Schwarz-weiss Blues (1962), Allemande im Herbst (1962), Wat nu, oude man (1964), Kerkhofblommen (1964), De luitenant (1964) en andere.

Het afscheid behandelt de menselijke onzekerheid : het krizismoment in het leven van een paar, een aktueel tema, overigens reeds uitgewerkt door de italiaanse regisseur Antonioni. De kapitein van een schip, door zijn rederij met een geheime regeringsopdracht belast, staat zijn bemanning toe aan wal te gaan, op voorwaarde dat ze zich iedere dag op hetzelfde uur meldt, want dag en uur van vertrek zijn hem niet bekend, worden hem slechts op het laatste ogenblik meegedeeld. Iedereen kan (al of niet) naar huis, maar het vertrek de volgende morgen kan ook telkens een afscheid zijn, niemand weet het. De markonist Pierre Wesselmans gaat iedere dag terug naar zijn vrouw, tot de kringloop van het afscheid nemen aan de lopende band de gevoelige man te zwaar om dragen wordt. De warmbloedige, wat primaire steward Jessen kan niet naar de vrouw van wie hij houdt, want ze woont te veraf : hij slaat op drift, dezerteert, wordt teruggebracht, vlucht weer, zoekt tenslotte enigszins heil in de illusie van een steviger band tussen hem en de beminde vrouw. Pierre's vrouw, Laure, zal haar van huis weggebleven man gaan opzoeken en hem smeken, ondanks alles toch « tot straks ! » te zeggen.

Vrijdag 18 oktober om 20.25 u. (Brussel Ned.)

Vlaamse T. V.

Zaterdag 12-10-1968

16.00 : Volksuniversiteit — 18.00 : XIXe Olympiade te Mexico. Rechtstreekse reportage van de openingsceremonie — 20.00 : TV-nieuws — 20.25 : 100.000 of niets. Spelprogramma — 21.40 : Echo — 22.10 : Mannix : De bomaanslag — 23.00 : TV-nieuws.

Zondag 13-10-1968

14.30 : De gordel van slangeleer. Laatste afl. : De radio brengt redding — 14.45 : Tienerklanken presenteert : Das junge Orchester (I) — 15.20 : Binnen en buiten. Wielrennen : Trofee der wegrenners — 17.15 : Folklore Middelkerke (I). Internationaal volksdansfestival — 18.45 : Klein, klein kleutertje — 19.05 : Ben de Beer : De brand — 19.30 : Geschiedenis van de XXIe eeuw : De geheimen van het leven — 19.55 : Mededelingen — 20.00 : TV-nieuws — 20.15 : Sportweekend — 20.40 : Casinoconcert — 21.25 : Een heer op bezoek. Eenakter door Roy Minton — 21.50 : TV-nieuws — 22.00 tot 00.45 : XIXe Olympiade te Mexico.

Maandag 14-10-1968

12.30 : XIXe Olympiade te Mexiko — 14.05 tot 15.25 : Schooltelevisie — 17.00 tot 18.15 : XIXe Olympiade te Mexico — 18.30 : Guten Tag — 18.55 : Zandmannetje — 19.00 : Zorro : De nieuwe orde — 19.25 : Vergrootglas op de postzegel — 19.40 : Openbaar kunstbezit. De prentenliefhebbers, door Honoré Daumier — 19.50 : Hier spreekt men Nederlands — 19.55 : De Weerman — 20.00 : TV-nieuws — 20.25 : High Chaparral : De moordenaars — 21.15 : Ten huize van Joris Diels — 22.00 : Gastprogramma : De Liberale gedachte — 22.30 tot 01.30: XIXe Olympiade te Mexico.

Dinsdag 15-10-1968

12.30 tot 14.00 : XIXe Olympiade te Mexico — 14.05 tot 16.00 : Schooltelevisie — 17.00 tot 18.15 : XIXe Olympiade te Mexico — 18.25 : Schooltelevisie — 18.55 : Zandmannetje — 19.00: Tienerklanken — 19.25 : Kijk en kook — 19.50 : Franse taalwenken — 19.52 : Zoeklicht — 19.57 : Mededelingen — 20.00 : TV-nieuws — 20.25 : Genoeg om jou te laten hangen. TV-thriller van Leo Derksen — 21.45 : TV-nieuws — 22.00 tot 01.30 : XIXe Olympiade te Mexico.

Woensdag 16-10-1968

12.30 tot 14.00 : XIXe Olympiade te Mexico — 16.00 : Tip-top, waarin o.m. : Zeppos II (1e afl.) — 17.00 : XIXe Olympiade te Mexico — 18.00 : Schooltelevisie — 18.55 : Zandmannetje — 19.00 : Atelier — 19.25 : De forel. Een film van Frans Nauwelaerts en Herman Larcher — 19.50 : Hier spreekt men Nederlands — 19.55 : De Weerman — 20.00 : TV-nieuws — 20.25: Tussen tafel en bed. Kleinkunstprogramma — 21.05 : Magesien — 21.45 : TV-nieuws — 22.00 tot 01.00 : XIXe Olympiade te Mexico.

Donderdag 17-10-1968

12.30 tot 14.00 : XIXe Olympiade te Mexico — 14.05 tot 15.25 : Schooltelevisie — 17.00 : XIXe Olympiade te Mexico — 18.30 : Guten Tag — 18.55 : Zandmannetje — 19.00 : Tienerklanken — 19.35 : Politieke tribune : De Christelijke Volkspartij — 19.50 : Franse taalwenken — 19.52 : Zoeklicht — 19.57 : Mededelingen — 20.00 : TV-nieuws — 20.25 : Enquête of reportage — 21.10 : Première — 21.40 tot 00.50: XIXe Olympiade te Mexico.

Vrijdag 18-10-1968

12.30 tot 14.00 : XIXe Olympiade te Mexico — 14.05 tot 16.00 : Schooltelevisie — 17.00 : XIXe Olympiade te Mexico — 19.00 : Protestants-godsdienstige uitzending — 19.30 : Ziet u er wat in ? — 19.50 : Hier spreekt men Nederlands — 19.55 : De Weerman — 20.00 : TV-nieuws — 20.25 : Speelfilm : Het afscheid — 21.45 : TV-nieuws — 22.00 tot 00.10 : XIXe Olympiade te Mexico.

RESOCUB
KEUKENS
A.DE KERPEL & ZONEN N.V.
EREMBODEGEM
053/67898-67899

Wij sport

vlaams nationaal

ALLE DRIE

Verleden week schreven we dat we het niet schoon vonden dat van de drie begenadigde renners Vanneste, Van Coningsloo en Monty (zes maand koersverbod in België in plaats van twee jaar) er één al mocht beginnen rijden begin november en de anderen pas begin februari. Ons blad was pas verschenen, of we vernamen dat Monty en Van Coningsloo ook aan de slag gaan op 7 november. zoveel te beter voor hen. Ze kunnen de winter nog « meepakken » op die manier.

HIJ WEET HET

Als ge over iets het fijne wilt weten, kunt ge niks beter raadplegen dan een van de redevoeringen van Brundage, de voorzitter van het internationaal Olimpisch Komitee.

Hij heeft — natuurlijk — ook zijn zegje gehad over de kwestie van de beroering onder de studenten in heel de wereld. In een handomdraai heeft hij de kern van de zaak blootgelegd èn de oplossing gevonden.

De moeilijkheden worden veroorzaakt doordat de studenten zich niet meer bewust zijn van de weldaden van de sport. En al dat gekontesteer zou gedaan zijn, als ze opnieuw de weg naar het sportveld opgingen. Want daar vindt men geen hippies en beatniks Voilà zo simpel is het.

Wij zouden toch graag eens zien dat Brundage zijn merkwaardige redevoeringen in plaats van voor een gehoor van « ouwe peekes en meekes » eens zou gaan houden in bij voorbeeld, een universiteit...

GIRLS IN BIKINI

Niks werd onverlet gelaten opdat de atleten zich in Mexiko thuis zouden voelen. Te hunnen behoeve werd ook een nightklub geopend, zoals men weet het uitverkoren ontspanningsoord voor sportlui die ernstig moeten oefenen, sober leven en vroeg gaan slapen. Of zou die nachtklub op andere klanten rekenen ?

Wat er ook van zij, er is aan die « boîte » ook een groep girls verbonden, die er bij hun optreden doorgaans maar blootjes uitzien. Maar dat gaat veranderen. Onlangs huppelden de dametjes immers het toneel op, « gehuld » in hun miniemste bikinietjes. En op slag bestormde het publiek het toneel om de meisjes in de armen te sluiten en een rondje mee te dansen. Het publiek liet ook niet toe dat de meisjes hun bikini gingen ruilen voor wat minder bloots. Ziede vanhier.

Omdat dergelijke zaken een nefaste invloed hebben op de trainingen van de atleten, heeft het bevoegde bestuur beslist dat de dansmeisjes voortaan wat meer om het lijf moeten hebben. De klub gaat veel klanten verliezen.

WELK DOEL ?

Officiële organizaties, delegaties en komitees zijn nu niet bepaald onze specialiteit. We raken dus maar met moeite wijs uit de berichten over de oprichting van een « permanente algemene vergadering van nationale olimpische komitees » (of iets in die zin).

We zien ook niet klaar in de bestaansreden van die nieuwe vergadering, vermits er al een overkoepelend organisme is : het internationaal olimpisch komitee. De nieuwe vergadering zal ieder jaar samenkomen. Om wat te doen (buiten eten en drinken natuurlijk) ? Wil men het internationaal komitee wat werk uit de handen nemen, wil men een advizerende rol vervullen of een kontrolerende ? Of zit de zaak zo dat men niet al te veel vertrouwen meer heeft in het internationaal komitee, en wil men op een of andere manier met de nieuwe vergadering enige decentralizatie nastreven ?

SNURKERS ?

Wij waren er van onze kant zowat zeker van dat onze hockeyspelers uit Mexiko zouden terugkeren, beladen met goud. Maar het zal een « foef » zijn. Men heeft ons al laten verstaan dat er niks van in huis komt. En dat komt omdat onze jongens — niet de stokslagers alleen, maar ze zijn erbij — slecht slapen. Ze moeten namelijk met te veel mensen in één kamer slapen, tot zeven toe, en dat is niet bevorderlijk voor hun nachtrust.

De oorzaak van heel de kwestie is dat men onze doktoors te ver van het atletenverblijf had gelogeerd, zodat zij hun werk niet naar behoren konden doen. Men heeft de atleten dan één kamer doen ontruimen om er een infirmerie van te maken, en de bedden over de andere kamers verdeeld.

DREIGING

We zijn tijdens het afgelopen weekend naar een voetbalwedstrijd en naar een koers gaan kijken. Veel volk, zowel voor het ene als voor het andere. En sport van slechte kwaliteit. Maar daar gaat het hier niet om.

Onze aandacht ging vooral de richting van het aanwezige publiek uit. En nu kan het best zijn dat we ons vergissen, dat we de zaken te zwart zien, dat het allemaal niet zo erg is, maar beide keren kregen wij de indruk dat er van die samengepakte massa mensen een zekere dreiging uitging. Ze zitten daar met duizenden samen en zovelen onder hen lijken zo redeloos, zo opgehitst, tomeloos, zo zonder enig benul voor de relativiteit der waarden waar het allemaal om gaat. Wij vroegen ons af of een kleine gebeurtenis misschien niet zou volstaan om een uitbarsting van geweld te veroorzaken tussen die roepende, tierende, altijd boze massa, daar nochtans aanwezig om zich te vermaken met een spektakel waar geen enkel werkelijk belang op het spel staat. We vinden het een eigenaardig verschijnsel.

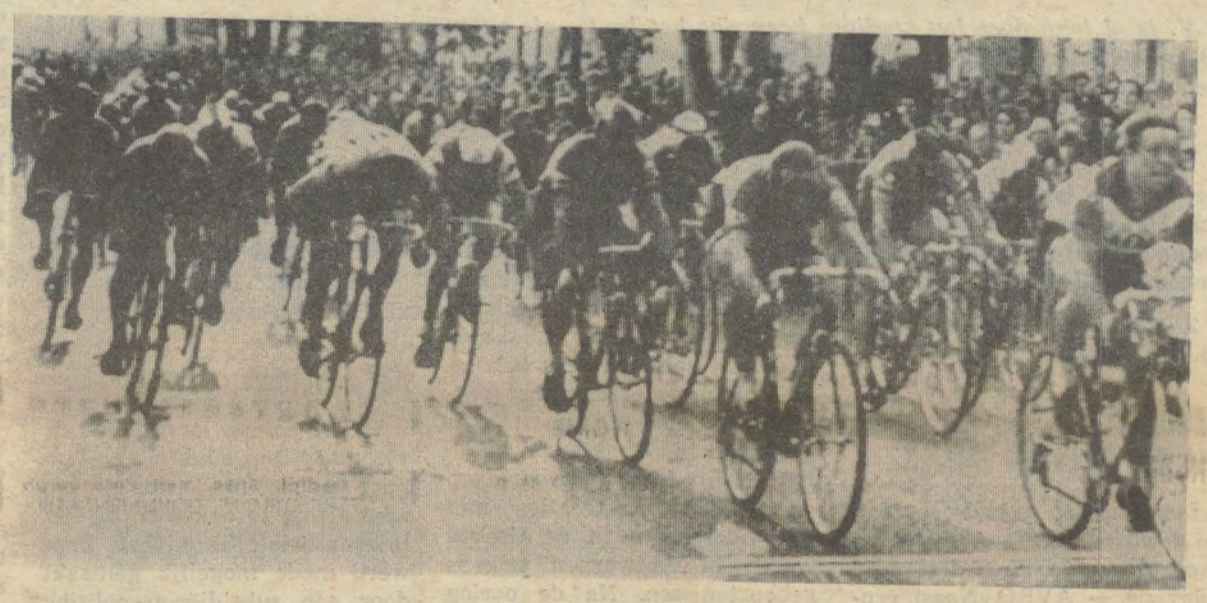

In Parijs-Tours bewezen de Vlamingen eens te meer, dat ze de wielerklassiekers volkomen beheersen. Reybroeck hield Godefroot van de bloemen en « ouwe tăaie » Rik Van Looy gooide zich naar de vierde plaats.

OLIMPISCHE SPELEN MODERNE VERSIE

Baron de Coubertin, die in 1896, de olimpische spelen weer op gang bracht, was een idealist, die de spelen zag door een kulturele, humanistische en helleens-gekleurde bril. Ze zijn hem echter uit de hand gelopen. Hijzelf had goed te spreken over zuivere en edele sportbeoefening, over toenadering onder de volkeren en dies meer, velen dachten er anders over.

Al dadelijk zagen de meeste inrichtende en deelnemende landen in de spelen ook een kommercieel en propagandistisch middel.

Een schoolvoorbeeld van olimpische spelen als propagandamiddel vinden we in Duitsland, in 1936, spelen die door Adolf and his boys werden uitgebouwd tot een grandioos propagandaspektakel, tot een verheerlijking van de nationaal-socialistische gedachte, tot een ode aan het « dritte Reich » in wording.

Propagandamiddel zijn de spelen ook nu nog. Iedere keer weer, en het zal ook in Mexiko het geval zijn, maken Verenigde Staten en de Sovjetunie er een prestigezaak van. Via de spelen en de goudoogst wordt de wereld kond gedaan hoe weldadig voor de mens hun respektievelijke regimes wel zijn.

Op het ogenblik dat de sport kommercieel belang kreeg — einde 19de eeuw — dat ze zich begon te ontwikkelen in de richting van een zelfstandige tak van de ekonomie, dat o.m. pers, toerisme, show-business en publiciteit er brood begonnen in te zien, kon het niet anders of ook de olimpische spelen moesten geleidelijk uitgroeien tot kommerciële ondernemingen. Een duidelijk bewijs daarvan kregen we tijdens de laatste olimpische winterspelen te Grenoble, waar men er zelfs niet meer in geslaagd is de kommerciële bekommernissen te verdoezelen onder het klassieke laagje vernis van de sport om « de sport, de eer en het prestige ». Hoezeer men ook « petrol » heeft gegeven tegen atleten die zich lieten fotograferen naast hun ski's, waarop de firmanaam duidelijk leesbaar was, men heeft niet kunnen verhinderen dat de publiciteit gemaakt was, en dat die « petrol » zelf in de grond de beste reklame was. Het is een publiek geheim dat triomfators als Killy fortuinen verdienden aan die olimpische spelen.

Als de olimpische spelen zoveel extra-sportief belang krijgen, dan zitten er voor de deelnemers uiteraard ook een paar — misschien prettige, misschien spijtige — konsekwenties aan vast.

Hoe zou men willen dat zij enkel zouden strijden voor de blote eer, en « spelen » in een geest van zuivere sportiviteit ? Hoe zou men willen dat zij pure liefhebbers zouden blijven ? Zou het eigenlijk redelijk zijn van die jongens en meisjes te vragen dat zij, als pover amateurke, « voor de eer » het zware werk zouden doen, waar anderen er met volle handen de vruchten zouden van plukken, in de vorm van klinkende munt.

Zeker, nog steeds leuteren de mensen van de olimpische komitees over echte amateurs. Nog altijd vragen zij van de atleten dat ze, bij de aanvang van de spelen, zouden zweren nog nooit ofte nimmer een cent te hebben ontvangen voor hun « werk ». (Mein)eed die door allen met de glimlach wordt afgelegd, omdat hij toch een blote formaliteit is geworden.

Men zou stiiaan kunnen gaan zeggen dat men op de olimpische spelen alle soorten sportbeoefenaars ziet, behalve echte liefhebbers. Voorbeelden zijn er met hopen, van de amerikaanse studenten-atleten, over de russische staatsamateurs tot de franse renners, die dik betaald worden om liefhebber te blijven — jarenlang — tot na de spelen, omdat ze anders niet mogen deelnemen. Och, we vinden het niet eens zo erg, maar men moest de spelen maar ineens openstellen voor iedereen, pro's inbegrepen. Het zijn er nu toch ook allemaal, zij het onder een andere naam.

Verder kunnen wij ons nog maar moeilijk voorstellen dat de deelnemers aan de spelen nooit eens een beroep zouden doen op minder-sportieve middeltjes. Er zal in Mexiko aan doping worden gedaan. Er zullen vrouwelijke atleten deelnemen die het niet voor 100 percent zijn. Daarom heeft onze prins de Merode gelijk waar hij zegt dat de medische kontrole moet gedaan worden door het olimpisch komitee zelf, of dat er anders niks van in huis komt.

Wil dit alles nu zeggen dat de moderne olimpische spelen waardeloos zijn ? Natuurlijk niet. Ze blijven een belangrijke sportieve konfrontatie op het hoogste vlak, een interessant peilen naar de menselijke mogelijkheden in de diverse delen van de wereld, een boeiend medisch experiment, zelfs een zekere toenadering onder de volkeren (waarom niet ?), en nog zoveel meer.

Maar ze zijn niet meer — en we laten de vraag open of dat wenselijk zou zijn — wat ze aanvankelijk waren bij de Grieken, wat de Coubertin er wilde van maken, en waarvoor men ze ons wil doen aanzien : een kultuurevenement in de breedste betekenis van het woord, een streven naar het oude maar nog zo noodzakelijke kalogathia.

Ze kunnen dat niet meer zijn, omdat de moderne sport zelf niet meer in dienst staat van de mens, zoals destijds, maar integendeel de mens tot haar ondergeschikte heeft gemaakt.

WERELDKAMPIOEN

In Oostenrijk werd de laatste wedstrijd gereden, tellende voor het wereldkampioenschap motocross. In de kategorie 500 cc was de wereldkampioen al gekend, namelijk Paul Friedrichs. En in de kategorie 250 cc werd het nu onze landgenoot Joël Robert. Hij won namelijk beide reeksen met ruime voorsprong op zijn eeuwige rivaal, de Zweed Torsten Hallman. Het dient echter gezegd dat deze laatste met pech had af te rekenen. Pech die Joël Robert bij andere gelegenheden — en zelfs nog zondag in Launsdorf — ook heeft gekend. Dat is nu eenmaal eigen aan de motorsport.

De grote overwinnaar is echter de tsjechische CZ-fabriek die zowel Friedrichs als Robert onder kontrakt heeft.

In ieder geval gelukwensen voor onze landgenoot, en ook voor Geboers, die derde werd in het wereldkampioenschap, voor de eerste keer dat hij er eigenlijk aan deelnam.

VAN DE V.U.-LEIDING

HAVENPOLITIEK

Het partijbestuur van de Volksunie, zeer bekommerd om het grote ekonomische belang voor Vlaanderen van een onbelemmerde ontwikkeling van alle vlaamse havens, dringt ten sterkste bij de regering aan op een verantwoorde beslissing en dit binnen korte termijn.

Het is bijgevolg noodzakelijk dat de aangestelde kommissie zeer vlug haar onderzoek zou doorvoeren en haar konkluzies zou mededelen.

Intussen moet de beslissing over de eventuele aanleg van een pijpleiding worden uitgesteld.

Het partijbestuur van de Volksunie klaagt de onverantwoordelijke houding aan van de heer minister van openbare werken, die tijdens de voorbije jaren steeds geweigerd heeft de mogelijkheden van Zeebrugge te laten onderzoeken door een onafhankelijke wetenschappelijke kommissie, zodat kostbare tijd verloren ging en de openbare mening onvoldoende werd ingelicht.

KENTEKENS

Op het algemeen sekretariaat zijn leeuwenspeldjes en V.U.-speldjes te verkrijgen. De afdelings- en of arrondissementsbesturen kunnen deze speldjes bestellen (liefst bij 25 stuks of veelvoud) bij wege van voorafgaandelijke storting op pr 1476.97 van Volksunie v.z.w. Brussel 1, met vermelding op de strook van reden van betaling. De beide soorten speldjes dienen afgenomen tegen 9 fr. het stuk; de verkooprprijs bedraagt 12 fr.

ALLEGHENY-LONGDOZ

Het partijbestuur van de Volksunie onderzocht enkele sociaal-ekonomische problemen. Het partijbestuur stelt met verontwaardiging vast, dat het metaalbedrijf Allegheny-Longdoz bedreigd wordt in zijn bestaansmogelijkheden en expansie, tengevolge van een beslissing in het Overlegkomitee van de Metaalindustrie, komitee waarin de Vlamingen geen enkele vertegenwoordiging hebben.

Het partijbestuur zegt al zijn steun toe aan het eisenprogramma van de limburgse arbeiders en bevolking, die eens te meer het slachtoffer dreigen te worden van broodroof en diskriminatie.

Het partijbestuur van de V.U. wenst tevens nadrukkelijk te waarschuwen tegen de pogingen die ertoe strekken om, in het kader van een voorgenomen fuzie, de luikse metaalnijverheid eens te meer miljarden uit de Staatskas te schenken. Het is van mening dat zulks zou neerkomen op een etatizatie van de schulden en verliezen van de luikse metaalnijverheid.

De V.U. eist dat in de staalnijverheid slechts staatsgelden worden geïnvesteerd, daar waar de rentabiliteit bewezen is. In dit verband wijst het partijbestuur erop dat Sidmar nog voor 3-4de onafgewerkt is. Het herinnert aan de tientallen miljarden die in de waalse steenkoolnijverheid verloren gegooid werden en zal zich met alle kracht verzetten tegen een herhaling van een dergelijk sociaal en ekonomisch onverantwoord beleid ten voordele van de waalse metaalnijverheid.

ETN JEURISSEN WEET ALLES VAN TEMPERATUREN
KOELTOGEN KOELKAMERS DIEPVRIEZERS
BROWN BOVERI
DIEPVRIESTUNNELS KAMIONKOELING WINKELINRICHTINGEN
o.a. VOOR SUPERMARKTEN, INDUSTRIE EN VOEDINGSNIJVERHEID
ETN JEURISSEN PVBA De Winterstraat 24
Borgerhout/Antwerpen Tel.: (03) 36.11.35 - 36.59.31
DEPANNAGEDIENST ALLER MERKEN

VLAAMSE ZIEKENKAS
het EERSTE na-oorlogse VLAAMS-NATIONAAL ziekenfonds, opgericht in 1951
Centr. Sekretariaat : ANTWERPEN, Kipdorp 50, tel. 03/32.31.39
Prov. Sekr. Brabant : Emiel Jacqmainlaan 124, BRUSSEL. Tel. 02/19.08.64
Prov Sekr. Limburg : HALEN, Stationsstraat 25, tel 013/414.08
Meer dan 50 plaatselijke afgevaardigden - bodediensten.

HERMES SCHOOL
Zuidlaan 54, Brussel
Volledige secretariaatcursussen
STENO- en DACTYLOGRAFIE in vier talen
BOEKHOUDEN
MODERNE TALEN
HANDELSCORRESPONDENTIE ENZ.
DAG- EN AVONDLESSEN
M. Lemonnierlaan 211, Brussel
Tel. (02)11.00.33
De school waar Vlamingen zich thuis voelen

Informeer eens naar de prijs van deze publiciteit.
Het zal U verbazen, hoe fel hij meevalt.

Aanbevolen Huizen

HOME
Eigentijdse woninginrichting
Rijschoolstraat 45 B
ST. TRUIDEN
Telefoon : (011) 741.96

H. DOX
Carnotstraat 133, Antwerpen
Telefoon : (03)35.17.14
Binnen- en buitenlandse merkkeukens
+ elektrische toestellen

AL AL AANBOUW KEUKENS GLASAL
Engerstraat 161, Erps-Kwerps
Tel. (02)59.77.83
DE ENIGE KEUKEN IN EUROPA ONVERWOESTBAAR

« PIET POT »
Antwerpen's gezelligste Bierkelder
Grote Pieter Potstraat 4
(bij Suikerrui)
Open vanaf 8 uur s'avonds
Maandag gesloten.

REISBUREAU
Vlaams Reisbureau n.v.
Maatsch. zetel : Antwerpen 2
Tel. : (03)49.30.45 - 49.15.94

Bezoek « De Veerman »
te St-Amands a.d. Scheldt
Mosselen - Paling
Uitbater : Jan Brugmans

De specialist der standaarddeuren
J. LEEMANS, Deurne zuid
Van Havrelei 70, tel. 35.63.17
Agent : De Coene - Kortrijk

EURO-DOMI
Moderne wooninrichting
Kruidtuinlaan 6, Brussel 1
(tussen A. Maxlaan en E. Jacqmainlaan)
Tel. (02)18.1717
3-2-68

Breydelhof - BRUGGE
Jozef Suveestraat 2
Gelagzaal - 120 plaatsen
Tel. (050)350.67

PLASTIEK
FRANS PARQUIN
Lange Lobroekstraat 44
Antwerpen - Tel. (03)36.16.47
Verpakkingsemmer - Stapelkisten
Vervoerkisten Polyethyleenzakken, -vellen - Rollen - Bedrijfsschorten - Prijskaartjes.

wees Vlaming, ook op de baan
DE VLAAMSE LEEUW
de volledige 1ste zin op muziek voor 4.800 fr.
op zeer sterke onroestbare luchtclaxon
5 tonen, 13 noten met relais voor gelijktijdig gebruik.
P. De Wilde, Moerheide 112, HAMME-Durme
Tel. : 052-476.25

Meer dan ooit rekent de V.A.B. op de TROUW van zijn meer dan 100.000 leden.
STEUN het jongste initiatief van uw bond
" DE WACHT OP DE WEG "
Meer dan ooit rekent de V.A.B. op een massale aangroei van zijn ledental.
WORD NU LID :
dan geldt uw lidmaatschap tot einde 1969.
Wend U tot ons bondsgebouw te :
een onzer kantoren of vertegenwoordigers in het vlaamse land.
ANTWERPEN, Sint-Jakobsmarkt 45-47, Tel. 03/31.09.95, prk. 936.27
of tot ons kantoor te

BRILLEN
Laatste modellen
Degelijk aangepast, door gediplomeerde opticiens
EUROPTIEK p.v.b.a
F. Veckemanstraat 106, Brussel
Blansfloerlaan 28, Antwerpen
Hoventerstraat 9, Aalst
CONTACTLENZEN
Gespecializeerde dienst
Gedipl. Spec. Van Pottelbergh
KOSTELOZE DOKUMENTATIE -
Voor afspraak :
Tel (053)28870
Zonder verbintenis.
Volledige terugbetaling van alle ziekenbonden
LEDEN : 10 % KORTING

WENTELPOORT
type ALUGA
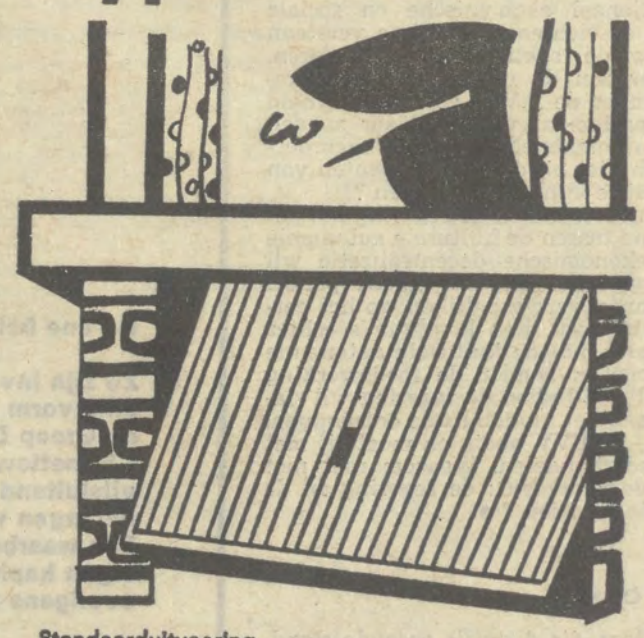
Standaarduitvoering
Poort gans in aluminium. Omlijsting in gephosfateerde staalplaat.
Zeer lichte bediening.
Automatische sluiting.
Voordelige prijzen.
BREVET 23098
JEURCLOO
A. JEURISSEN - CLOOSTERMANS & ZONEN
ZONHOVEN
Weierstraat, 2 — Tel. 011/132.31 & 132.36

PERS spiegel

Elders in het blad kan men persreakties vinden bij het tragisch overlijden van onze vriend Wim Maes. De politieke kommentaren draaiden vooral rond de ingediende ontwerpen van de regering die nu eens « voorgoed » de vlaamse beweging zal oplossen volgens de profeten van de opiumpijp. De toekomstvizioenen in het fameuze manifest van Wilfried Martens en zijn CVP-jongeren worden links en rechts ook aan de werkelijkheid getoetst.

DE NIEUWE GIDS

Van Haverbeke licht de nieuwe ontwerpen door. Zonder kommentaar. Waar is de tijd dat men op de kongressen van de CVP stond uit te trompetten dat er geen sprake zou zijn van « grendels » op de vlaamse meerderheid, « zolang de hele vlaamse beweging niet zou opgelost zijn ». En die grendel was dan al het verraad aan Van Cauwelaert die tegen federalisme was, omdat we ooit met onze meerderheid de eenheidstaat zouden beheersen.

« De nieuwe grondwet zal eveneens in een artikel 38bis een veiligheidsprocedure voorzien. Wanneer ten minste drie vierden van de leden van één der taalgroepen voor de eindstemming van een ontwerp verklaart dat een bepaald ontwerp of voorstel van wet de betrekkingen tussen de taalgemeenschappen van het land ernstig in het gedrang kan brengen, dan wordt de parlementaire procedure opgeschort en wordt het ontwerp of het voorstel naar de regering verwezen.

Door getrouw de besluiten van de rondetafelkonferentie te volgen heeft minister Tindemans, wat betreft de kulturele autonomie, de meeste kansen open gelaten opdat de PVV insgelijks haar goedkeuring zou verlenen ».

LA LIBRE BELGIQUE

In de richting wijzen van de P.V.V. deed Van Haverbeke « om de vlaamse kwestie op te lossen ». De Libre doet hetzelfde maar dan blijkbaar om zoveel mogelijk te redden van de franskofiele voorrechten van 1830.

« De oppozitie stelt voor provinciale, ekonomische en sociale raden en tevens een nationaal ekonomische en sociale raad op te richten, die wel te verstaan in regionale sekties zou vergaderen. Daarvoor zou de regering vanzelfsprekend zonder de P.V.V. een meerderheid in het parlement vinden. Maar zouden vele parlementsleden van de meerderheid zich niet bij de amendementen van de oppozitie kunnen aansluiten ?

Ten andere, indien de regering het parallelisme tussen de kulturele autonomie en de ekonomische decentralizatie wil eerbiedigen, zal zij het tweede paneel niet kunnen verwezenlijken, zo het eerste verstek laat. Een kompromis echter in verband met de kulturele autonomie is onmogelijk zonder de medewerking van de PVV. Indien de regering wil slagen en aan het immobilisme ontsnappen, heeft zij de PVV nodig en moet zij met haar onderhandelen. Waarom niet met vier onderhandelen : de regering en de nationale partijen ? ».

HET VOLK

Jef Claes, die dikwijls gezonde standpunten inneemt vertelt rond de grendelgrondwet dingen die een zinnig Vlaming onbegrijpelijk voorkomen. Het afgrendelen van de vlaamse « nog nooit gebruikte meerderheid » in een eenheidsstaat betitelen als vorm van federalisme is de reinste waanzin. Of bedoelt Jef Claes het anders en wil hij in een « politique du pire » de boel van 1830 dinamiteren met de lating TNT van Tindemans en Terwagne.

« Het ontwerp ter bescherming van minderheden strekt er toe een speciale en nogal ingewikkelde parlementaire procedure in te voeren wanneer tenminste drievierde der parlementsleden van een der taalgemeenschappen verklaart dat een bepaald wetsontwerp van aard is om de betrekkingen tussen de gemeenschappen ernstig in het gedrang te brengen. Feitelijk komt dit neer op een zekere vorm van vetorecht. Onbetwistbaar is het een grote stap naar het federalisme ».

DE POST

Met een zegezekerheid van de man die al vele klappen heeft weten te verteren gaf in een ruim vraaggesprek met dit blad onze senator uit Elsene Lode Claes zijn mening over de toekomst van het brusselse waterhoofd in een onafwendbaar federalisme.

« Het belangrijkste », meent senator Claes, « is de zekerheid, dat de bestaande conflictsituaties van psychologische aard door het federalisme geregeld zullen worden. Brussel vooral is zeer labiel, het valt om zodra het ziet dat het slechts voordeel kan hebben bij een federalistische herordening van het land. Topmensen in Brussel weten welke kant het uitgaat. Zij ergeren zich aan de onverstandig, domme anti-vlaamse argumentatie van sommige brusselse dag- en weekbladen. Een onderlaag, die jarenlang op de « verkeerde kaart » heeft gezet, biedt nu nog wel wanhopig weerstand. Dat is begrijpelijk. Maar zij verliezen toch. En daarom is geen federalisme-met-drie nodig. Brussel doet vanzelf mee. U zult het zien gebeuren... ».

GAZET VAN ANTWERPEN

Anders dan Volk, Nieuwe Gids en ander CVP-tutti quanti bewaart dit blad nog een geest van kritiek tegenover de regeringsplannen. Ze zijn reeds zo uitgehold dat men amper van kulturele autonomie kan spreken.

« Met deze formule krijgt men wel kultuurraden, maar helemaal geen kultuurautonomie.

Logischer en zeker volledig konform met de grondwet zou zijn per taalstreek raden op te richten, met wetgevende bevoegdheid, maar dan niet alleen samengesteld uit senatoren, doch ook uit kamerleden, die samen per decreet autonoom de kultuurraden van hun taalgebied zouden regelen. Dat hoeven niet noodzakelijk alle kamerleden en senatoren van het taalgebied te zijn, want men kan ook per partij een bepaald aantal leden afvaardigen naar die regionale kultuurparlementen.

Maar dan best met ruimere bevoegdheid dan wat nu wordt voorgesteld inzake de senaats-raden. Hun bevoegdheid is aan zoveel vormen van kontrole en mogelijkheden tot verhaal onderworpen, dat het instanties dreigen te worden, waar meer over proceduregeschillen dan over kultuurbeleid zal worden gesproken ».

PALLIETERKE

Staat stil bij de nieuwste marsrichting van de CVP-jongeren die rood en rooms zo willen doen versmelten dat elke bijkleur onmogelijk wordt.

« En hoe argeloos is dezelfde Wilfried om op de belgische socialistische partij, die in haar personen en in haar organizatie versteend is tot de meest konservatieve bureaukratie, het etiket van progressisme te kleven ? En getuigt het niet van simpelheid, zeker van geest maar wellicht niet van oogmerk, meester Martens te horen orakelen dat een doorbraak naar de BSP voor de cevepe het beste middel is om haar elektorale aderlating te stoppen !

Och arme toch, dezelfde B.S.P. heeft keer op keer ook in het zand gebeten. Twee verliezers maken nog geen overwinnaar ! En getuigt het niet van een hemeltergende kortzichtigheid alleen de linkse weg te willen zien en radikaal het pad af te snijden naar de partij die haar effektieven steeds kon verdubbelen : de Volksunie waarvan Wilfried in zijn echte jongelingstijd de onbewuste elektorale agent was ?

Daarmee ben ik al overgestapt van de naïviteit naar het machiavillisme. In 1970 worden gemeenteraadsverkiezingen gehouden. Dan zullen honderden Volksuniegekozenen in de gemeenteraden en wellicht... in de gemeentebesturen treden. In tientallen vlaamse gemeenten zal het klassieke patroon van een cevepemeerderheid moeten worden herzien. De cevepe zal voor de keuze staan : koalitie met Volksunie of B.S.P. ! De Cevepejongeren willen nu reeds de knoop doorhakken : het moet de B.S.P. zijn ! Ik ben benieuwd te vernemen welke politiek honorarium in ruil voor zoveel dienstvaardigheid, Meester Wilfried Martens, voor zichzelf heeft uitgedacht ? ».

DE VLAAMSE OUDSTRIJDER

Het blad van deze wel omzeggens unieke oudstrijdersbond, van pacifisme en vloek aan de oorlog en het geweld brengt hulde aan de man die voor de vorige generiatie het zinnebeeld was van de morele krachten, ook bij politieke inzet.

« Wij zullen er een jaar lang nu wel een en ander kunnen over lezen en vernemen.

Over die wondere man uit het Verre Oosten, waarvan men in de hele wereld van 2 okt. 1968 tot 2 okt. 1969 het aandenken « in vedette » wil zetten. Mohandas Karamchand GANDHI, in 1869 te Porbandar in India geboren, zijn hele leven de onbetwistbare leider van het indiase volk, op politiek en etisch-godsdienstig gebied.

Van hem geldt nog steeds de zuivere evangelische uitspraak : « een rechtvaardig man is rechtvaardig, zelfs in de politiek ». Zijn hele leven stond hij in zijn armoedig, kolonialistisch geëxploiteerd India aan het hoofd van de massale volksbeweging der onterfden, waarbij hij, ook in zijn nationalistisch verzet tegen Engeland, steeds de principen vooropzette van het geweldloos verzet en de burgerlijke ongehoorzaamheid, bij een kategorieke en formele veroordeling en uitsluiting van wapens en machtsmisbruik. Als een franciskaanse utopist ging hij door het leven met die éne grote betrachting : vrijheid voor zijn ongelukkig volk van India, zonder bloedvergieten, alléén door beroep te doen op het hart van de wereld en op rechtvaardigheid in de maatschappij !

Als een « onnozel hart in de wereld » (kent U nog dit tragisch naïeve toneelspel van Michel de Ghelderode ?) heeft hij zijn India tot de onafhankelijkheid gebracht, alléén door « rechtvaardigheid, zelfs in de politiek ». Het fatum, het ongelukkige noodlot trof ook hem, zoals zovele groten : kort nadat zijn geliefde India onafhankelijk was geworden, werd hij zelf door een extremist vermoord.

Ook wij laten de honderdste verjaardag van de geboorte van een edel man als Mahatma Gandhi niet ongemerkt voor onze lezers voorbijgaan en brengen hier een welgemeende hulde aan het onbaatzuchtige idealisme van een rechtvaardig strijder voor de nationale vrijheid van zijn volk ». W. LUYTEN.

de ene belegging ≠ de andere

De ene belegging is de andere niet.

Zo zijn investeringen in bouwgronden steeds veilig tegen elke vorm van muntontwaarding. En, als u die investering bij de Groep De Bondt plaatst,is ze nog extra-renderend ook: 8 % nettowinst. Immers, De Bondt selekteert zijn gronden uitsluitend op hun hoge winstwaarde en behartigt de belangen van zijn investeerders tot het uiterste.
Een waarborg hiervoor: de Groep De Bondt belegt 50 % eigen kapitaal in elk van haar projekten. Vraag nu, overigens geheel vrijblijvend, onze uitgebreide brochure.

Groep De Bondt
promotors van bouwgronden
en woonplanning

Coremansstraat 22
Berchem-Antwerpen
Telefoon 03/30 18 85 (2 l.)

Groepen en maatschappijen allerhande !!!
Speciaal voor U bedacht.
IEDER DORTMUNDER
THIER BRAU HOF
kan U op ieder ogenblik van de dag van het jaar middag- en avondmalen aanbieden

INTERESSANT
Avondmaal op vrijdag, zaterdag of zondagavond in een gezellige sfeer.
Nadien krijgt U gratis gedurende 5 uur een der beste Oberbayern orkesten.
Middag- en avondmaal in groep gezellig fijn goed en goedkoop

WY WILLEN THIER DORTMUNDER THIER-BRAU

Inlichtingen ter plaatse
THIER BRAU HOF
Leuven Tel. (016)46311

THIER BRAU HOF
Hulste Tel. (056)71536

THIER BRAU HOF
Antwerpen Tel. (03)312037

DE KLAROEN
Aalst Tel (053)22853

bewegingsWIJzer

ANTWERPEN

Antwerpen

VERGADERING

Voor propagandisten en andere medewerkers grijpt een voorlichtingsvergadering plaats op vrijdag a.s. 18 okt.

Sprekers : volksvertegenwoordiger R. Mattheyssens over propaganda en senator dr. H. Ballet over de betekenis van de a.s. amnestiebetoging te Antwerpen op 27 oktober.

KOLPORTAGE

Zondag 22 okt. met radiowagen in Oost-Antwerpen.

AMNESTIEBETOGING

Wij spreken allen af in de zaal Majestic om 11 uur voor de meeting.

ABONNEMENTENSLAG

Hebt u nog geen raamaffiche ter aansporing tot abonneren? Vraag er dan een aan op het sekretariaat Oude Koornmarkt 27, tel. 32.81.01, geopend van 12 uur 30 tot 16 uur 30 donderdags tot 19 uur (zaterdag en zondag gesloten).

Berchem

GROOT HERFSTBAL

Op 12 okt. om 20 uur 30 groot herfstbal van de VU Berchem in de zaal Thierbrau, Groenplaats, Antwerpen. Toegang 30 fr. Kaarten sekretariaat , Grote Steenweg 165, Berchem.

Borgerhout

ZIELEMIS JOS. DE GROOF

Morgen zondag 13 oktober te half twaalf wordt er in de St. Jankerk te Borgerhout, gelegen aan de Turnhoutsebaan en Stenebrug een zielemis opgedragen voor wijlen Jos. De Groof, medestichter van de Volksunie Borgerhout, oud gemeenteraadslid.

Het koor « Jubilate » o.l.v.h. Elst, verleent zijn medewerking.

De talrijke aanwezigen die wij verwachten worden verzocht plaats te nemen in de middenbeuk, vooraan rechts.

HEEFT U WENSEN ?

Heeft u wensen, bent u van mening nuttige wenken te kunnen geven ? Aarzel dan niet u tot het bestuur te wenden, dat u desgevallend zal uitnodigen op een bestuursvergadering. Schrijf ons : Dirk Stappaerts, voorzitter, gebroeders Blommestraat 23, Borgerhout, tel. 21.39.97; Juul Dillen, Lode Van Berckenlaan 184, Borgerhout, tel. 21.30.90.

MORGEN GEEN KOLPORTAGE

Er is morgen geen kolportage, wegens de zielmis voor de heer Jos. De Groof. Deze kolportage is verschoven naar zondag 20 oktober te 10 uur. Bijeenkomst hoek Karel De Preterlei en Gitschotellei.

AFGELAST

In tegenstelling met hetgeen reeds vroeger werd medegedeeld is er geen gespreksavond, ingericht door Davidsfonds en Vlaamse Volksbeweging, op vrijdag 18 oktober.

ONS EERSTE BAL

Dit belooft een groot sukses te worden. Houd zaterdag 26 oktober vrij om aanwezig te zijn in de zaal « Pax », Sterlingerstraat.

Wij doen nogmaals een dringende oproep om voor prijzen voor onze tombola te zorgen. Zij worden desgevallend afgehaald.

Hiervoor kan men zich wenden tot de vriend Piet Willems, De Winterstraat 14, Borgerhout, tel. 36.43.08, of tot de voorzitter of sekretaris (voor adressen zie hoger).

AMNESTIE

Is het wel nodig erop te wijzen dat wij iedereen verwachten op deze manifestatie ?

Dus zondag 27 oktober te 10 uur 30 in Carnotstraat. Na de meeting korte optocht.

Raambrieven te verkrijgen op een der adressen hierboven.

Brasschaat

ONS EERSTE BAL

Zaterdag 26 oktober om 20 uur eerste privaat bal.

Prijzen voor de tombola bij de h. Piet Willems, De Winterstr. 14 Borgerhout, tel. 36.43.08, afgeven of doen afhalen.

Deurne

VERGADERING

Donderdag 17 oktober om 20 uur houdt de Volksunie Deurne een grote publieke vergadering in het lokaal Plaza, hoek Galliëlortlei en De Montereystraat te Deurne (C).

Sprekers : de heer De Ridder over « Gemeentepolitiek »; de heer senator Van Haegendoren over « amnestie en politieke aktualiteit ».

Het bestuur doet een oproep tot alle simpatizanten om massaal aanwezig te zijn op deze vergadering.

Herenthout

VOLKSUNIEBAL

Het V.U.-bal van 5 oktober werd een sukses.

Het bevestigde de rezultaten van de voorbije voorjaarsverkiezingen.

Het bewees dat er een grote vooruitgang gemaakt werd wat de onderlinge kontaktname betreft. Iedere afdeling uit ons arrondissement was vertegenwoordigd. En niet alleen ons arrondissement, maar ook het aangrenzende arrondissement Mechelen. De atmosfeer was echt kameraadschappelijk.

Wij danken vanzelfsprekend de vele vrienden (en inzonderheid mr. Jo Belmans) die het ons mogelijk maakten onze winteraktie zo schitterend in te zetten.

Herentals

FLAMINGANTEN « DANS-IN » NACHT

Zaterdag 30 november van 20 uur af in de zaal « Funkiss », Grote Markt, ingericht door de Volksunie Herentals. Vlaamse topsfeer met « The Strangers », Viviane, de Strangers Combo en Rik Vervecken. Inkom 50 fr.

Kapellen

KOLPORTAGE

Als voorbereiding van een nieuwe op te richten V.U.-afdeling te Hoevenen houden wij een kolportage te Hoevenen op zondag 20 oktober.

Personen die willen meewerken stellen zich in verbinding met G. Schonkeren, Partizanenstraat 110, Kapellen-Putte, tel. 64.46.62.

Mariekerke

BAL

Zaterdag 12 oktober, zaal Raadskelder, Jan Hammeneckerstraat 3, Mariekerke bal met het orkest «The Barons». Aanvang 20 uur. Inkom: 30 fr.

Mechelen

AMNESTIE

ANTWERPEN 27 OKTOBER

Herkenningstekens en raam- of autoaffichen zijn op volgende kontaktadressen te verkrijgen.

Willebroek : Lode Verstrepen, Jozef Wautersstraat 102; Renaat Willaert, Molenstraat 72.

Hofstade : Victor Mispelters, Tervurensteenweg 135, tel. 61548.

Mechelen Noord : Frans Van Doninck, Kerkhoflei 61.

Mechelen Zuid : Bob Dosfel, Kleine Bareelstraat 80; Ward Steffens, St. Jan Berchmansstraat 78, tel. 451.94.

Mechelen Centrum : Guido Thijs, Kon. Astridlaan 168, tel. 41162; lokalen « Op Sinjoorke », Nieuwerk 1, tel. 11106; « De Salamander », Adegemstraat 68, tel. 18193.

Bonheiden : Maurits Van den Bosch, Berentrodedreef 23, tel. 52063.

Rijmenam : A. Ribbens, Jachthoornlaan 8, tel. 51873.

St. Katelijne-Waver : Joost Somers, Liersesteenweg 11, tel. 17900; koor 77, tel. 323.40; Germain Wagemans, Rietlei 3, tel. 322.10.

Lier : Frans Lachi, Berlarij 10, Jozef Eyckmans, Mechelsestraat 42; Frans Volckaerts, Mechelsestraat 163; Frans Maes, Duivenstraat 47.

Duffel : Gert Emmen, Ganzentel. (03) 70.14.43; Gommaar Houben, Guldensporenlaan 41, tel. (03) 70.29.02.

Nijlen : Frans Van Dessel, Zandvekenvelden 15, tel. (03) 70.85.91; Renaat Gui, Gemeentestraat 41.

Merksem

BAL

Zaterdag 12 oktober om 20 uur in de Kring, Jaak de Boeckstraat.

Kaarten tegen 20 fr. bij alle bestuursleden en in lokaal Tijl.

KOLPORTAGE

Volgende kolportage zondag 20 oktober.

Zich melden Renaat Devriendt, Gen. Mahieustraat 55, bij Rik Raes, Lebaudystraat 39 of op sekretariaat.

VOORDRACHT

Zaterdag 19 oktober, om 20 uur, in « Tyl » , Bredabaan 298, voordracht door de h. W. Hermans over onze vlaams-nationale letterkunde.

Inkom vrij.

Nijlen

ONTSPANNINGSAVOND

In de toekomst wordt elke maand een ontspanningsavond gehouden.

Dit om elkaar beter te leren kennen. Er wordt gekaart, geschaakt, enz. Echtgenoten, verloofden eveneens welkom. De eerste ontspanningsavond gaat door op zaterdag 12 oktober vanaf 8 uur in de Bonte Os.

AFDELINGSBAL

Zaterdag 26 oktober afdelingsbal in de Bonte Os met reuze-tombola.

Van nu af deze avond vrij houden. Kaarten verkrijgbaar bij bestuurs- en kernleden.

Turnhout

HERFSTBAL 1968

Het « herfstbal » gaat door op zaterdag 19 oktober in zaal « Lindenhof », St. Antoniusstraat, Turnhout. Orkest « The Virojacks ». Kaarten tegen 50 fr. bij alle bestuursleden.

AMNESTIE-BETOGING

Op 27 otober vertrek per autobus om 9 uur op de Grote Markt. Deelname : 50 fr. Zij die met eigen wagen gaan worden verzocht eveneens om 9 uur op de Grote Markt te zijn.

Inschrijven bij de bestuursleden of telefoneren naar nr 429.69 of 429.02.

KADERDAG

Kaderdag arr. Turnhout : 26 oktober te 14 uur 30 tot 17 uur 30. « Relax », steenweg op Lichtaart, Kasterlee.

Sprekers : W. Luyten, J. Belmans, W. Jorissen.

Amnestie - Amnestie - Amnestie
Juist verschenen : uit het
Zwartboek der Zwarten
juist dezelfde uitgave als deze verschenen in 1946. Dit boek moet door duizenden gelezen en over heel Vlaanderen verspreid : langer zwijgen over de repessie wordt een misdaad.
Prijs : 75 fr. (98 bladz.).
Propagandisten zet uw beste beentje voor : met 5 ekspl. besteld : 60 fr. het ekspl. + vrachtvrij.
Uit ons wapenarsenaal : V.L. voor autos : 20 fr. - **V.L.** voor fietsen : 5 fr. (nieuw) - Leeuw voor autos : 20 fr. - Kleine leeuw (3 stuks) 10 fr. enz. Bij getallen genomen : grote prijsvermindering.
Levet Scone, p.v.b.a. Antwerpen Torfbrug 8. Tel. 32.65.31 - Postr. nr. 1429.71.
VL. - VL. - VL. - VL. - VL. - VL.

Willebroek

VLAAMS DANSFEEST

Zaterdag 12 oktober te 20 uur in de moderne Rubenszaal, Mechelsesteenweg 186, Blaasveld, 6de vlaams dansfeest. Reuzetienerorkest « The Azstecs ». Algemene inkom 25 fr. VU-leden en simpatizanten van harte uitgenodigd.

Wijnegem

BESTUURSVERGADERING

Deze had plaats op 26 september. Het voornaamste punt op het programma was ledenwerving.

Voor de amnestiebetoging van 27 oktober zal onze afdeling propaganda voeren en, indien nodig, onze radiowagen ter beschikking stellen van het komitee. Verder werden de gemeenteverkiezingen 1970 besproken.

BRABANT

Anderlecht

KANTONNALE VERGADERING

De bestuursleden van alle afdelingen en kernen uit het gewest Anderlecht worden op donderdag 24 oktober te 20 uur stipt verwacht in lokaal « Ravenstein », Ninoofsesteenweg te Anderlecht. Ook simpatizanten en aktieve medewerkersleden zijn hartelijk welkom.

Brussel

VLAAMSE GEMEENSCHAP

Op 13 oktober a.s. organizeren wij een grote voetrally door Brussel.

Deelnemingsprijs slechts 25 fr. per deelnemer.

Er zijn fantastische prijzen voorzien. Inschrijving in ons lokaal « Uilenspiegel », Pletinckxstraat 38 te Brussel 1, tel. 121374.

Vertrek van 13 uur 30 af aan ons lokaal. Inschrijvingen worden aanvaard tot 15 uur 30. Einde van de tocht tussen 17 en 19 uur in een zaal van de middenstand, waar de prijzen zullen uitgereikt worden.

KANTONNALE MEDEDELINGEN

Vrijdag 25 oktober te 19 uur in « Uilenspiegel » kantonnale bestuursvergadering.

Donderdagavond 7 november kantonnale algemene vergadering. Dr. Vic. Anciaux spreekt over geneeskundige sociale problemen. Plaats en uur worden later medegedeeld.

Amnestiebetoging op 27 oktober te Antwerpen. Autocars worden vanuit Brussel ingelegd. Vertrek te 9 uur Vlaamse Schouwburg, terug naar Brussel na de optocht.

Inschrijving : Pletinckxstraat 38; tel. 12.13.74. Reisprijs 75 fr.

Vrijdag 25 oktober te 20 uur 30, houdt de heer Renaat Lepeer in de Uilenkelder een referaat over « Degelijkheid rond de publiciteit ».

ARRONDISSEMENTELE RAAD

Op de arr. raad van 28 september ll. werden volgende bijkomende partijraadsleden voor ons arrondissement verkozen : de hh. Guido Van der Straeten, Weerde; Achiel van Malderen, Dilbeek en Miel Van Wijmeersch, Dilbeek. Volgende raadsleden werden gekoöpteerd : de hh. Beenders, Theo; Lamberts Remi; Knaepen L.; Mw. Peeters; de hh. Steegmans Jaak; Stroobonts Fons; Thiebaut Richard; Van Hassel Fons; Van Goethem Jan; en Van Lint Jef.

DIENSTBETOON OKTOBER 1968

Volksvertegenwoordiger E. De Facq.

Brussel : elke dinsdag van 18 uur 30 tot 19 uur 30, Internationaal Centrum Rogier 1901, tel. 183082.

Dilbeek : op 15 oktober van 20 tot 21 uur, Moeremanslaan 86 (Maurits Panis), tel. 219767.

St-Martens-Bodegem : op 17 oktober van 19 uur 30 tot 20 uur 30, café bij Frans De Rijbel, Stationstraat.

Asse : op 31 oktober van 19 uur 30 tot 20 uur 30, café Kummelshof, Steenweg.

Hekelgem : op 7 november van 19 uur 30 tot 20 uur 30, café Oud Zandtapijt.

Essene : op 8 oktober van 20 tot 21 uur bij Roels-De Plekker, Kerkstraat 12.

Halle : op 30 oktober van 19 uur 30 tot 20 uur 30 bij notaris Talloen, Dekenstraat 20.

SEKRETARIAAT

Het arrondissementsbestuur is fier dat het aan de afdelingen kan medelen, dat het arr. sekretariaat van Brussel - Halle - Vilvoorde vanaf maandag 14 oktober geopend is en dat er steeds iemand aanwezig zal zijn op elke werkdag van de week van 17 uur 30 tot 21 uur 30. Het adres is : Dupontstraat 27 te Schaarbeek (vlak bij het Noordstation). Vanaf die datum kunt u alle briefwisseling voor het arrondissementsbestuur ofwel opzenden naar Frans Adang (Ruisbroeksesteenweg 109 te St. Pieters-Leeuw) ofwel naar het adres van het sekretariaat. Ook voor sociaal dienstbetoon kunt u op dit sekretariaat terecht.

MEDEDELINGEN

Vrijdag 25 oktober kantonale bestuursvergadering om 19 uur in het lokaal « Uilenspiegel », Pletinckxstraat 38 te Brussel 1, voor de vier afdelingen van de stad Brussel. Iedereen zal nog een uitnodiging ontvangen.

Zondag 27 oktober amnestiebetoging te Antwerpen. De V.U., in samenwerking met andere vlaamse groeperingen, richt een amnestiekaravaan in. Vertrek : Vlaamse Schouwburg te 9 uur. Terug uit Antwerpen kort na de ontbinding van de optocht. Prijs voor de bus: 75 fr. Inschrijving in lokaal « Uilenspiegel ».

zoekertjes

S.O.S. Voor Gent en agglomeratie IJzerbedevaart 18 oogst 1968. De persoon vermoedelijk uit Zwijnaarde die een foto genomen heeft van een grote zwarte poedel met leeuwen vlag op de rug, rechtover vlaams huis te Diksmuide van volksgenoten uit Brussel, verzoeken wij deze foto te bekomen daar het dier is overleden aan een ongeneeslijke ziekte. Met meeste dank en hoogachting, adres redaktie T 120.

Aangeboden : gratis wonen in villa te Hofstade (Brt) voor wie van licht tuinwerk houdt, aan echtpaar zonder kinderen of gepensioneerden, bij dame alleen, telef 015-626.63, Tervurensteenweg 85. T. 115.

Getroffen vlaamsnationale bediende, Fr.-Ned., algemene administratie en sociale wetten, zoekt betrekking, ev ook part-time of thuiswerk. Schr. blad T 116.

Wie bezorgt betrekking aan dinamische heer 30 j. gediplomeerd soc. wetg. Ook dactylografie, alle kantoorwerk of eventueel avondwerk. Aggl. Gent. T 118.

Bediende 37 jaar, vader 2 kinderen, zoekt betrekking Antwerpen-Mechelen-Brussel.

Schrijven : W. Jorissen, Astridlaan 80, Mechelen (tel 015-19994). T 114.

Wie kan mij 't Pallieterke van 1950 tot 1960 bezorgen. Prijs overeen te komen. T 119.

Technisch ingenieur A1-elektronica zoekt passende werkgelegenheid. Indien mogelijk liefst in de omgeving van Gent T 110

Klinisch assistent-laborant A1 zoekt passende werkgelegenheid, liefst in de omgeving van de as Mechelen - Antwerpen - Brussel. T 111.

WIJ vlaams-nationaal

Hoofdredakteur :
T. van Overstraeten.

Alle briefwisseling voor redaktie naar :
Rotatyp, Sylv. Dupuislaan 110, Brus. 7. Tel. 23.11.98.

Beheer :
Voldersstraat 71, Brussel 1. Tel. (02)125.160.

Alle klachten voor niet ontvangen v. blad op dit adres.

Jaarabonnement : 300 fr.
Halfjaarlijks : 170 fr.
Driemaandelijks : 95 fr.
Abonnement buitenland : 480 fr.
Steunabonnement : 820 fr. (minimum)
Losse nummers : 8 fr.
Alle stortingen voor het blad op postrekening : 1711.39, « Wij » Vlaams-nationaal weekblad.

Verantw. uitg. Mr. F. Van der Elst, Beizegemstraat 20, Brussel 12.

R RESOCUB KEUKENS
A.DE KERPEL & ZONEN N.V.
Stratifié - op maat - met waarborg

bewegingsWijzer

Vlaams nationaal

BRABANT

Grimbergen - Beigem - Humbeek

HUMBEEK
VU-KALENDER

Zondag 13 oktober : voor u zingt Miel Cools en danst Saltatina in het Fenikshof vanaf 19 uur 30.

Zondag 20 oktober : per autobus naar de Voerstreek.

Gastronomisch maal in het Hof ten Voer en toeristische uitstap ter plaatse met bevoegde gids.

Heverlee

NIEUW BESTUUR

Het begin dezer maand nieuw verkozen bestuur ziet er als volgt uit : voorzitter : J. De Meyer; sekretaris : W. Van Soest; penningmeester : P. Vleminckx; organizatie : S. Hens en propaganda : Fr. Aerts.

Het nieuw bestuur doet hierbij een oproep tot alle leden en abonnenten om adressen van simpatizanten uit hun kennissenkring aan een van de bestuursleden op te geven.

Hofstade - Muizen

WINTERWERKING

Jaarlijks bal op 8.2.1969 met Jef Burm, aktieve deelname aan de amnestiebetoging te Antwerpen, tweemaandelijkse ledenvergaderingen met voordrachten over de vlaamse gedachte en aktie.

Jette

SOCIAAL DIENSTBETOON

Alle zaterdagen van 9 tot 11 uur, in samenwerking met volksvertegenwoordiger Vik Anciaux, bij Jan de Berlanger, Leopold Istraat 354, Jette.

Kessel-Lo

MOSSELFEEST

In ons lokaal Sportpaviljoen werd een gezellig mosselfeest gehouden. Hierop hebben wij al onze leden uitgenodigd om alzo nader kennis met elkaar te maken. De opkomst was zeer talrijk. Er heerste een gezellige sfeer. Mevrouw Nelly Maes sprak over hedendaagse problemen.

Kapelle-op-den-Bos

KANTONNALE VERGADERING

Op 26 september ging in St Jozefkring te Kapelle-op-den-Bos de kantonnale kaderdag door van het kanton Wolvertem. Voor een volle zaal startte kantonnaal gevolmachtigde De Blieck de vergadering met een kort overzicht van de groei en de bloei van het V.U.-kanton Wolvertem. Daarna kwam prov. raadslid Paul Peeters aan het woord, die na een hulde aan de pionier De Blieck, een oproep deed voor meer samenwerking op kantonnaal vlak.

Vervolgens was het de beurt aan senator Claes die een overzicht gaf van de politieke toestand, overzicht dat aangevuld werd door volksvertegenwoordiger Anciaux die eveneens uitlegde hoe de oktoberaktie « Brussel - Vlaams » zou verlopen. Bij de oproep voor financiële steun aan deze « oktoberrevolutie » beloofde Paul Peeters dat Wolvertem zijn duit in het zakje zou doen.

Machelen - Melsbroek Peutie

Algemene ledenvergadering te Machelen op woensdag 30 dezer te 20 uur, tevens bestuursverkiezing. Nadere gegevens volgen.

Opwijk

DANSAVOND

Grote dansavond op 19 oktober te 20 uur. Orkest Tony Herman en zijn sextet. Sint Pauluszaal, Processiestraat. Inkom 30 fr.

Schaarbeek

KANTONALE GESPREKSAVOND

Donderdag 17 oktober 1968 om 20 uur zal een kantonnale gespreksavond doorgaan te Evere in het café « La Limite », Walckiersstraat nr 10 (verlenging Lindestraat).

Volksvertegenwoordiger Dr Vic Anciaux en senator Lode Claes zullen de binnenlandse politieke toestand toelichten en vragen beantwoorden.

Vilvoorde

KANTONNALE VERGADERING

Op 2 dezer had te Vilvoorde de eerste kantonnale vergadering van de winterwerking plaats. De bestuursleden van het arrondissement en de leden der afdelingsbesturen bespraken er de hoofdpunten van de komende akties : oktoberaktie-Brussel, uitgave van arrondissementeel blad, de kaderdag van 17 november, de amnestiebetoging, de uitbouw van de V.U. in ons kanton, en de financiële mobilizatie.

BAL

Jaarlijks bal van de afdeling Vilvoorde op 26 oktober om 20 uur 30 in de zaal « De Witte Leeuw », Grote Markt, Vilvoorde. Waltra-orkest.

Wolvertem

Alle middenstanders van het kanton worden opgeroepen voor de studiedag die doorgaat op zondag 13 oktober om 10 uur 30 en 14 uur 30 in het Kongressenpaleis te Brussel.

Zaventem - Nossegem

OBERBAYERN

De VU-afdeling richt haar jaarlijks bal in op zaterdag 12 oktober a.s. om 20 uur 30. Delovitat-blaaskapel met 17 uitvoerders zorgt voor een denderende Oberbayernavond. Lekkere bieren : Munich van 't vat! Voor de smulpapen wordt ook gezorgd. Reuzetombola. Zaal : St. Michiel, Stationstraat 103, te Zaventem

OOST-VLAANDEREN

Erembodegem

AMNESTIEBETOGING

Schikkingen : vertrek 9 uur, Dorp, per autobus. Prijs 70 fr. Inschrijvingen zo vlug mogelijk bij de bestuursleden (speciaal rondschrijven volgt).

Te onthouden data :

26 okt. te 8 uur : parochiekerk mis ter nagedachtenis van Dom Modest Van Assche

9 nov. : Terjoden, bal vlaamse kring.

23 nov. : gezellig samenzijn, mosselfeest, zang, muziek.

24 nov. : Sint Martensfeest voor de kinderen onzer leden.

Verdere inlichtingen volgen. We rekenen op onze leden voor een talrijke opkomst!

Gent - Eeklo

VOLKSUNIEJONGEREN

Zaterdag 19 oktober 68 eerste politieke vormingsavond met senator M. Vanhaegendoren over « De Volksunie, zweeppartij of toekomstpartij ».

Lokaal 't Steen (bovenzaal, Steendam, Gent

Geraardsbergen

De vlaamse vrouwenbeweging « Gudrun » nodigt alle leden, familie, vrienden en kennissen uit op haar mosselbanket in « 't Hemelrijk », Oudenberg, op vrijdag 25 oktober a.s. te 20 uur stipt.

HERFSTOFFENSIEF

Bij de laatste ledenvergadering op vrijdag 4 okt. telden wij een bijna volledige aanwezigheid.

FLANDRIA-ZIEKENBOND

Voor de streek van Geraardsbergen en omliggende 't sekretariaat bij Duffeleer A., Kleine Buizenout 118 te Overboelare. De VU-leden worden er voor hun inschrijving verwacht!

Kruishoutem

ZITDAG

Elke tweede woensdag houdt volksvert. E. De Facq van 19 tot 20 uur zitdag bij P. Ryckebosch, Woestijnestraat 6a, Kruishoutem.

Merelbeke

KALENDER

27 oktober amnestiebetoging Antwerpen. V.U. Gent legt één autobus in. Vertrek aan « Roeland » te 9 uur 30. Prijs : 60 fr. Inschrijvingen : « Roeland », Korte Kruisstraat, Gent, tel. 23.28.28 of Guido Dekeyzer, Oude Houtlei 6, Gent, tel. 25.09.08.

22 november te 20 uur 30 « Roeland » : ledenvergadering.

Nevele - Landegem

BAL

Volksvertegenwoordiger Dr. J. Wannyn nodigt uit op het herfstbal van de afdeling zondag 10 november te 20 uur in zaal Novy, te Nevele. Kaarten bij de bestuursleden. Inkom 30 fr.

Ninove

KOLPORTAGES

Op zondag 29 september ondanks bar slecht weer brachten zes moedige mannen (nat en doorweekt pak) 60 nummers aan de man.

Volgende kolportage : morgen zondag 13 oktober 68 te Denderwindeke om 9 uur 30 aan de kerk. Er zijn 20 man (ook vrouwen zijn welkom) nodig.

Oudenaarde

ARRONDISSEMENTSBESTUUR

Het voltallig bestuur kwam samen op vrijdag 4 oktober. Het besliste reeds deze maand de abonnementenslag in te zetten; de afdelingen dienen dus nu reeds met de werving van nieuwe abonnees op « Wij » te beginnen. Met genoegen stelde het A.B. eveneens vast dat de ledenaanwinst 1968 buitengewoon was, nl. 50 procent. De afdelingen kregen onderrichtingen om tijdens dit vierde kwartaal de ledenwerving 1969 aan te vatten. Streefcijfer : het aantal leden in het arr. met minstens 1-3 verhogen tegen 1 januari e.k.

KADERVERGADERING

Al de bestuursleden der afdelingen zullen op 25 oktober e.k. samen met de arr. raadsleden, op een vergadering te Oudenaarde uitgenodigd worden. Een parlementslid zal aanwezig zijn.

DIENSTBETOON

Petegem : 4de maandag van de maand 17 uur 15 tot 17 uur 45 in herberg De Stercke Alfons, Krauwelstraat (senator Diependaele).

Wortegem : 2de zaterdag van de maand 16 uur tot 16 uur 30 in herberg De Arend, Dorp (volksvert. Van Steenkiste).

4de maandag van de maand 18 uur 18 uur 30 in herberg De Arend, Dorp (senator Diependaele).

Kruishoutem : 4de maandag van de maand 18 uur 30 tot 19 uur in herberg 't Kloefke, Markt (senator Diependaele).

Oudenaarde : 4de maandag van de maand 19 uur 30 tot 20 uur 30 in « Huis van Parma », Markt (senator Diependaele).

Sint Niklaas

BEZOEK AAN E-3 WERKEN

De beschikbare plaatsen zijn uitgeput. Zeer tot onze spijt hebben wij enkele leden moeten teleurstellen. Voor de deelnemers : stipt 9 uur aan café « De Engel ». Bij slecht weer zich voorzien van goed schoeisel.

AMNESTIE

Op dinsdag 22 okt. heeft in de zaal « Mercator », Stationsstraat 35, een voorlichtingsavond plaats als aanloop tot de amnestiebetoging te Antwerpen.

Spreker : volksvert. Maurits Coppieters. Boodschappen namens V.O.S. en de waaslandse jeugd Vrije deelneming in de kosten.

Op zaterdag 26 okt. wordt een amnestieautokaravaan ingericht.

Samenkomst om 14 uur op de Grote Markt. Affiches ter beschikking op het sekretariaat, Albert Aendenboom, Kazernestraat 79, of bij Herman Rimbaut, Kleibeke 128.

Wortegem

UITSLAG KOLPORTAGE

Het Vujo-bal van de vorige dag lag ongetwijfeld aan de bazis van de geringe opkomst voor de kolportage van zondag 6 oktober. Twee « late-thuiskomers », Gies Eechoudt en Marcel D'Hulst, trotseerden nochtans alles en trokken er alleen op uit te Wortegem. In minder dan anderhalf uur bezochten zij 61 huizen en verkochten 24 nummers.

Volgende kolportage van het arrondissement op zondag 3 november te Zingem. Nadere inlichtingen volgen.

WEST-VLAANDEREN

Brugge

AMNESTIE

Voor 27 oktober te Antwerpen legt het arr. bestuur een toerauto in, met vertrek te Brugge. Er kunnen echter geen financiële riziko's genomen worden. Er wordt U nu reeds verzocht, deze datum vrij te houden en aan het arr. sekr. mee te delen of U van deze car wenst gebruik te maken. De prijs zal tussen 90 en 100 fr. liggen.

AKTIE-ZEEBRUGGE

De V.U.-arr. Brugge kijkt de kat niet uit de boom, maar werkt druk aan aktie en plannen. Naast onze gekende mensen, kwamen zich spontaan nieuwe onderlegde specialisten melden om hun volle medewerking te verlenen. Een belangrijk initiatief komt eerstdaags klaar.

VUJO

De studiegroep « Jeugdbeleid » kwam klaar met een eerste werkdokument, dat aan de nationale Vujo-raad werd overgemaakt. Deze raad komt samen te Mechelen op zaterdag 12 okt. Aldus wordt stilaan het voorjaarskongres 69 voorbereid.

Elke zaterdagnamiddag wordt vanaf 14 uur gewerkt door 2 of 3 ploegen in het Dokumentatiecentrum en aan het bijwerken van onze 5000 adressen.

Een dansfeest wordt voorzien voor 9 november te 20 uur 30.

Nieuwe leden gelieven zich te wenden tot sekr. Paul Stevens, Vlamingstraat 47, Brugge. Ook leden tot 30 jaar van andere afdelingen, die wensen op de hoogte gehouden te worden van Vujo-aktiviteiten, gelieven dit te laten weten.

Gistel

NA DE EERSTE KAARTERSAVOND

Zaterdag 5 oktober zijn we gestart met onze kaartersklub manillen in het Bierhof. Na deze eerste kaarting staat M. Denduyver met 420 punten aan de leiding voor M. Coulon met 401 en W. Steenkiste met 377. Ieder is echter nog kanshebber voor de kampioenstitel, want er zijn nog 5 kaartingen. De gelukkige prijswinnaars van de tombola waren O. Decombel en N. Reynaert.

Volgende kaarting zaterdag 2 november te 20 uur 15.

Kortrijk

LEDENVERGADERING

Hedenavond te 20 uur in lokaal « 1302 » algemene ledenvergadering afdeling Kortrijk. Voorzitter en bestuursleden geven toelichting op de werking van de afdeling en beantwoorden alle vragen. Onze gemeenteraadsleden en ons provincieraadslid zullen gemeentelijke en provinciale problemen behandelen. Ten slotte spreekt senator Wim Jorissen over de politieke toestand.

VOORLICHTINGS-BIJEENKOMST

Noteer voor vrijdag 25 oktober in lokaal « 1302 » : belangrijke uiteenzetting over de problemen betreffende E3. Nadere inlichtingen volgen.

JAARLIJKS BAL

Alles laat voorzien dat het jaarlijks Volksuniebal in de zaal Thier-Brau, Brugsesteenweg 1c te Hulste op zaterdag 26 oktober opnieuw een overweldigend sukses wordt. De voorverkoop van toegangskaarten aan 50 fr. verloopt buitengewoon vlot. Wacht niet tot het laatste ogenblik! Bestel nu uw kaarten bij al onze bestuursleden of in de partijlokalen « 1302 » te Kortrijk. « De Beiaard » te Menen en « De Sirkel » te Kuurne.

Menen

GELUKWENSEN

Bij de geboorte van de 2de spruit Annemie, in het gezin van ons lid Jozef Van der Donckt - Matthys.

NAAR ANTWERPEN

Gevolg gevend aan de oproep van het amnestie - komitee zal Menen vertegenwoordigd zijn op de nationale amnestiebetoging op zondag 27 oktober. De reis heeft plaats per autokar. Vertrek op de Markt om 7 uur 15. Prijs 80 fr.

KOLPORTAGE TE GELUWE

Verleden zondag gingen onze propagandisten op stap in Geluwe onder begeleiding van 'n mikrowagen : 124 nummers werden verkocht, hetzij 42 meer dan te Moorsele nu 3 weken geleden. Proficiat aan allen en vooral aan de nieuwelingen die flink hun steke stonden.

Oostende

DEBATAVOND

« Wat is ons federalisme? ». Hierover spreekt mr. Guido Van In op 4 november aanstaande in de zaal van hotel « Métropole » Kerkstraat, te 20 uur 30. Na de inleiding is er vrijmoedig debat en gelegenheid tot vragen stellen.

We verzoeken onze leden, ook simpatizanten en zelfs tegenstrevers mee te brengen.

AFDELINGSBAL

Van nu af aan delen wij de datum van onze « week van de Volksunie », die bekroond wordt met de uitreiking en het afdelingsbal op zaterdag 8 maart 1969, in Het Wit Paard.

VOOR ONZE VROUWEN

Nu zij in het afdelingsbestuur zetelen, laten zij zich duchtig gelden! Voor het eerst een avond voor de vrouwen, leden en niet-leden, op donderdag 8 november in Ostend Palace : voorstelling van de wintermodes met gratis tombola. Uitnodigingen gaan nog afzonderlijk.

Roeselare

Kolportage oktober : 13 oktober Gits, 20 oktober, Oekene, Rollegem, Kapelle.

Wij doen beroep op al onze propagandisten om samen te kolporteren. Ook nieuwelingen zijn welkom, want vele handen maken licht werk. De kolportage is een noodzakelijke vorm van propaganda.

Er wordt iedere maal verzameld in drankhuis « Blauwvoet », Stationspllein te Roeselare en dit om 8 uur 30.

AMNESTIE

Op zondag 27 oktober wordt er een autobus ingelegd voor de amnestiemeeting te Antwerpen. Volgende week meer nieuws hierover.

Sijsele

Op initiatief van afd. Assebroek werden te Sijsele enkele leden bereid gevonden een voorlopig bestuur te vormen en zelfstandig te werken.

Arr. voorzitter Raf Declercq, sekr. A. Vanhouteghem en verantw. dienstbetoon R. Reynaert gaven samen met afd. voorzitter Marc Devriese het startschot voor de nieuwe afdeling op donderdag 3 okt.

Na kennismaking met de aanwezigen werd de gemeentelijke toestand even besproken en werden reeds praktische maatregelen genomen. Een proefnummerwerking met Wij wordt gepland; ook werd reeds een zitdag van P. Leys vastgesteld op de vierde vrijdag van de maand, in de nevenzaal van café Rome, Dorp 93, telkens van 20 tot 21 uur.

Stene

KAARTAVOND

Vanavond gaat onze kaartersavond door in café «Sportwereld», Oogststraat 91, (Hoge Barriere), Stene. We hopen dat vele leden zullen meedoen aan de wisselbeker.

Bert Vergote neemt de leiding.

St Kruis

EERSTE PRIJS

Freddy Flamengo, in de afdeling Sint-Kruis onder de leden bekend als Freddy De Baegd, behaalde tijdens het « Concours Lyrique International » te Roubaix (Fr.) de eerste prijs uit 15 finalisten van 83 deelnemers uit alle europese landen.

Onze nu wel eerste vlaamse tenor, met zijn prachtige volle stem, behaalt de jongste tijd sukses op sukses. Zo werd hij onlangs uit 20 kandidaten vast aangeworven aan de Muntschouwburg.

Eerlang verschijnt bij Philips een langspeelplaat met enkele aria's van hem.

Freddy, hartelijk proficiat! Hoe je in je drukke kunstenaarsloopbaan nog de tijd vond om 50 nieuwe leden te komen afrekenen, begrijpen wij wel niet, maar het verdient onze dubbele waardering.

Vichte

SOCIAAL DIENSTBETOON

Heden door volksvertegenwoordiger Luk Vansteenkiste, van 15 tot 15 uur 30, café « de Jager », Harelbekestr. 35, tel. 773.76.

Wevelgem

SOCIAAL DIENSTBETOON

Heden door de arr. voorzitter Herwyn Vandenbulcke, van 11 tot 12 uur, café « Derby », Lode de Boningestr. 7.

VOOR UW HUIS LEVEREN WIJ :

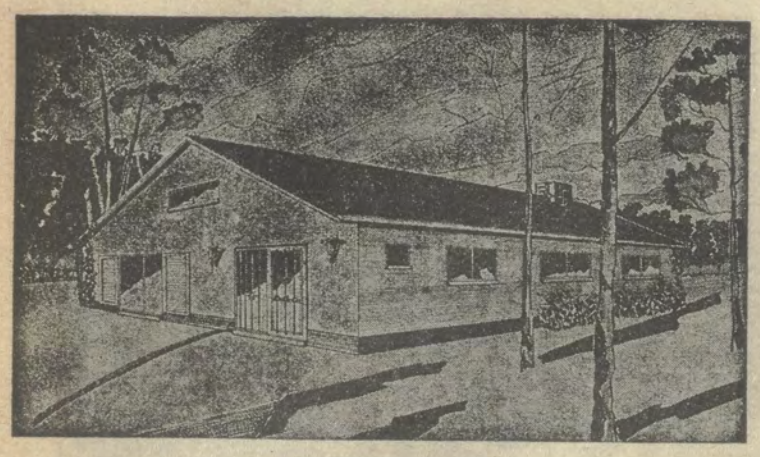

Vanaf 650.000 F

INDERDAAD...

voor deze gunstige prijzen leveren wij U een woning naar maat en smaak.

Een woning DOOR EN DOOR AF !
STERK - DEGELIJK - VOORNAAM

Goede geluids- en warmteïzolatie, ingerichte keuken en badkamer, 1e keus vloeren in alle plaaten.

WERKELIJK...

"SLEUTEL OP DE DEUR"

U krijgt wat U vraagt
niet meer of niet minder
maar zeker 30% voordeliger
Wenst U er meer van te weten ?
Breng ons even een bezoek.
Het loont méér dan de moeite.

Wenst U nadere inichtingen
stuur dan deze bon naar één onzer informatiecentra.

Naam ... ...

Adres ... ... Woonplaats ... ...

Tel. privé ... ... - Tel. kantoor ... ...

wenst inlichtingen en gratis brosjure
1 **over gronden** voor villabouw : ☐
over gronden voor hoogbouw : ☐
over gronden v. eensgezinswoning : ☐
over gronden voor geldbelegging : ☐

bij voorkeur gelegen te ... ...

2 over het bouwen van ... ...
bij voorkeur gelegen te ... ...
of bezit reeds grond, gelegen te ... ...

3 over de aankoop van een bestaande woning ☐
Duid aan met een X waarover U inlichtingen wenst te ontvangen.

IDEEEN - BOUWPLANNEN
GEWETENSVOLLE ARBEIDERS EN...
BAAR GELD !!!

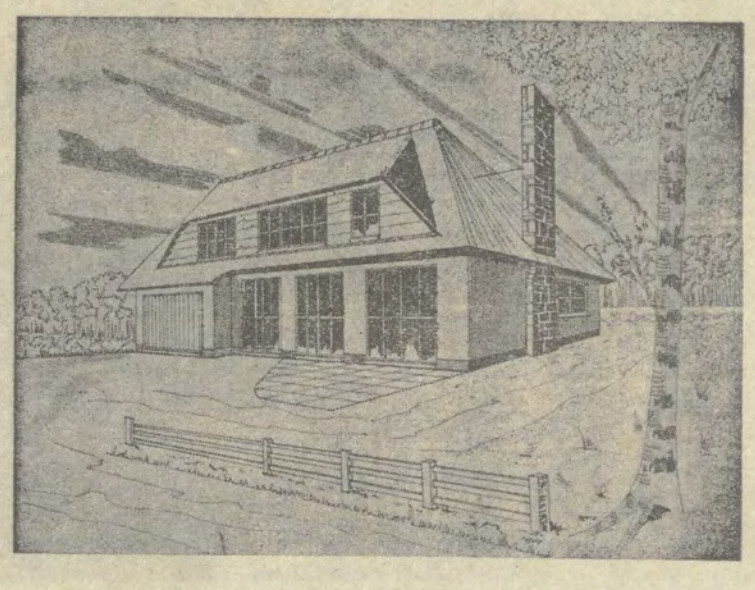

Vanaf 850.000 F

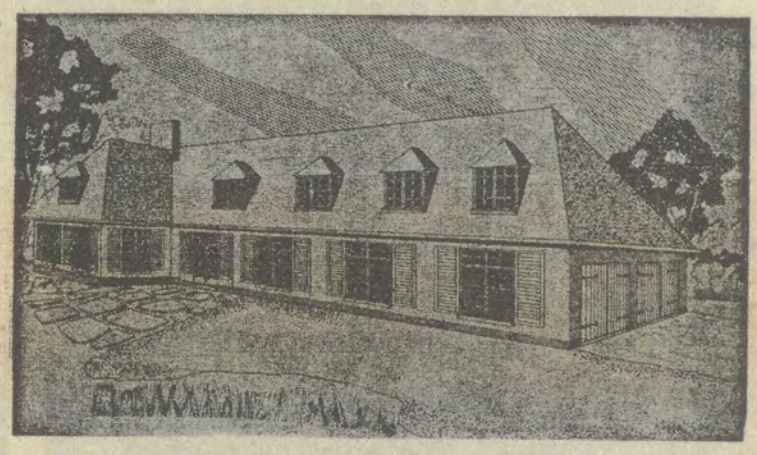

vanaf 1 miljoen 50.000 F

Vanaf 1 miljoen 200.000 F

ALGEMEEN BOUWBEDRIJF KUNNEN N.V.

ANTWERPEN
Meir 18
tel. 03/31.78.20

GENT
Onderbergen 43
tel. 09/25.19.23
tel. 09/25.94.69

GENK
Winterslagstr. 22
tel. 011/5.44.42

LEUVEN
Brusselsestr. 33
tel. 016/337.35

ZO GING EEN MAN ZIJN WEG...

BIJ DE FOTO,S

V.l.n.r. en van boven naar beneden : Wim Maes en een vreedzame betoging voor amnestie te Brussel ; de zgn. « harde jongen » was een gevoelig man die voor Sinter Klaas ging spelen in de Voerstreek ; Wim Maes op kop tijdens 'n betoging tegen « Brussel Vlaams — Jamais » in de hoofdstad ; op zijn laatste tocht gedragen door zijn mannen ; de familie Maes bij het graf ; de laatste vriendendienst aan hun voorman.